ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1274

5 динара

28. 5. 1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП „ТРИ МУСКЕТАРА"

BUFFALO BILL ST SHOW

Рипли

Веровали или не!

БРОД КОЈИ ЈЕ НАШАО ПУТ ДО КУЋЕ

ДОРА, БРОД ЗА ЛОВ НА КИТОВЕ ЧИЈА ЈЕ МАТИЧНА ЛУКА БИЛА ТАУНСЕНД (САД) И КОЈИ ЈЕ КАСНИЈЕ ПАРОБРОДАРСКА АГЕНЦИЈА „АЉАСКА" ПРЕТВОРИЛА У ПУТНИЧКИ, ОСТАО ЈЕ БЕЗ ЛЕНГЕРА И 92 ДАНА ПЛОВИО ЈЕ БЕЗ ПОСАДЕ МОРИМА, НОШЕН ВЕТРОВИМА И СТРУЈАМА, ДА БИ **93. ДАНА УПЛОВИО У СВОЈУ СТАРУ ЛУКУ ТАУНСЕНД.**

Ова

ПАЛАТА

У РИМУ (ИТАЛИЈА) КОЈУ ЈЕ САГРАДИО ПЈЕТРО РИЈАРИЈУ И У КОЈОЈ СЕ И ДАНАС НАЛАЗЕ НЕКА НАДЛЕШТВА, ПОДИГНУТА ЈЕ ОД НОВЦА ДОБИЈЕНОГ У ЈЕДНОЈ ЈЕДИНОЈ КАРТАШКОЈ ИГРИ. (1471)

保

КИНЕСКИ СИМБОЛ

ЗА „ГАРАНЦИЈУ" КОМБИНАЦИЈА ЈЕ СИМБОЛА ЗА РЕЧИ **„ГЛУП"** И **„ЧОВЕК".**

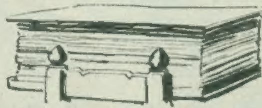

ТИБЕТАНСКА СВЕТА КЊИГА

КОЈА ОБУХВАТА **108** ТОМОВА И У КОЈОЈ СУ СВА СЛОВА ИСПУЊЕНА И ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА, „ИСПИСИВАНА" ЈЕ ОД 1436. ДО 1447. ГОДИНЕ.

ОСАМДЕСЕТ ТРОГОДИШЊА *Мери Баши*

ИЗ ВЕРНОНА (САД) ИМА **100 ПРАУНУКА** А **141** ЖИВОГ ПОТОМКА.

1274/2

Једно

ОСТРВО

КРАЈ ОБАЛА ЈУЖНЕ КАРОЛИНЕ ПОДСЕЋА СВОЈИМ ОБЛИКОМ НА **МЕДВЕДА УСПРАВЉЕНОГ НА ЗАДЊЕ ШАПЕ.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

• Стара мера за мерење земљишта, нарочито за мерење винограда, звала се мотика. Она је представљала ону површину коју за један дан човек може да скопа мотиком.

• Прва глумачка школа у Београду основана је 1870. године и имала је наставнике за „глумљење, српску и туђе књижевности, српски језик, певање и музику, мачевање и гимнастику и јахање". Школа је радила свега осам месеци.

• Жак Куатије, лекар краља Луја XI, морао је да плати велику одштету после смрти свог краљевског пацијента.

• Главна врата манастира Сан Хуан де Лос Рејес у Толеду, у Шпанији, укрштена су ланцима које су носили хришћани које су заробили Маври за време инвазије земље, у 15. веку.

• Млади у Багдаду који желе да се венчају долазе више пута да проведу ноћ у палати, у ствари гробници, Шехерезаде, која се сматра аутором бајке „Хиљаду и једна ноћ".

• Једна деведесет једногодишња Американка из Аркадије направила је покривач од 3510 четвртастих парчића сакупљених од разних тканина.

• У Бијари, у Индији, често се дешава да олујне кише падају заједно са перјем птица. Становници сакупљају ово перје и од њега праве огрлице.

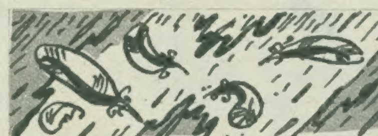

• Први знаци учтивости код младих Јапанаца су да ципеле госта који је ушао у њихову кућу ставе пред врата у правцу изласка.

• Ултратачан атомски часовник налази се у Бироу за националне стандарде у Вашингтону. Часовник одступа од тачног времена само један секунд сваких десет хиљада година.

• Име лавиринт долази од енглеске речи „лоп-рохунит", која значи „храм на ушћу реке". Наиме, најстарији лавиринт био је баш тај храм на ушћу једног канала у Фајуми, у Египту, и по њему су све сличне зграде добиле име. Овај лавиринт био је дугачак 200 а широк 50 метара, а служио је као храм и гробница Аменемхата III из дванаесте египатске династије.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

БАШ ЈЕ УПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ ЖИВОТ ДОСАДАН!

КАД БИ БАР НЕКО СКУПИО ДРУШТВАНЦЕ...

БЛА БЛА

ОХ! ПОШТА ЈЕ НАЈЗАД СТИГЛА!

ПАЈА ПАТАК

ГЛЕ... ГЛЕ!

Паји срдачно се позивате на кукну костимирану забаву кловнова. с љубављу, Пата

К'О ПОРУЧЕНО! БИЋУ НАЈБОЉИ КЛОВН НА ЗАБАВИ!

КРОЈАЧ ЂОКА

КОСТИМИ ПО ПОРУЏБИНИ

313

ШКРИИИП

ЦИН

КОМАД

ПЕРИКА

НЕК' КОШТА КОЛ'КО КОШТА!

ЦИПЕЛЕ

ХЕ! ХЕ! ЈЕДВА ЧЕКАМ СУТРАШЊЕ ВЕЧЕ!

313

ОХО! ЗНАЧИ, ВЕЧЕРАС!

И ТАКО...

ЗДРАВО, РАСЕЈАНКО! ПА МОЈА ЗАБАВА ЈЕ ТЕК ИДУЋЕ НЕДЕЉЕ!

АЛ' УЂИ И УПОЗНАЈ СЕ С ЧЛАНИЦАМА БОТАНИЧКОГ КЛУБА „КУКУРЕК"!

1274/3

...има с којима је то-
га дана водила борбе. Тражећи их, борци су ишли од села до села. Тако су стигли до близу Карановца, немачко-усташке предстраже, недалеко од Бањалуке. Ноћ

јући да су сигурни у близини окупаторског упоришта и да се партизани неће усудити да дођу чак довде, четници нису ни постављали страже. Напротив, башкарили су се у кући као у рођеном дому.

Када је Маринко Аврамовић, грунувши ногом у врата, улетео са својим људима у собу и осуо ватру на запањене четнике, није ни знао да је пред њим, у ствари, цео штаб четничког батаљона Лазе Тешановића.

За неколико минута сви четници у кући нашли су смрт. У једној одаји Маринко је пронашао водника који је лежао у несвести. Био је много искрварио од задобијених рана.

Партизани су га понели према положају. Када су се приближили месту где су оставили Мећаву и остале борце, управо се водила жестока борба између Дванаесте крајишке бригаде и велике групе четника који су, у међувремену, док је Маринкова чета трагала за

МЕЋАВИНА СУЗА

АКО СУ МОЈИ ВОЈНИЦИ ДОПУСТИЛИ ДА ИМ РАЊЕНИ ВОДНИК ПАДНЕ ЧЕТНИЦИМА У РУКЕ, ЈА НЕ МОГУ И ДАЉЕ ДА БУДЕМ НА ЧЕЛУ ТАКВЕ ЈЕДИНИЦЕ! — БИО ЈЕ НЕУМОЉИВ КОМАНДАНТ ДВАНАЕСТЕ КРАЈИШКЕ БРИГАДЕ.

Дванаеста крајишка бригада команданта Петра Мећаве налазила се у подгрмечким селима када је добила задатак да се пребаци у централну Босну. Било је то 3. јуна 1943. године. Овај део Босне био је потпуно непознат крај за бригаду која је тада имала 500 бораца и састојала се од два батаљона, пратећег вода и санитетског одељења.

Идући усиљеним маршем, партизани су за само неколико дана стигли на терен од Бањалуке до пруге Добој — Дервента који је требало покривати. У Котор-Варошу, Теслићу, Тешњу, Добоју, Дервенти биле су јаке усташко-немачке снаге, Бањалука је била центар окупаторских снага, а у целом крају вршљало је око 2.000 четника Лазе Тешановића, Рада Радића, Уроша Дреновића и Славка Borkaпића.

ЖИВА ИЛИ МРТВА!

Бригада је била веома покретљива тако да се четници нису могли нигде скрасити. Окршаји су били готово свакодневни. У једној таквој борби коју је чета Маринка Аврамовића водила са комплетним батаљоном Лазе Тешановића, водник из те чете био је тешко рањен и другови нису успели да га извуку са положаја. Водник је био из познате десетине команданта Мећаве од које се првих дана рата зачела Дванаеста крајишка бригада и зато њему веома драг.

— Где је водник? — упита Мећава Маринка Аврамовића када се чета вратила из борбе.

Маринко, скрушен и утучен, погледа у земљу и тихо рече:

— **Мислим да је рањен, остао је, четници су га ухватили...**

Мећава ништа није одговорио. Неколико тренутака је зурио у Маринка, а онда се окренуо и брзим корацима упутио се у једну брвнару где је био смештен штаб бригаде. Стиснутих песница стао је пред комесара Радоша Раичевића. Низ лице му се сливала суза.

— **Радоше, ја више нећу да будем командант! Јави штабу дивизије, Обласном комитету, коме год хоћеш, да сам од данас само обичан борац у бригади! Ако су моји војници допустили да им рањени водник падне четницима у руке, не могу себи допустити да и даље будем на челу такве јединице!**

Комесар се запрепастио. Стао је да убеђује Мећаву да не пренаглује, али ништа није вредело. Мећава је био неумољив.

Видећи да је ствар озбиљна, комесар је позвао Маринка Аврамовића и саопштио му Мећавину одлуку замоливши га да учини нешто.

— **Не брини, друже Радоше, жива или мртва пронаћи ћу водника! Мећава мора остати наш командант! — умирио га је Маринко.**

ЧАСТ ЈЕ СПАСЕНА

Командир чете је одмах окупио војнике и о свему их подробно обавестио. Људе је нарочито тешко погодила Мећавина суза коју дотле никада нико није видео на његовом лицу. Скочили су као један.

— **Друже, Маринко, ако буде потребно ићи ћемо у Бањалуку да извучемо водника. Част команданта Мећаве мора бити спасена!**

Маринкова чета је одмах кренула у потрагу за је већ била освојила. У једној кући партизани су угледали светлост. Све је говорило да ту могу бити четници. Маринко је одвојио десетак бораца и тихо се прикрао кући.

У осветљеној соби чуо се разговор. Маринко погледа кроз прозор. Веру-

водником, извршили напад на Крајишнике.

Борци су спустили водника на земљу и улетели у окршај. Неко је јавио Мећави да је водник донесен. Легендарни командант за тренутак је напустио борбу и дотрчао до њега. Водник је још био у несвести. Мећава је клекнуо пред њега и пољубио га. Држећи му главу у рукама, тихо је рекао:

— **Жив си, стари друже!**

(Из књиге Милутина Вујовића „Мећавина бригада")

МИНИ КВИЗ

1. Да ли је водени цвет биљка?
2. Како се звао човек који је први прелетео Ламанш?
3. Шта је мандрагора?
4. Шта значи реч спорадички?
5. Да ли је жирафа нема?

ОДГОВОРИ:

1) Не, то је нежни крилати инсект који припада групи пракрилаца, вија се крај слатких вода; 2) Жан Пјер Бланшар (1753 — 1809), француски конструктор и поборник идеје управљања балоном. Сматра се да је он пронашао и падобран. Седмог јануара 1785 године прелетео је Ламанш од Довера до Калеа; 3) Мандрагора је биљка с кореном сличним фигури човека; 4) Реч спорадични је настала од грчког а значи: раштркано, појединачно, с времена на време; 5) Супротно веровању, жирафа има гласне жице. Запажено је да она испушта три крика, који се веома јасно разликују један од другог.

КАКО СЕ ЦАРУЈЕ ЦАРЕМ

ОНОГ ДАНА КАДА ЈЕ ПРЕДСТАВЉЕНА НЕРОНУ, НИКО У РИМУ НИЈЕ СЛУТИО ДА СУ СКРОМНОСТ, ФИНО ОПХОЂЕЊЕ И УМНЕ РЕЧИ САМО МАСКА И ВЕШТА ГЛУМА САБИНЕ ПОПЕЈЕ.

Кад су јој једног дана 59. године наше ере представили Нероновог љубимца Отона, богатог младића који је имао видан утицај код царског престола, лепа, интелигентна и амбициозна Сабина Попеја, супруга римског витеза Руфиуса Криспинуса осетила је да је то тренутак који не сме пропустити. Јер, необична жена добро је знала да сви путеви до велике власти и ствари моћи иду преко — царског престола. Знала је да ће га до њега и до самог цара Нерона најлакше одвести Марко Салвије Отон. Одбацивши лажну скромност и маску верне супруге и мајке која је била узор лепоте и ума у целом Риму, Сабина оставља мужа и маленог сина и одлази Отону.

ОПАСНО ХВАЛИСАЊЕ

После неколико месеци, када је Криспинусу наређено да пристане на развод, Сабина Попеја и званично је постала супруга младог Отона.

Али, неискусан и изненадно срећан, Отон је убрзо начинио грешку на коју је његова супруга и чекала. Понесен лепотом, смерношћу и бистрим разумом своје жене, пожурио је да Сабину представи и самом цару. Нерон је већ био чуо о необичној жени и није оклевао да је упозна. Пре него што је и видео Сабину Попеју, цар је већ био љубоморан на младог пријатеља, завидећи му на срећи коју му је донела лепа, поносна и паметна жена.

Нерон је био ожењен Октавијом, ћерком цара Клаудија. То је био брак без љубави, разорен већ од самог почетка, где Нерон није могао да се нада да ће добити наследника за престо.

Оног дана када је представљена цару, нико у Риму, па ни сумњичави и подозриви Нерон није слутио да је лепо опхођење, умне речи и скромност у захтевима само вешта глума Сабине Попеје. Већ после првих речи, осмеха и погледа, цар је био одушевљен лепом женом, тим више јер је „видео" да је Сабина и сама очарана његовом лепотом. Као прави, својеглави син мајке Агрипине, није се устручавао ни оклевао да Сабини предложи да напусти Отона и пресели се код њега.

Видевши да сад она може да царује царем, Сабина је пред њим уверљиво и љутито одиграла увређену супругу која је дубоко привржена свом мужу и дому. Али, Неронову љубав није одбацила потпуно.

За Нерона, запањеног одбијањем најлепше жене у Риму и дубоко повређеног у свом самољубљу, од тада постоји само једна мисао, жеља и циљ: Сабина Попеја. Али, Нерон не би био Нерон и цар, кад би бирао како да се домогне оног што жели. Већ сутрадан Отона је чекало непријатно изненађење: забрањен му је приступ у двор, а неколико дана касније наређено му је да крене у Лузитанију, данашњу Португалију, у прогонство. Нерон је у почетку мислио да га једноставно убије, али је закључио да би то Сабину од њега само удаљило. Коначно, и сам Отон био је из моћне породице, имао је бројне присталице и углед у Риму.

БАРКА ЗА АГРИПИНУ

Међутим, није мировала ни Сабина Попеја. Добро је знала: ако жели да дође до самог престола, мора да уклони још две велике препреке — Неронову мајку Агрипину и Октавију, цареву жену. Такође је знала да је Агрипина моћнија од Октавије и да би сину тешко дозволила да се разведе од жене коју му је одабрала. Она је на сина имала веома јак утицај и — није се много разликовала од Сабине Попеју.

Кад су односи сина и мајке били лошији него обично, Попеја је Нерону сасула у очи читаву бујицу заједљивих примедби да је он обичан дечак којим управља мајка и да, иако је цар Рима, не може ништа без Агрипине. Говорила му је да нема наследника и претила да је Отон прави човек за то и да га треба позвати назад, у Рим.

Заједљивост и претње су постигле циљ, и Нерон је поново насео. Позвао је мајку у летњиковац да заједно прославе празник Минерве и примио је са свим почастима, нежностима и пажњом. Поклонио јој и раскошну барку и изразио жељу да му се мајка одмах провоза њом по мору. Дирнута синовљевом пажњом, Агрипина није оклевала да му испуни жељу. Заједно с ослобођеним робом Аницетусом отиснула се на воду. **Кад је већ замицала на пучини, Аницетус је, по личном Нероновом налогу, преврнуо барку. Али, десило се чудо: удавио се млади, снажни Аницетус, а испливала и спасла се — Агрипина!**

Тад је Нерон побеснео. Не размишљајући о томе шта ће рећи и мислити Рим, послао је неколико људи који су Агрипини разбили лобању и распорили стомак.

Сабина Попеја победила је још једном. Сад је остала само Октавија. Међутим, она се показала чвршћа него што је изгледало. Како је као ћерка цара Клаудија била у народу веома популарна, Сабини је требало три године да се отресе миљенице Рима и цареве званичне супруге. Сковала је још један план, сигурна да ће успети.

У Октавијиној пратњи налазио се један млад египатски музичар. Уз претње и много новца, Сабина је успела да га наговори да оптужи царицу да га је завела. Кад је то чуо Нерон, царичина пратња стављена је на муке. Изнуђена су признања и Октавија је срамно протерана у Кампанију.

ЗЛОЧИН НА ПАНДАТЕРИЈИ

Дванаест дана после развода са Октавијом, Нерон се оженио Сабином Попејом. Заокупљени собом, нови супружници су заборавили на Римљане. На вест о царевој женидби Попејом, у Риму су избили немири који су брзо прерасли у праву побуну. Нерон се уплашио и одлучио да позове Октавију да се врати. У међувремену, маса је порушила Сабинине кипове по храмовима и трговима и поставила Октавијине, окићене цвећем.

Али, ни тада Сабина није губила разум. Видела је да је ситуација за њу опасна и јецајући уверила Нерона да ће га присталице бивше жене убити. По већ опробаном систему, подметнут је човек који ће посведочити о измишљеним Октавијиним злочинама, о томе како је организовала побуну у Риму и приређивала оргије у прогонству. Опет је Октавија осуђена на прогонство, сад на острво Пандатерија. За њом су Нерон и Сабина послали посебну групу људи који су Октавији пресекли вене на рукама, одсекли јој главу и однели Попеји у Рим, као Неронов свадбени поклон.

Следећа жртва био је царев секретар Дорифорос, који је саветовао Нерона да се отресе Сабине док није убила и њега.

Пред Сабином Попејом сад више није било препрека. За три године колико је била уз новог мужа, она се посветила уређивању двора и изградњи раскошних палата.

Девет месеци после званичног венчања, Попеја је родила девојчицу која је добила име Августа. Нерон је био луд од радости и среће. У част рођења своје ћерке наредио је да се подигне храм плодности. Али, радост је била кратка: дете је живело само четири месеца. Неронова жалост била је неутешна. По његовој наредби, мала Августа уврштена је у ред богова. Подизали су јој храмове по целом царству.

Истовремено се код Нерона све чешће примећују знаци лудила. Да би се осветио за смрт ћерке, наредио је да се убије Сабинин син из првог брака. И Криспинус је прошао исто: извршио је самоубиство.

У јулу 65. године, кад се Нерон пијан вратио са трка двоколица, Сабина је лежала трудна и болесна. Нервозна, дочекала је мужа грдњом и јадиковкама. Нерон се разбеснео и снажно ударио жену ногом у стомак. За један сат Сабина је умрла у страховитим мукама.

Неронов бол био је искрен и дубок. Сенат је изгласао државну сахрану и тело није, по римском обичају спаљено, већ балсамовано и положено у величанствен музеј који је подигао сам Нерон.

После његове смрти, народ је уништио и Сабинине кипове. Кад се вратио из изгнанства после смрти цара Галбе, Отон је поново подигао кипове жени коју је волео целог живота.

Д. А.

СРЕЋА У КОНЗЕРВИ

Људи су још у давна, праисторијска времена ловили рибе и шкољке и друге становнике мора који су им били приступачни, да би се њима хранили. А понекад би у шкољци пронашли — скривено благо! Како мора да је велико било чуђење домородаца са тропских острва када би, отворивши чврст оклоп, угледали малу, сјајну лоптицу налик на „зрно месечине“! Вероватно су у почетку само задивљено гледали у њу, а затим грозничаво почели да траже још и још!

Бисери су током времена постали веома цењена и најтраженија роба античких трговаца који су их, као и свилу, доносили из далеких земаља са Истока. Европа је још у најстарија времена сазнала за ово источњачко благо и бисери су почели да красе најскупоценије владарске круне, дијадеме, наруквице... **Египатска краљица Клеопатра волела је бисере више него иједан други драгуљ, а још у њено време веровало се да он доноси срећу.**

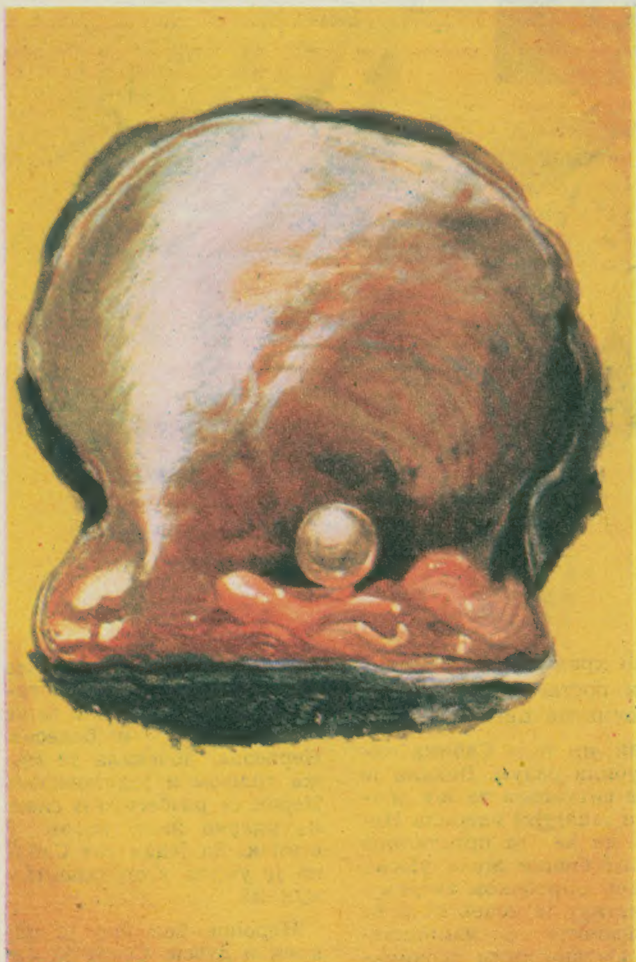

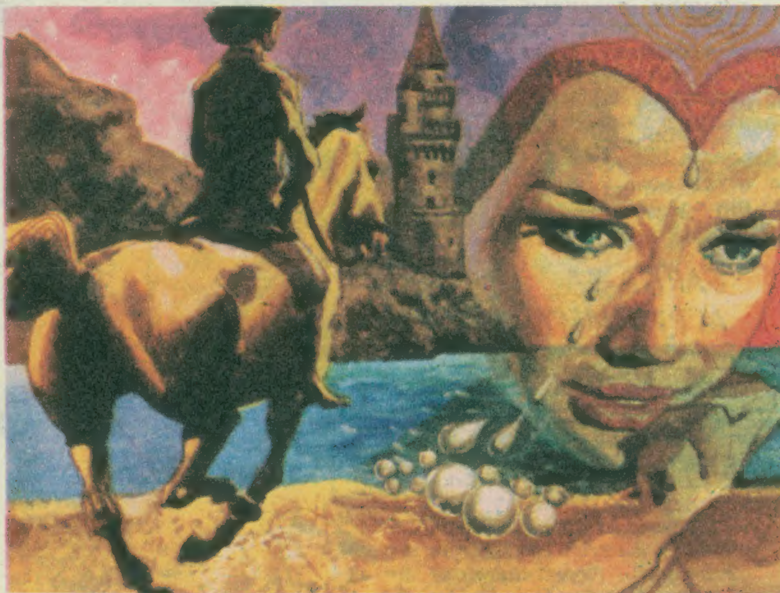

Постоје многе легенде везане за бисер. У једној енглеској бајци говори се о принцези која се заљубила у сиромашног младића и није могла да се уда за њега. Али, сузе које је ронила претварале су се у бисере док су с њеног прозора падале на морску обалу. Тамо их је нашао младић и, поставши веома богат, оженио се принцезом! **Неки наши народи верују у Бисерка, митско биће које се често среће у народним причама и песмама. Бисерко је постао од зрна бисера. Он веома брзо расте и има огромну снагу: још док је у колевци, у стању је да убије змаја или алу!**

А у стварности, бисер настаје на веома једноставан начин: када у шкољку бисерницу упадне зрнце песка или сићушни морски паразит, она лучи око уљеза течност која се зове седеф и која се одмах згушњава. Бисер расте веома споро, али понекад достигне и величину ораха! То је, додуше, изузетно ретко... Бисерна шкољка се зове **мелеагрина маргаритифера** и може да лучи седеф разних боја и тонова, па тако настају бели, жућкасти, роза, па чак сиви или потпуно црни бисери! И неки други мекушци, као што су пужеви, могу да праве бисере, а постоји и једна речна шкољка-бисерница. Ти бисери немају ни сјај ни вредност тропских, али за научнике занимљиви су као и такозвани фини бисери.

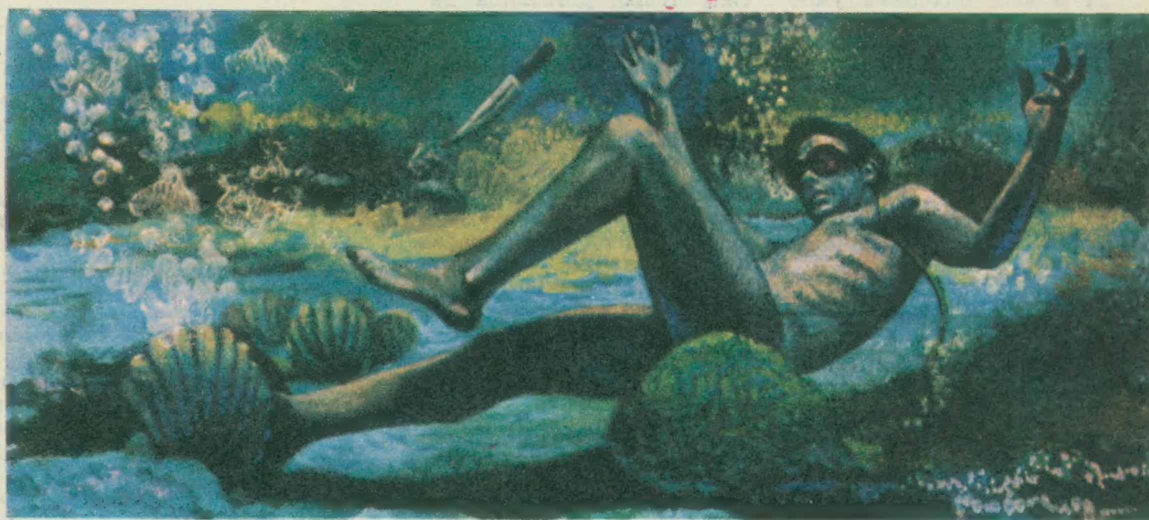

Бисерне шкољке живе у дубинама топлих мора, а најпознатија ловишта налазе се у Шри Ланки, на Мадагаскару, Тахитију, у Персијском заливу, Новој Каледонији, Калифорнијском заливу. Величина им је различита: док на Тахитију има џиновских шкољки, дугих и по 20 сантиметара, ситне јапанске мелеагрине имају само по шест или седам... Ловом на бисерне шкољке баве се и мушкарци и жене, али то може да буде веома опасан посао: у мору има џиновских шкољки-грабљивица које само вребају прилику да ухвате рониочеву ногу својим снажним оклопом!

Сезона лова на шкољке траје од јуна до септембра и свакога дана у само свитање барке заплове према бисерносним дубинама. Остају све до вечери, а за то време ловци зароне и по 40 пута. Док раде, ништа не једу. Носнице затварају штипаљкама, а на руке навлаче заштитне рукавице од танке коже.

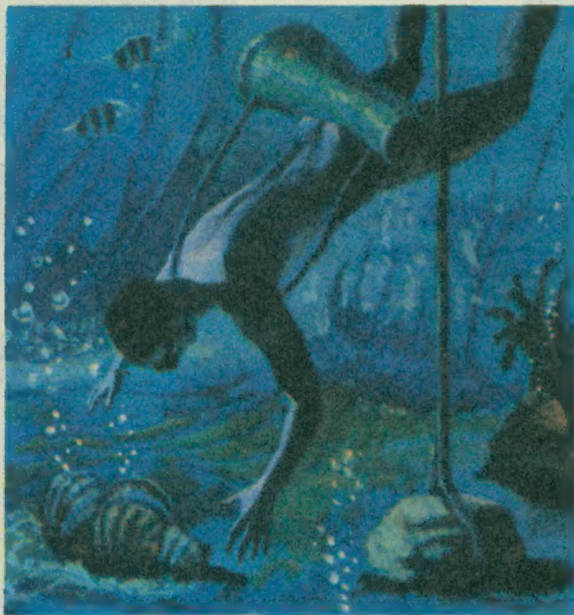

Заједно са рониоцем спушта се велики камен, као баласт. Што је дубина већа, притисак постаје све снажнији и понекад изазива прскање бубне опне, а и плућа могу да прокрваре. Да би заштитио очи од соли, ронилац носи наочари или гњурачку маску.

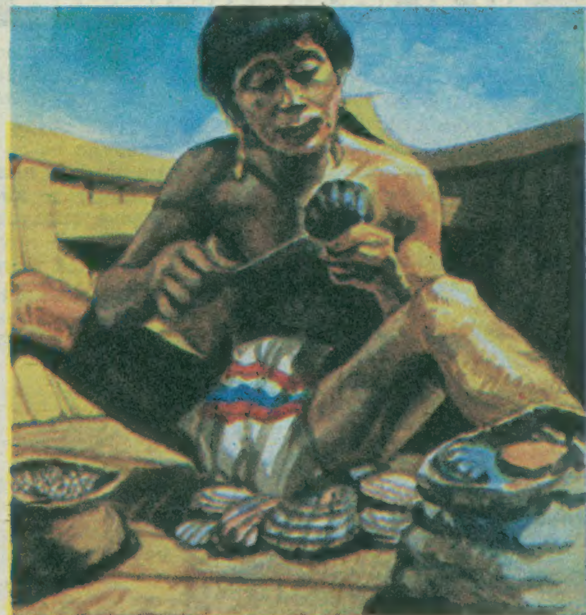

Шкољке се отварају већ у чамцу. Уједначеним извежбаним покретом, они који то стално раде, раздвајају оклоп и тада настају тренуци среће или — разочарења! Јер, не носи свака шкољка бисер... Бисере ловци стављају у мале торбе, а шкољке ће отићи на узгајалишта.

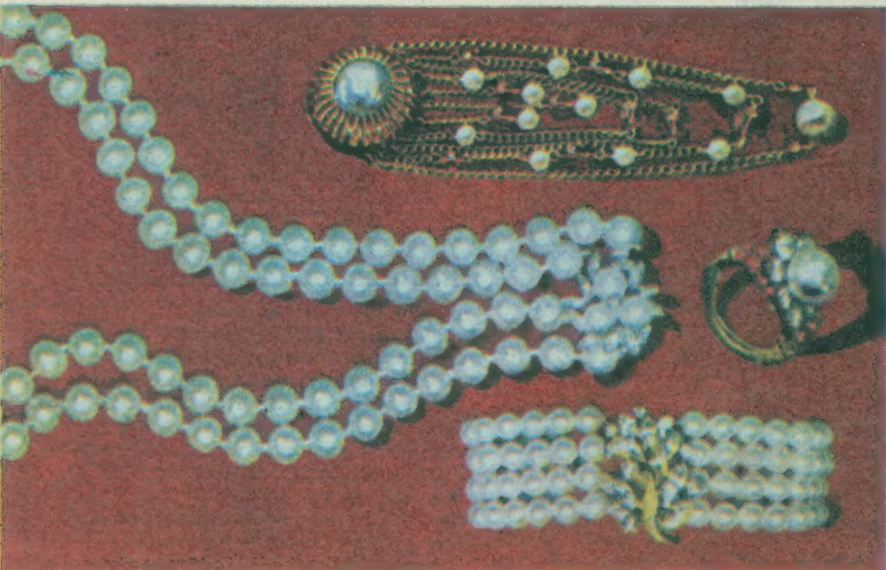

Бисери из рибареве торбе одлазе у јувелирске радионице, где их мајстори чисте или буше да би направили ниске... Најпознатија тржишта бисера су два града у земљама веома удаљеним од ловишта: Париз и Лондон. Цена бисера зависи од величине и сјаја, али то су пролазне вредности! Временом, нарочито ако стоје на ваздуху, бисери губе сјај и постају, како се то каже, **стари**, да би на крају **умрли**. Али, и док су млади, веома су осетљиви: шкоди им зној, вода, сапун, со, а у киселинама се сасвим растварају! Зато их је најбоље чувати у магнезијуму.

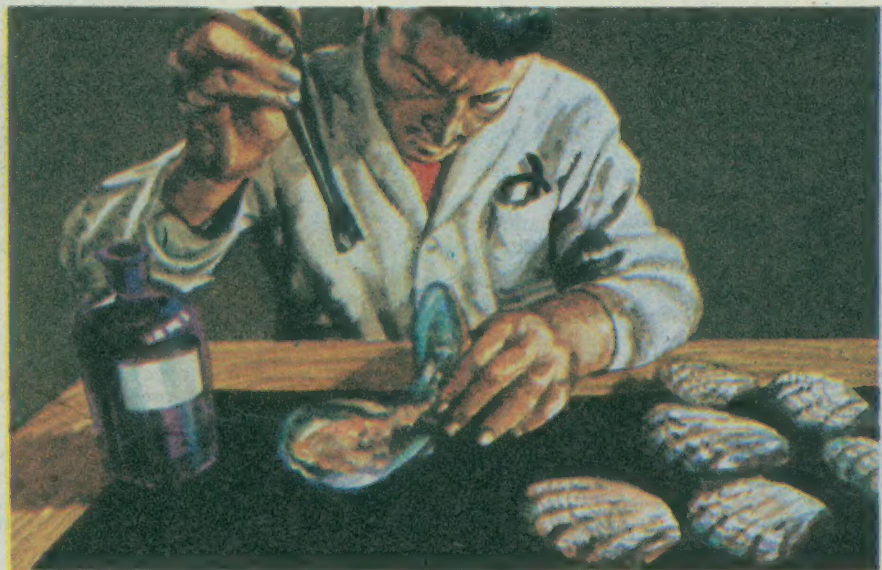

Поред правих бисера постоје и „култивисани", што значи добијени на узгајалиштима. Ово је изум Јапанца с почетка овог века: народ познат по изузетној спретности, нашао је начин како да у унутрашњост мелеагрине убаци зрнце седефа. Шкољке се затим стављају у кавезе и спуштају у море. Тек после три до четири године кавези се извлаче, јер **потребно је много времена да бисери порасту!** Али, и ту има доста невоље: понекад рибе или паразити поједу шкољке, а ни свако „култивисање" бисера не успева.

Ипак, Јапанци су у последње време доскочили шкољкама: рендгенским зрацима они установљавају да ли се у њима налази бисер и тако уштеде време око отварања оклопа! **А туристи у Јапану могу да купе изузетан специјалитет: конзерву са — бисерном шкољком!** Цена такве конзерве је, додуше, висока, али ко не би пожелео да и сам доживи барем делић оне радости за коју знају само ловци бисера... За оне који то ипак не могу да плате постоје и вештачки бисери, мање или више успешни. Није то неки нов изум: још су стари Римљани измислили један од начина да их направе. Они су куглице од слоноваче превлачили сребрнастом материјом коју су добијали из крљушти неких рибица. **Али, много је савршенији париски изум из 17. века: шупље стаклене лоптице пуне су мешавином исте ове сребрнасте материје и воска.**

ПАКАО ПОД ЗЕМЉОМ

У РУДНИКУ СРЕБРА КОЈИ ЈЕ ЗАХВАТИО СТРАШАН ПОЖАР ДВА ЧОВЕКА СУ СЕ ДАНИМА БОРИЛИ ЗА ЖИВОТ.

Када је зачуо крик: „Ватра!", двадесет деветогодишњи рудар Том Вилкинсон који је радио на дубини од 1600 метара покушао је да обузда панику која је почела да га обузима. Спустио је на земљу сендвич који је управо јео и пошао дуж ходника да види о чему се ради.

Није направио ни неколико корака кад га обави густ сивкасти дим. Том посегну за респиратором, али било је сувише касно и он осети како му се желудац диже кад удахне дим који је гушио. Инстинктивно закорачи уназад и трентутак касније сручи се онесвешћен на земљу. Његов друг Рон Флори зграби га за ноге и повуче дубље у ходник, тамо где се дим још није осећао. И док је он покушавао да га поврати, један од рудара потрча ка интерном телефону који се налазио на супротном крају галерије.

Крици избезумљених

Дуж галерија и ходника ширио се угљен-моноксид и дим који је штипао за очи и терао на кашаљ. Свежег ваздуха било је само у близини отвора за вентилацију. Испод једног од њих Рон је довукао Тома и сео да се одмори. Био је потпуно исцрпљен и уплашен. Као у буници, чуо је запомагање људи и пуцкетање древних греда које су гореле.

— Томе, Томе, — викао је и дрмусао онесвешћеног друга. — **Устани! Морамо да побегнемо из овог пакла!**

Том затрепта капцима и с напором отвори очи. Неколико тренутака гледао је зачуђено, ништа не схватајући. Зашто Рон оволико виче и због чега ја лежим, питао се. А онда, кад до њега допреше крици избезумљених људи, Том схвати шта се догађа. Ослонивши се на лакат, успе да се придигне са земље и седне. Неколико пута удахну дубоко ваздух а онда са Роном крену дуж галерије.

Ваздух је био, тежак, загушљив, али могао је да га удише.

После стотинак метара, при слабој светлости лампи причвршћених за кациге, угледали су ужасан призор: седморица њихових другова лежали су преко бушилица којима су радили до пре двадесетак минута. Њихове шољице с кафом биле су још допола пуне. Даље низ ходник назирало се још много непомичних тела.

Тома обузе дрхтавица кад је схватио да се напред не може и да не постоји никаква могућност да се пробију до лифта који је водио на горње спратове. Није им преостало ништа друго до да се врате до отвора за вентилацију.

Време је споро пролазило. Бројчаник на Роновом часовнику показивао је тачно три часа: значи прошло је већ више од десет часова откако се завршила њихова смена. Колико ли ће још остати овде? Плашило их је што хране нису имали, а и чутуре с водом биле су већ полупразне.

Једина нада

Стотине метара изнад ходника у којем су се налазила два рудара већ је била отпочела драматична акција спасавања. У Енглеску је послат авион који је требало да донесе специјалну опрему за спасавање затрпаних рудара.

Испред улаза у рудник слегао се читав град: једни су организовали спасилачке екипе, а други нестрпљиво очекивали прве вести и имена преживелих.

У међувремену, батерије у Томовој и Роњевој лампи су се истрошиле и двојица људи се одједном нађоше у мрклом мраку. У једном тренутку Тому паде на памет да би могли да се послуже лампама које се налазе на рударским колицима. Али, са страхом се питао шта ће бити кад се и оне истроше. Једина нада била је да ће дотле спасилачке екипе успети да се пробију до њих.

Ронијев часовник који је означавао и датуме показивао је да је већ четвртак, 4. мај, значи трећи дан откад се несрећа догодила. Двојица људи покушавали су да скрате време разговарајући о породицама, деци, хладном пиву, пастрмкама које ће пецати кад изађу. Ако изађу...

Казаљке на часовнику показивале су да је осам часова увече кад су до последње мрвице појели неколико корица хлеба које су пронашли поред једног од својих мртвих другова. Грла су им била сува: још од јутра морила их је жеђ.

Кад би један од њих попуштајући у очајању почео да плаче, други — га је тешио. Без успеха, наравно. С времена на време ударали су металним шипкама о ивице отвора за вентилацију, надајући се да ће их горе чути. Узалуд, одозго није долазио ни најмањи шум.

Одакле светлост?

У суботу, 6. маја, били су већ потпуно изнемогли, убијени безнађем. Па ипак, имали су још толико снаге да примете да је ваздух постао свежији и да се лакше дише.

У понедељак, 8. маја, пузећи, јер више нису могли да ходају, почели су да се пробијају ка оном крају галерије где се налазио интерни телефон. Пуна три часа требало им је да стигну до њега.

Из слушалице није допирао никакав шум, очигледно знак да је линија прекинута, али они су ипак говорили у њу, дрмусали је, проклињали. Узалуд.

— **Нема нам спаса!** — прошапта Том и поче да плаче. —

Сутрадан више нису имали снаге ни да разговарају. Очи су им биле надуте и закрвављене од плача и неспавања.

Одједном, Том се придиже са земље и загледа у дно ходника.

— **Ено светлости у отвору за вентилацију!** — узвикну гласом који је подрхтавао од узбуђења.

Рон се загледа у том правцу и помисли да су и он и Том изгубили разум. **Али, Рон није био луд: отвор за вентилацију је заиста светлео.** Наиме, светлеле су две капсуле налик на торпеда, која се иначе користила за испитивање процента радиоактивности земљишта а сада су послужиле за спуштање спасилаца. Инжењери из рудника провели су пуна два дана покушавајући да их прилагоде спуштању кроз отвор широк једва метар.

Један час касније оба рудара, заједно са својим спасиоцима, нашла су се на површини земље. Од деведесет двојице људи они су једини преживели пожар који је 2. маја 1975. године захватио рудник сребра „Саншајн" у савезној држави Ајдахо.

О. В.

МОЗАИК

ЗБОГОМ, ГОНДОЛЕ

Венеција, као што је познато, лагано али сигурно тоне у море, а и венецијанских гондола све је мање. Некада их је било де-

сет хиљада, а сада их има свега четири стотине и педесет. Парадокс у време све развијенијег туризма... а разлог је?

Просечан век једне гондоле износи свега двадесет година, а за изградњу нове потребно је дванаест врста дрвета. Поред тога постоје само два мајстора за израду правих венецијанских гондола и обојица имају преко шездесет година. Сваки од њих може за годину дана да изради свега десет гондола. „Када ми оставимо овај свет, каже један од њих, нестаће и венецијанских гондола јер ученика немамо".

На жалост, према мишљењу неких стручњака, може се догодити да тада више не буде ни Венеције.

ПРЕТЕРАНА ОПРЕЗНОСТ

Пол Хиршмен, грађанин америчке савезне државе Неваде, није волео банке. Заправо, није у њих имао поверења: банка може да банкротира, могу да је опљачкају, а и благајник може да проневери поверени новац. Зато је Хиршмен сву своју уштеђевину, око 1000 долара, чувао код куће. Чак не ни код куће. Сваке вечери он би свој новац ставио у коверат, коверат би запечатио и — слао га самом себи. Тако је ноћу могао мирно да спава: чак и ако лопови упадну у његов стан, новац неће наћи. Ујутру би писмоноша доносио коверат. Хиршмен би тада пребројао новац и стављао га у унутрашњи џеп капута који би затим ушио. И тако се то понављало неколико година.

Али, једног јутра писмоноша није донео „писмо". Узнемирени Хиршмен сместа је телефоном позвао пошту. „Опростите, али ми нисмо криви што писмо није достављено — одговорили су му. — Синоћ су неки дечаци, из обести, запалили сандуче у које ви обично обаћујете своју кореспонденцију".

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

СТРАХ И ТРЕПЕТ КИНЕСКОГ МОРА

КРВАВА ХСИ КАЈ

Сметени и изненађени Чинг пристао је на све и није се покајао: већ у првој бици девојка се борила као пет гусара заједно!

Море је било прекривено ратним бродовима који су ригали ватру. На палуби пиратске џунке Ричард Гласпул је ревносно испаљивао ђуле за ђулетом из великог месинганог топа. Радио је врло предано јер је крај њега стајала лепотица бадемастих очију са кривом источњачком сабљом у руци. Повремено би замахивала њоме као косом и главе пирата који су показивали знаке страха или нису уносили довољно жара у битку — котрљале су се палубом. А потом би из бочице прскала младог британског официра чаробном водицом која ће га чувати од непријатељских зрна.

Двадесетогодишњи Ричард Гласпул је већ месецима био заробљеник најчувеније жене — пирата Кинеског мора, лепотице Чинг Хси Кај. Под претњом смрти присилила га је да јој се придружи и својим знањем помогне да победи моћну флоту кинеског цара.

У власти грбавца

И док су стотине гусарских џунки као осице нападале царске ратне лађе, Хси Кај је стајала на палуби командног пиратског брода одевена у „адмиралску униформу" од чисте свиле украшену змајевима који бљују ватру. **Ова одећа, коју је сама кројила, била је претрпана украсима од слонове кости, жада, злата и сребра, а за појасом је носила четири драгуљима украшене каме.**

Битка се продужила целог дана и читаве ноћи. Стотине пирата изгубило је животе да би Хси Кај доказала да је јача и од самог кинеског цара. Најзад, када је њена победа постала извесна и кад је непријатељ почео да бежи, наредила је да се свим заробљеницима главе одсеку на освојеним царским лађама а тела рашчерече!

Страшна Хси Кај, страх и трепет Кинеског мора, командовала је у то време највећом гусарском флотом која је икада постојала на свету и бројила 800 великих ратних џунки, 1.200 мањих лађица и 70.000 људи.

Не зна се да ли су се људи више плашили окрутности или дивили лепоти ове девојке која се родила као робиња у неком приморском селу.

Једног дана село је напао пират Чинг, чувени грбавац који је сакупио огромно богатство пљачкајући бродове у великим кинеским лукама, и отео младу Хси Кај. Када је девојка доведена пред њега и ослобођена веза којима су јој биле спутане руке и ноге, као тигрица је полетела на гусарског вођу и зарила му нокте у лице. Очаран њеном лепотом и дивљом нарави, Чинг је одлучио да је узме за жену, али му је одлучна девојка прво поставила услов: да јој допусти да командује делом његових пиратских бродова.

Сметени и изненађени Чинг је пристао на све и није се покајао: већ у првој бици Хси Кај се борила као пет искусних гусара заједно!

Одсецање ушију за казну

А када је грбави Чинг умро, његова удовица, прелепа Хси Кај, преузела је команду и ускоро се показала не само као немилосрдни вођа већ и као генијални стратег за поморско ратовање. Гвозденом руком владала је пиратима и ко год би прекршио њену заповест, знао је да га чека ужасна али брза смрт: један гусар би зграбио несрећника за перчин, други му сео на груди док би џелат једним замахом сабље обављао посао.

Улогу џелата често је преузимала и сама Хси Кај.

За самовољни одлазак на обалу казна је била одсецање ушију, а у поновљеном случају, пошто преступник ушију више није имао, одрубљење главе. Ни један гусар није смео ништа да задржи од ствари и драгоцености које би опљачкао. Морао је све да преда у такозвани општи фонд из кога би му била исплаћена само петина вредности донете робе. Све остало припадало је Хси Кај.

Прикривање пљачке доносило је смртну казну као и напаствовање заробљених жена, јер су девојке морале бити нетакнуте да би се за њих постигла већа цена на тржишту робова. Прекршиоци ове наредбе били су прво кастрирани затим рашчеречени.

Ипак, најстрашнија смрт, спора и праћена маштовитим кинеским мучењем, чекала је кукавице. Зато су се њени гусари утркивали да докажу храброст.

Десет година је тако Хси Кај владала Кинеским морем и обалским подручјем Кине. Цар је непрестано слао своје ратне бродове да униште пирате, али његова флота увек би бивала поражена. Када је армада адмирала Кво Ланга уништена 1808. године, према опису једног очевица, „тела погинулих су пливала око џунки као снопље: У тој бици Хси Кај је изгубила огроман број гусара, али на место једног убијеног као да је долазило десет нових бораца".

Као мајмуни

При другом сукобу, огромна флота генерала Лин Фа дала се у бекство кад су се пред њом појавиле небројене пиратске џунке. Хси Кај је издала наређење за гоњење и велики лов је почео. Срећа јој се осмехнула тек кад је ветар престао и једра спласла као изборане крпе.

Њени гусари су, с ножевима и сабљама у зубима скочили у воду и запливали према непокретној царској флоти. Подивљали од деловања неке мешавине алкохола и барута коју су испијали пред сваку битку да би се срчаније борили, пирати су се као мајмуни успентрали на бродове генерала Лин Фаа и започели страшан покољ.

Једино је, од свих њених противника, адмирал Цуен Моусун имао изгледа да победи несавладиву Хси Кај када је успео у једном сукобу да запали једра и ужарију на пиратским џункама и прецизном ватром обори њихове катарке. Чак је и командни брод Хси Кај био тешко оштећен, али је храбра гусарка настављала битку и не помишљајући на предају. Са кривом сабљом у руци борила се као лавица, убивши или ранивши већи број царских војника пре но што је погодило зрно из мускете.

Због ове ране, Хси Кај је наредила својој флоти да се повуче из битке и неопрезни адмирал Цуен је одахнуо уверен да је постигао победу. Само неколико сати касније, док је славио велики успех, стражари су му јавили да се пиратске џунке поново појављују, овог пута са свих страна, и да је царска флота потпуно опкољена.

Тек тада је адмирал увидео да је начинио неопростиву грешку што непријатељске лађе није прогонио и уништавао једну по једну, али било је касно за кајање. Раштркана по мору и неспремна за борбу, његова флота је убрзо постала лак плен: после битке у животу је остало само стотину царских војника.

Ускочили су у барку

На сваки напад царске флоте, Хси Кај је узвраћала пљачкањем кинеских села и градова. Хиљаде мушкараца, жена и деце одводила је у ропство да би их касније продала. Записи кажу да се после њених похода у селима кроз која би прошла није могао да чује ни псећи лавеж ни квоцање кокошки. На челу 500 џунки Хси Кај је једном напала чак и град Шаон-тинг и том приликом заробила око 400 мушкараца и жена.

Септембра 1809. године Ричард Гласпул се враћао барком на свој брод „Маркиз од Елија" који је припадао „Источноиндијској компанији", када га је пресрела гусарска џунка и заробила заједно с осталим морнарима.

КУПИТЕ НАШЕ ЦРВЉИВЕ ЈАБУКЕ!

Овим позивом обраћају се купцима фармери из околине Лос Анђелеса. И, ма колико чудно изгледало, црвљиве јабуке купују се много више од „здравих" на које се црви нису полакомили. А нису због тога што су плодови, сочни и привлачни на изглед, прскани разним хемикалијама убиственим за штеточине, али шкодљивим и за људе.

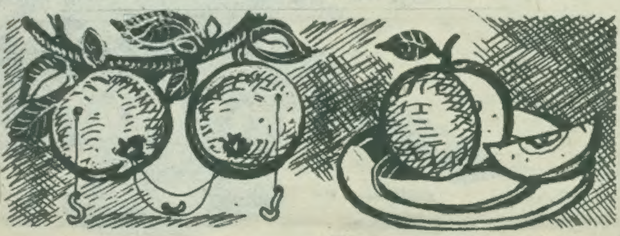

„Око двадесет људи див љег изгледа ускочило је у барку држећи у свакој ру ци кратку сабљу. Једну су нам упрли у грло а другу у груди чекајући знак свог официра да нас побију", писао је касније Гласпул о свом првом сусрету с гусарима. Срећом по њега, били су одведени на брод Хси Кај и ускоро је за њих затражен огроман откуп.

У међувремену, док су че кали откуп, понудила им је да се боре на њеној страни. Ко не би пристао милом, прихватао је силом: тврдоглавим заробљеницима везиване су руке на леђа а затим свезани за конопац спуштен с катарке. И док би висили у ваздуху, гусари су их бичевали све док не изгубе свест. Тада би их на конопцу подизали све до врха катарке, остављали тамо обешене око један сат, а потом спуштали на палубу и понављали мучење све док несрећници не умру од батина или приста ну да се боре на страни Хси Кај.

Гласпул је избегао ово болно „убеђивање" прихвативши одмах све услове окрутне гусарке. Ускоро је командовао највећим топом и постао њен миљеник. Зато га је у свакој бици прскала чаробном водицом справљеном од белог лука да би га смрт мимоишла, што се заиста и догодило неколико пута: једном кад је у ваздух одлетела месингана плоча на којој је стајао а други пут кад га је топовска ђуле тешко 6 килограма промашило за неколико десетина сантиметара.

Најзад спасен!

Млади енглески официр био је сведок њене необичне суровости. У својим записима наводи да је за сваку непријатељску главу плаћала по 10 долара и да је својим очима гледао како понеки гусари доносе после битке пет до шест глава да би примили награду.

Кинески цар, узалудно се борећи деценију и више против необичне гусарке, најзад је морао да капитулира: објавио је амнестију за све пирате који се буду предали и почели миран живот. Хси Кај је прихватила „руку помирења", распустила флоту и населила се на копну где је, с царевом невољном дозволом, стала на чело велике кријумчарске организације.

Умрла је необично богата и поштована тек у дубокој старости, не покајавши се никад што је водила тако распусан и крволочан живот.

А Ричард Гласпул? Он је ослобођен много раније, када је власник брода „Маркиз од Елија" исплатио откупнину у износу од 3.000 долара. Из списа које је оставио за собом реконструисан је живот на кинеским гусарским џункама почетком 19. века.

С. К.

СУШАЧКЕ мини СУКЊЕ

Мало кварнерско острво Сусак вековима је онакво какво је било и у давној прошлости. Захваљујући положају на самој ивици познатог јадранског архипелага, као и сиромашном и неплодном тлу, Сусак ни је никада привлачио заво јеваче. Због свега тога, малобројни становници овог острва сачували су вековне обичаје, начин живота и борбе да од оскудне природе отму што више.

Данас на Суску живи још око 380 породица у шест главних породичних заједница са нешто преко 1500 житеља. Само село Сусак састављено је од збијених камених кућа и вијугавих уских улица ко које воде ка луци. Острво је без ливада и шума и са врло мало обрадивог земљишта па се Сушчани највише баве риболовом, виноградарством и локал ном поморском трговином. У новије време на острву је изграђена и фабрика ри бљих конзерви.

Упућени једни на друге, становници овог острва су јако развили дух заједништва, јер је то за њих био једини начин опстанка. Вековима су живели као једно племе, са заједничким општим добрима — лука, увале, цистерне — и заједничким радом. Улов рибе увек су делили у једнаке делове, по „каблић".

Од 1771. године, када је италијански филолог и природњак Алберто Фортис скренуо пажњу научника на ово наше острво, његово становништво не престаје да занима антропогеографе, дијалектологе, етнологе, лекаре итд. **На острву се среће и ендогамија, тј. бракови међу сродницима, која је неминовна у тако малобројној заједници. На Суску је би ло примера склапања бракова и између првих рођака а истраживања су потврдила тачност новијих генетичких гледишта да код биолошки здравог ста новништва не мора бити штетних последица по потомство из тих веза.**

Због лепог пејзажа, доброг вина и занимљивих људи, Сусак све више при влачи и пажњу туриста. Нарочито су им лепе и необичне женске ношње: неупућенији би овде видели колевку мини-сукње, а међутим није тако: карактеристичне сусачке сукње почеле су да се скраћују негде двадесетих година, као повођење за ондашњом модом. Витким Сушчанкама, истина, лепо стоје, када у опанцима, с црвеним, плавим или белим чарапама, са штирканом, угласто повезаном марамом, грациозно и лако носе товар на глави — нарамак дрва, каблић вина или рибе.

А људи су пријатне нарави: шкрта и сурова при рода развила је у њима марљивост, озбиљност и упорност али исто тако и домишљатост, духовитост и ведрину.

Р. Р.

КЛУБ СПОРАЋА

У Њујорку постоји клуб с необичним називом „Клуб спораћа". Његови чланови чврсто се придржавају два једина клупска правила: „не журн" и „боље икад, него никад".

Тако су, на пример, чланови „Клуба спораћа" недавно протестовали против рата из 1812. године. Ево и једног старијег примера: Клуб је организовао колективну посету Светској изложби у Њујорку која је одржана 1939. — 1940. године — тек пошто је изложба била затворана. Поред тога, чланови клуба увек једу бајат хлеб, а у радњама купују кекс чији је рок употребе одавно истекао.

НАУЧНИК И ОБЛАЦИ

Током 1893. године француски физичар Анри Бекерел проучавао је фосфоресценцију — појаву да неке материје пошто су биле осветљене и даље извесно време саме светле у мраку. Он је вршио испитивања тако што је тим фосфоресцентним материјама деловао на фотографску плочу. Када је на овај начин хтео да испита један уранов минерал, није могао експеримент да изведе како је замислио, јер су тих дана облаци заклањали Сунце.

Очекујући да се време пролепша, Бекерел је уранов минерал оставио у ормар, где су иначе стајале и фотографске плоче. После неколико дана приметио је да је минерал деловао на најближу фотографску плочу, иако је била заштићена непрозирном црном хартијом.

Заинтересован овом појавом, искусни физичар је извео нови експеримент. Сада је уранов минерал поставио на фотографску плочу заштићену црном хартијом, а између њих убацио метални новчић.

Када је касније развио плочу, на њој је видео јасан лик новчића — уранов минерал је на фотографску плочу деловао „сам од себе", до тада непознатим зрацима.

Ово откриће привукло је пажњу многих научника, у првом реду брачног пара Кири. Бројна испитивања су показала да су узрок томе промене које се догађају у атомском језгру и јављају у виду радиоактивног зрачења.

БИТКА КОД СТЕФАНИЈАНЕ

Збацивши уз помоћ властеле оца с престола Душан се 1331. године крунише за краља (16. априла 1346. у Скопљу крунисан је за цара Срба и Грка). Даровит и способан војсковођа, ојачавши централну власт, са добро организованом војском креће у освајања византијске територије да би 1334. године избио пред сам Солун. Да би спречио упаде угарских група са севера, склапа мировни уговор са византијским краљем Андроником III. Ускоро умире Андроник III и у Византији настају жестоке борбе око престола. Јован Кантакузин, један од претендената на византијски престо обраћа се Душану за помоћ и јула 1342. године у Приштини склапају савез. Душан је Кантакузину доделио српске одреде под командом великаша Оливера и Вратка. Међутим, већ у првом походу на територију Византије Кантакузин трпи неуспехе. Због тога, као и због сукоба око интереса, долази до раскидања савеза. Кантакузин сада тражи помоћ од Османлија који све чешће предузимају пљачкашке походе на југ Душанове државе.

Повратак Османлија у Малу Азију преко Балкана, после пораза једног одреда флоте у сукобу са Венецијом, кипарским краљем и папом на западним обалама Халкидика, искористио је Душан да им се „освети" за раније упаде и пљачке и послао на њих одред тешке коњице, под командом војводе Прељуба.

Српска коњица сусрела се крајем маја 1344. са око 300 Османлија код Стефанијане, места на путу између Солуна и Сереза. Видевши надмоћнијег непријатеља, Турци се повлаче на стрмо узвишење неприступачно српској тешкој коњици. Војвода Прељуб тада наређује да се коњи оставе у подножју и коњаници пешице крећу ка врху. Али, Османлије се брзим маневром спуштају незапоседнутом страном и залазе им за леђа. Појахавши остављене коње српске коњице, нападају изненађене Србе и наносе им пораз. Био је то први директан окршај Срба и Турака.

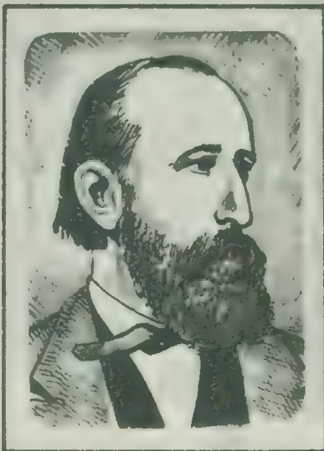

Брем на Фрушкој Гори

Чувени познавалац птица био је изненађен кад је на војвођанском небу угледао велику грабљивицу огромних крила и белог репа.

У пролеће 1877. године од Беча низ Дунав пловила је лађа на чијем прамцу је стајао висок човек лица зараслог у браду. С осмехом на лицу посматрао је шуме на обалама Дунава и небо изнад њих. Кад би у њима видео велике, тамне птице како нечујно крстаре раширених крила, очи би му засјале и преко лица се разлио осмех задовољства. Тада би се окренуо раскошно одевеном човеку до себе и потапшао га по рамену.

Овај човек с великом црном брадом био је Алфред Брем, један од најчувенијих познавалаца тајни живота готово свих врста животиња Европе и Африке. Заједно с аустријским престолонаследником Рудолфом, на лађи што је пловила низ Дунав, путовао је у — Војводину.

СТРУЧЊАК У ОПАСНОМ ГНЕЗДУ

Аустријски престолонаследник Рудолф, који је био познат ловац и добар познавалац и љубитељ птица, позвао је почетком 1877. године четрдесет осмогодишњег Брема да заједно организују експедицију која ће отпутовати у Војводину да реши такозвано „орловско питање". Наиме, у то време међу научницима који су се бавили животом птица било је неспоразума и сукоба око тога да ли су сури орао и орао златаш једна иста птица. **Како је у нашој земљи, нарочито у Барањи и на Фрушкој гори, тада било много орлова готово свих врста, славни Брем је радосно прихватио престолонаследников позив и кренуо у Војводину.**

Кад је експедиција упловила у наше крајеве, Брем је био задивљен густим шумама, зеленом равницом, јеленима, ритовима с много риба, а највише су га интересовале многобројне врсте птица.

Због свега тога често је тражио да се лађа зауставља готово свуда где је могла да пристане, излазио је на обалу, залазио у шуме и дуго разгледао птичја гнезда, посебно легла орлова. Наши шумари и лугари, ловци и сељаци водили су расположеног научника до орловских гнезда која су видели и обележили раније.

За четрнаест дана Брем је успео да разгледа двадесет гнезда орлова што је био велики успех, с обзиром да су настамбе ових великих и опасних грабљивица често готово неприступачне. Прокрстарио је Барању и Фрушку гору, где су орлови били нарочито чести, успео да реши „орловско питање" и да утврди да су сури орао и орао златаш само две варијанте једне исте врсте ових грабљивица.

Али, био је више него изненађен кад је на небу Панонске низије угледао велику птицу огромних крила и — белог репа.

ОРАО НАД ОРЛОВИМА!

Брем је знао само да је то орао, али је био уверен да та врста још није запажена ни описана у научној литератури о птицама.

Како су орлови ове врсте мање неприступачни од сурог орла и како редовно живе у равници и око вода, научник је могао да несметано посматра велике поносне орлове белог репа. Разгледао је њихова гнезда, дуго пратио лет, посматрао чиме се хране и како живе и касније забележио да је то нова, дотад непозната врста — орао белорепан.

Иако се не плаши човека с пушком, орао белорепан је највећа грабљивица од свих орлова. Старије птице имају реп беле боје и по томе се најлакше разликују од других врста орлова. **Бремова експедиција успела је да ухвати или убије неке орлове белорепане и Брем је утврдио да дужина тела ове птице задивљујућега лета и снаге износи 75 до 86 сантиметара, а распон крила до два и по метра! Ова врста орла напада готово све што плива, лети, трчи: рибе, јаребице, фазане, дивље патке, срне, овце, младе псе или мачке. Од хране не избегава ни лешине.**

Брем је био одушевљен гостопримством и помоћи наших људи свуда где је долазио. Остало је забележено да је становништво Ковиља приредило научнику свечан испраћај кад је одлазио. Претпоставља се да је Брем том приликом посетио и новосадски рит.

После овог открића орла белорепана, научници у Европи су посветили више пажње птицама које живе у нашим крајевима, посебно орлу чије је постојање први забележио чувени Брем. Захваљујући њима, ова птица, која је код нас заштићена законом, испитана је потпуно. Белгијски научници др Свитенес и др Грунеудулом неколико пута су боравили у Војводини само због великог орла белог репа.

И. Лончар

ИЗУМИ ВЛАКАНА »СВИЛЕНИ НАЈЛОН«

После другог светског рата потребе за свилом у свету бивале су све веће. Ово влакно, с обзиром на његове особине, имало је широку примену не само у текстилној индустрији, него и у другим областима технике, а коришћено је и за војне потребе. А дуго година тржиштем свиле у свет владали су јапански произвођачи свиле.

Многи научници, финансирани од великих хемијских фирми, покушавали су да добију неко вештачко влакно које би по својим особинама било слично свили, и да се на тај начин ослободе великог престижа јапанских произвођача.

Међу овим научницима био је и амерички хемичар Валас Хјум Каротас. Он је са свим истраживањима почео 1928. године, а прво жељено влакно, које је касније названо **најлон (nylon)**, добио је 1932. године. Индустријска производња најлона почела је 1938. године.

За научника Валаса Каротаса причало се да је оног дана када је добио прве узорке новога влакна исте бацио на један сто, и верујући да је нашао достојну замену свили узвикнуо: Now You Lousy Nippones! (што би у слободном преводу значило: Ево, синови Нипона, и ми то можемо!).

Када је новом влакну требало дати име сетили су се ове научникове реченице, па је од почетних слова изговорених речи настала сложеница — NYLON.

Према другој верзији, која је вероватно ближа истини, **најлон** односно **nylon**, настао је од **New York Pilon**, због тога што је ово влакно први пут приказано на изложби у Њујорку, а било је изложено на постољу (Pylon) чувене њујоршке статуе Слободе.

ЗАНИМЉИВОСТИ СА ОЛИМПИЈАДА

5

ЈУГОСЛОВЕН с највише олимпијских медаља је гимнастичар Леон Штукељ из Марибора. Он је освојио две златне медаље 1924. и једну 1928. године, једну сребрну 1936. и две бронзане 1928. године. Његова специјалност биле су карике и вратило.

6

МИРОСЛАВ ЦЕРАР је једини југословенски спортиста који је после рата освојио две златне медаље: у вежбама на коњу са хватаљкама 1964. године у Токију и 1968. године у Мексику. У Токију је освојио и бронзану медаљу за вежбу на вратилу.

7

ЈУГОСЛОВЕНСКИ фудбалери освојили су три сребрне медаље на олимпијадама одржаним 1948. 1952. и 1956. године и једну златну на Олимпијади у Риму 1960. године. На последње три олимпијаде Мексико 1968, Минхен 1972. и Монтреал 1976. нису успели да се квалификују.

8

СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ имају 101 златну медаљу, али ниједан њихов атлетичар још није успео да освоји титулу олимпијског победника у ходању.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Инспектор Окац постаВља вам данас нову криминалистичку загонетку. Добро погледајте сваки детаљ на цртежима и пажљиво прочитајте сваку изговорену реч.

ОГРЛИЦА ЈЕ НЕСТАЛА

Нека жена обавестила је инспектора Окца да јој је док је била у биоскопу неко украо скупоцену огрлицу с врата.

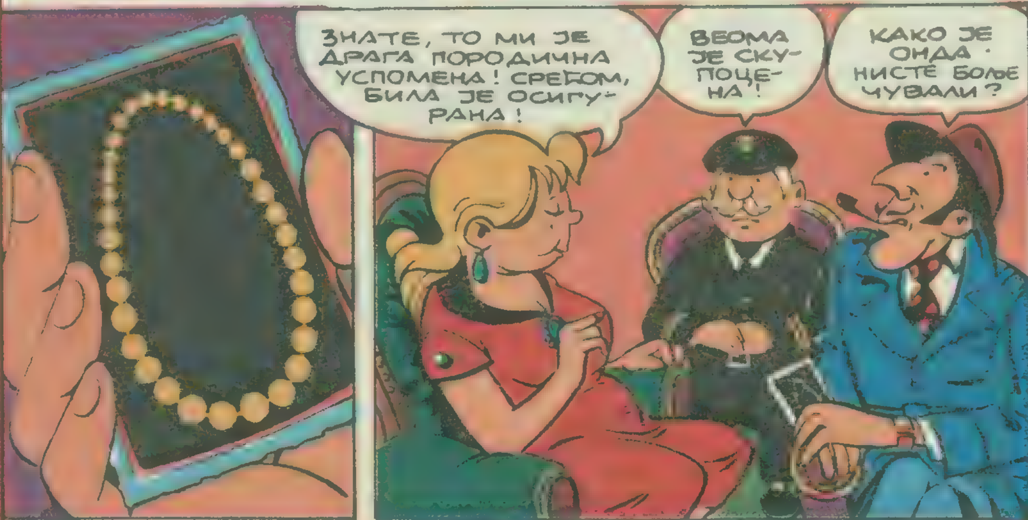

Шта мислите, драги читаоци, шта је навело инспектора Окца да посумња у речи „покрадене" жене? Ако сте погодили, честитамо! А ако нисте, погледајте решење на 35. страни.

МАСКАРАДА КАРЛА ГРА

РАТ ШПИЈУНА

КАПЕТАН ТРЕНЧ ЈЕ ЛЕГАО НА ПОД И ПАЖЉИВО ГА ПРЕТРАЖИВАО ЛУПОМ. КАД ЈЕ НАШАО СИТНЕ КОМАДИЋЕ МАТЕРИЈЕ СЛИЧНЕ ЦЕЛУЛОЗИ, БИО ЈЕ СИГУРАН ДА ЈЕ НЕКО У ТОЈ ПРОСТОРИЈИ УПОТРЕБИО ФОТОГРАФСКИ АПАРАТ.

Половином 1910. у Глазгов је допутовао швајцарски сајџија Карл Гравс. Запослио се код једног уметничког столара који је израђивао лепе кутије за сатове. Весели и говорљиви Швајцарац, чији је посао био да у готове кутије монтира сатове, брзо се спријатељио са столаревим шегртима, а понајбоље са његовим првим помоћником, једним старим токаром. Није прошло дуго а упознао је и његовог сина Цимија који је радио као цртач у „Бедмору", у фабрици топова.

Цими и Карл Гравс виђали су се од тада готово сваког дана, удварали се девојкама и испијали кригле пива. Сваке суботе Карл је био драг гост у токаревој кући. Ускоро, Карл Гравс се тамо и преселио.

Једне вечери Цими се вратио кући блиставајући од задовољства.

— Треба да израдимо толико планова за нове топове и нишанске справе да ће бити лепа пара! — похвалио се.

ИЗА ЗАМРАЧЕНИХ ПРОЗОРА

Следећег месеца цртач је радио у ноћној смени, од осам до четири изјутра. Од четири сата Конструкциони биро је био празан до шест кад су долазиле чистачице.

Једног зимског јутра вратио се из фабрике у пола пет, прогутао два-три залогаја, па се свалио у кревет и заспао као заклан. Десетак минута касније у сајџијиној соби се упалила светлост. Карл Гравс је са кутијом позоришне шминке стао пред огледало. Преко својих танких обрва налепио је густе, риђе, а на ретку плаву косу навукао риђу перику. Штапићем је извукао неколико линија између обрва и корена носа. Био је задовољан. Свако би, при штуром светлу, могао да га замени са токаревим сином. Још кад буде натукао качкет на чело!

На прстима, с торбом у руци, ушуњао се у ходник. Са чивилука је узео пријатељеву кабаницу и качкет. Опипао је руком џеп кабанице. У њему су били кључеви Конструкционог бироа.

Брзим корацима је изишао из куће и упутио се према фабрици „Бердмор".

Сањиви вратар на капији мрзовољно га је поздравио климањем главе и пропустио га без речи. Карл Гравс је похитао фабричким ходницима. Из лукаво постављених питања сазнао је од цртача где је отприлике Конструкциони биро. Без муке је стигао до њега, откључао врата и ушао.

У мраку је из собе извукао два велика табака црног папира и њиме застро прозоре. Онда је упалио светлост. Брзо је другим кључем отворио метални орман и из њега извадио планове. Изабрао је три оригинална цртежа и раширио их по поду. Онда је из торбе извадио фото-апарат, попео се на столицу. Магнезијум је плануо три пута. Вратио је затим планове у орман и, уклонивши све трагове, изишао.

Још три пута се Карл Гравс прерушавао у цртача и снимао планове у фабрици. Сваки пут после посете фабрици састао се с једном неупадљивом младом женом, Мери Мек Кејн која је радила за немачку обавештајну службу.

ОБАВЕШТАЈАЦ СТУПА НА СЦЕНУ

У то време свет се налазио на прагу рата. Британско Министарство морнарице тражило је од фирме „Бедмор" да што пре испоручи топове и нишанске справе којима ће бити наоружани новосаграђени ратни бродови. Шефови Сикрет-сервиса, британске обавештајне службе, добро су знали да ће журба умањити опрезност и да ће непријатељски обавештајци покушати да то искористе и продру у фабрику. Због тога се једног дана у „Бедмору" као шеф вратара, чувара и чистача запослио британски агент капетан Тренч.

Карл Гравс је, не слутећи ништа, и четврти пут посетио фабрику. Вратар са капије је изјутра саопштио свом новом шефу:

— Изгледа, шефе, да се наш млади цртач заљубио до ушију! Сваки час нешто заборави у Бироу. Јутрос је опет дошао по нешто.

— Најлепше је бити заљубљен! — шеретски се осмехнуо Тренч .

Тајни агент је спокојним корацима прошетао кроз ходнике до Конструкционог бироа и чим је отворио врата осетио је лаки мирис који га је подсетио на магнезијум. Легао је на под и пажљиво га претраживао кроз лупу. Кад је нашао ситне комадиће неке материје сличне целулози, био је сигуран да је неко у просторији недавно употребио фото-апарат.

Неколико дана касније Мери Мек Кејн је обавестила Карла Гравса да је у Глазгов стигла комисија морнаричких официра и инжењера који су дошли да приме топове, али су уједно понели и планове за нове уређаје и оружје које „Бердмор" треба да израђује.

— Чувајте се! — упозорила је пре растанка шпијунка свог колегу. — **Наши агенти су сазнали да је у Глазгов допутовао један британски обавештајац кога називају капетаном Тренчом.**

Лукави Гравс је претпоставио, и био је у праву, да су планови које је донела комисија закључани у Конструкционом бироу у фабрици. Али, није хтео да ризикује и губи време приликом тог последњег упада у фабрику. Одлучио је да их једноставно украде и нестане, али је пре тога морао да се увери постоји ли у фабрици опасност која се зове капетан Тренч.

Увече се Гравс нерасположено пожалио цртачу:

— Газда ми је наредио да до сутра направим цртеже неких кутија, а заборавио сам циркле у радионици. Не би ли ти могао да ми донесеш твоје из фабрике?

Гравс је имао добар предосећај. Цртач је отишао у фабрику где га је Тренч, наравно, ухапсио. Искусном контраобавештајцу је већ после првог саслушања било јасно да је цртач невин и да је његов швајцарски пријатељ птичица коју тражи. Али, кад је стигао до токареве куће, било је касно. Птичица је одлетела.

Тренч је знао да има посла с вештим противником који је мајстор у маскирању. Био је уверен да тај

БАЈАЗИТ УБИЈА БРАТА НА КОСОВУ

Почетак битке на Косову 28. VII 1389. био је у знаку успеха српске војске. Вук Бранковић, који је предводио десно крило, потиснуо је одреде под командом Јакуба, сина султана Мурата. У тим тренуцима је Милош Обилић убио султана а међу Турцима је настала пометња. Други син убијеног Султана, Бајазит звани Илдерим (муња), реаговао је енергично: прикупио је трупе у резерви за одлучан напад на Србе и — убио Јакуба.

По Бајазитовој верзији то је учинио јер је Јакуб претрпео пораз и успаничио се, мада није неоснована ни претпоставка да га је смакнуо како би уклонио конкурента за престо.

АВСА

шпијун зна да се у Глазгову налази војна комисија и да ће, док чланови комисије у хотелу „Единбург“ буду са шефовима „Бедмора“ преговарали о новим наруџбинама, покушати да се домогне планова за те наруџбе.

ДОБРОЋУДНИ ХОЛАНДСКИ АДВОКАТ

Два дана после часовничаревог нестанка из токарове куће у хотел је дошао неки постарији дебељушкасти холандски адвокат. Тренч је пратио Холанђанина, али није открио ништа сумњиво. Чинило се да трбушастог адвоката занимају само жене. А онда, док је холандски адвокат спокојно спавао, прсло је стакло на прозору његове собе. Холанђанин је скочио из постеље и онако бунован пришао прозору. Угледао је ватрогасне лестве и на њима радника с торбом пуном алата.

— Опростите, сер! — извинио се радник. **— Треба да поправим један олук, па сам случајно разбио ваш прозор! Јавићу дирекцији. Одмах ће га поправити!**

Изјутра, пре доручка, адвокат је у холу прелиставо новине, кад му приђе портир:

— Сер, траже вас на телефон!

Кад је Холанђанин пришао телефонској кабини зграбила су га два пара снажних руку и оковала лисицама. У кабину је ушао Тренч и узео слушалицу.

— Јесте ли то ви, Карло? — упитао је женски глас.

— Да, ја сам! — рече тихо контраобавештајац.

— У једанаест на старом месту! — настави жена.

— Не! — опрезно рече Тренч који није имао појма где је „старо место“. — **Тамо су ме видели. Чекаћу вас у једанаест у хотелу „Единбург“!**

Изишао је из говорнице и пришао окованом Гравсу, па га смешећи се запита:

— Знате ли зашто сам синоћ разбио ваш прозор?

Кад је шпијун неколико дугих тренутака ћутао, ухватио га је за проседу косу и повукао је:

— Хтео сам да видим да ли вам је коса седа и док спавате! Били сте неопрезни. Пришли сте прозору без перике!

Затим се окренуо двојици помоћника који су стајали уз шпијуна:

— Водите га! Ја ћу остати да сачекам госпођину пријатељицу!

А. Р.

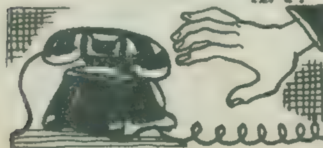

ИСТИНА О ДИКУ ТЕРПИНУ

ЗАХВАЉУЈУЋИ НЕПОЗНАТОМ ПЕСНИКУ, ЈЕДАН КРАДЉИВАЦ И УБИЦА ОД КОЈЕГ ЈЕ СТРЕПЕЛО НЕКОЛИКО ЕНГЛЕСКИХ ПОКРАЈИНА ПРЕТВОРЕН ЈЕ У ЛЕГЕНДУ.

Уз тандркање точкова по неравном, излоканом друму приближавала се храстовој шуми црно-жута кочија покривена дебелим слојем прашине. Одједном, иза грмља се појави маскирани коњаник с тророгим шеширом на глави и даде знак кочијашу да стане.

— Оссвв! — узвикну он престрашен и затеже узде.

Држећи у десној руци пиштољ, маскирани човек левом отвори врата и нареди путницима да изађу. Тројица мушкараца и једна жена збуњено се загледаше.

— Шта се скањерате! — дрекну човек и муну пиштољем дебелог младића који је био најближи вратима. Овај се трже као опарен и у једном скоку се нађе напоље. За њим изађоше и остала двојица.

У кочији је сада била још само постарија жена. Љубазно се осмехнувши, разбојник јој пружи руку и поможе да изађе.

Збуњена овом неочекиваном променом понашања, жена промуца „Хвала!“ и прихвати пружену руку. Тренутак касније, готово се извињавајући, разбојник јој узе торбицу с новцем и ковчежић с драгоценостима. Пошто је „олакшао“ и њене сапутнике, баци се у седло и нестаде у шуми.

Био је то Дик Терпин, један од најчувенијих енглеских друмских разбојника и човек, о којем су, уз топло огњиште у дуге зимске ноћи, касније испредане легенде!

РАЗБОЈНИЧКО ПРИЈАТЕЉСТВО

Дик Терпин је рођен у Есексу 1706. године. О његовом детињству се не зна много али је познато да је, чим је изучио месарски занат, отворио сопствену радњу. Убрзо његови суграђани нису могли да се начуде како то да се њему исплати да по врло ниским ценама продаје своју робу. А онда, једног дана, на видело је избила истина: Дик је ноћу по оближњим фармама крао краве и живину!

Озлојеђени и огорчени фармери тужили су га суду, али пре него што је и издат налог за хапшење, Дик Терпин се одметнуо у шуму.

Ускоро, он се придружио групи разбојника који су пресретали усамљене путнике, пљачкали фарме па чак и убијали оне који су им се одупирали. Није прошло много времена, а Дик, који се посебно истицао окрутношћу и дрскошћу, постао је вођа банде. Међутим, не задуго, јер готово сви чланови његове банде били су на превару ухваћени и стрпани у тамницу. Дик је успео да избегне замку, али је зато морао за извесно време да се притаји.

Једног дана, јашући пустим друмом срео је Тома Кинга, такође разбојника и међу њима је убрзо — склопљено пријатељство. Неколико месеци њих двојица пљачкали су кочије и усамљене путнике а нису се либили да нападну и куће у граду. Готово цела земља стрепела је од њих, али су разбојници све то вешто избегавали.

СВЕ ЗБОГ МАРКЕ!

Најзад, после неколико месеци група војника на челу с окружним судијом успела је да их опколи у њиховом шумском склоништу. Кинг је предложио да се боре, до последњег метка али Дик је имао други план. Испаливши свом пријатељу хитац у леђа, искочио је кроз прозор и побегао док су стражари били забављани разбијањем врата!

Схвативши да више не може да изађе на крај са сталним потерама, Дик је прибегао лукавству и под именом Џона Палмера отворио месарску радњу у Линколншајру. Као и некада, поново је крао пилиће. Међутим, како су суду убрзо почеле да пристижу жалбе фармера, Дик је, уплашен да ће га открити, послао писмо брату у Лондон молећи га да му пронађе неко склониште. И све би било у реду, да није заборавио да стави марку на писмо.

Пошто је његов брат одбио да плати поштарину, оно је враћено њему назад, у Линколншајр. Случај је хтео, да један од службеника поште буде и Диков учитељ који је и после толико година успео да препозна рукопис свог некадашњег ђака. О томе је одмах обавестио окружног судију који је пожурио да ухапси Дика. Тако је, у својој 33. години, Дик Терпин најзад изведен пред суд да би одговарао за све злочине и пљачке које је извршио.

Како се могло догодити да један окорели злочинац и разбојник постане легендарна „личност“? Главни „кривац“ за то је, како неки сматрају, непознати песник из 18. века који је 1739. године, исте оне кад је Дик Терпин ухапшен, написао баладу о племенитом разбојнику, заштитнику жена и деце, човеку који је отимао од богатих да би давао сиромашнима. Вероватно је да је песник забуном, добре особине неког заштитника сиромашних и немоћних приписао Дику Терпину и да је то разлог велике популарности човека који је био страх и трепет за становнике неколико енглеских покрајина.

О. В.

У ПОТРАЗИ ЗА »ВЕЛИКИМ СТОПАЛОМ«

Педесетогодишњи Ирац Питер Бери крстари већ пет година огромним шумама Орегона, на крајњем северозападу Сједињених Америчких Држава. Из дана у дан, а каткад и ноћу, Бери тражи „Биг Фут“ (Велико стопало). Ко је Биг Фут? Према речима Питера Берна то је неко биће између мајмуна и човека за којим научници одавно већ трагају. Берн је до сад срео око 90 људи који су тврдили да су видели Биг Фута и да је он висок преко два метра, тежак преко две стотине килограма, и да, осим на лицу, шакама и стопалима, свуда на себи има дебело крзно. Да ли Биг Фут заиста постоји или и он, као и снежни човек, постоји само у машти домородаца — показаће време.

ПРОФЕСОР ОМЕГА

НАЈБОЉА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

Александар Дима: ТРИ МУСКЕТАРА

ПАРИЗ 1625. ГОДИНЕ. ФРАНЦУСКОМ ВЛАДА ЛУЈ XIII. ПРВИ МИНИСТАР ЈЕ КАРДИНАЛ РИШЕЉЕ...

ПРИСТАЛИЦЕ ПРВОГ МИНИСТРА ЖЕЛЕ ПОТПУНУ ВЛАСТ!

МОЖЕ ДОЋИ И ДО РАТА С ЕНГЛЕСКОМ!

НАРОД ЈЕ ЗНАО ШТА СЕ ДОГАЂА НА ДВОРУ...

КРАЉ ЈЕ СЛАБИЋ И ПОД УТИЦАЈЕМ КАРДИНАЛА!

А КРАЉИЦА, СВЕСНА ОПАСНОСТИ КОЈА НАМ ПРЕТИ, ЖЕЛИ МИР С ЕНГЛЕСКОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ПАЛАТИ КАРДИНАЛА РИШЕЉЕА...

ПРВИ МИНИСТАР ЈЕ РЕШИО ДА РАЗОТКРИЈЕ КРАЉИЧИНЕ НАМЕРЕ ПРЕМА ЕНГЛЕСКОЈ!

ТО ЗНАЧИ ...

... ДА МУ ЈЕ ПОТРЕБНА ВАША ПОМОЋ!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ У МАЛОМ МЕСТУ МЕН...

ДАЛЕКО ЈЕ ПАРИЗ! ПРЕНОЋИЋУ ОВДЕ!

ПОГЛЕДАЈ ОНОГ ТАМО! КУДА СЕ ТО УПУТИО С ТИМ КЉУСЕТОМ?

ХА, ХА, ХА! ДАЛЕКО СТИЋИ НЕЋЕ!

МЛАДИЋ СЕ НАМРШТИО...

РЕКАО БИХ ДА СТЕ ХРАБРИ САМО НА РЕЧИМА!

ПРОКЛЕТИ ГАСКОЊАЦ! ГУБИ СЕ ОДАВДЕ!

ПОГОДИО СИ ДА САМ ИЗ ГАСКОЊЕ, АЛИ ЈА СЕ ТИМЕ ПОНОСИМ! БРАНИ СЕ!

ШТА?

ЗАУВЕК ЋУ ТИ ЗАПУШИТИ УСТА!

1274

И БАШ КАД МУ ЈЕ МЛАДИЋ ВЕШТО ИЗБИО МАЧ ИЗ РУКЕ...
ААХ!

ХВАЛА, КРЧМАРУ!
УВЕК НА УСЛУЗИ!

САТ КАСНИЈЕ У ЈЕДНОЈ СОБИ У КРЧМИ...
ШТА СЕ ДОГОДИЛО? АХ, ДА... БОРИО САМ СЕ С ОНИМ НИТКОВОМ И НЕКО МЕ ЈЕ ЛУПИО ПО ГЛАВИ!

КРЕНИТЕ ОДМАХ, МИЛЕДИ! МОРАТЕ УБЕДИТИ ВОЈВОДУ ОД БАКИНГАМА ДА ДОЂЕ У ФРАНЦУСКУ!

ЕНО ОНОГ ТИПА! С КИМ ТО РАЗГОВАРА?

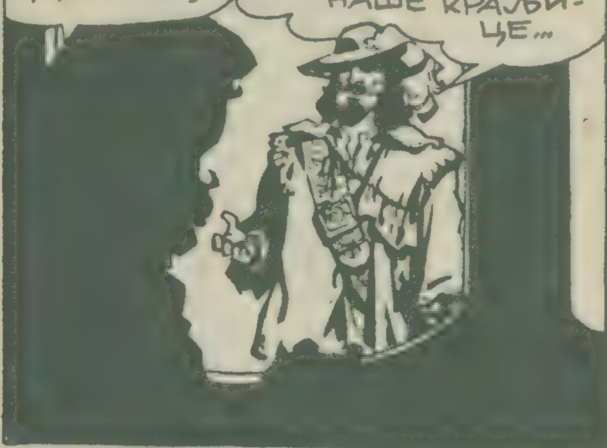
ЈЕ ЛИ ТО НАРЕДИО КАРДИНАЛ!?
ДА! БАКИНГАМ ЖЕЛИ ДА СКЛОПИ МИР С ФРАНЦУСКОМ ПРЕКО НАШЕ КРАЉИЦЕ...

...И ТО У КРАЉЕВОМ ОДСУСТВУ! ЈА СЕ САД ВРАЋАМ У ПАРИЗ!

МЛАДИ ГАСКОЊАЦ СЕ СЕТИО ШТА МУ ЈЕ ОТАЦ РЕКАО ПРЕ ПОЛАСКА ЗА ПАРИЗ...
Д'АРТАЊАНЕ, НЕ БОЈ СЕ ДА СТАНЕШ У ОДБРАНУ СВОЈЕ ЧАСТИ И ПЛЕМЕНИТИХ СТВАРИ...

ОТАЦ ГА ЈЕ ПРЕПОРУЧИО ЈЕДНОМ СВОМ ПРИЈАТЕЉУ, КАПЕТАНУ КРАЉЕВИХ МУСКЕТАРА И Д'АРТАЊАН ЈЕ ЗАТО КРЕНУО ЗА ПАРИЗ...
КАКО ДА БРАНИМ СВОЈУ ЧАСТ КАД НЕ ЗНАМ НИ КО МЕ ЈЕ ЛУПИО ПО ГЛАВИ НИ С КИМ САМ СЕ МАЧЕВАО!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
МОРАМ ШТО ПРЕ ДА ВИДИМ КАРДИНАЛА!

СУТРАДАН, КОД КАПЕТАНА КРАЉЕВИХ МУСКЕТАРА...
АТОСЕ, ПОРТОСЕ, АРАМИСЕ!

ЕВО НАС, КАПЕТАНЕ ТРЕВИЛЕ!

КРАЉ МИ ЈЕ СИНОЋ РЕКАО ДА ЋЕ НАС ПРИПОЈИТИ КАРДИНАЛОВИМ ЉУДИМА!
АЛИ МИ СМО...
...У НЕПРИЈАТЕЉСТВУ С ЊИМА!
НЕМОГУЋЕ!

ИЗВИНИТЕ, НЕКИ Д'АРТАЊАН ЖЕЛИ ДА ГА ПРИМИТЕ!
ТО ЈЕ СИН МОГ ДОБРОГ ПРИЈАТЕЉА!

МЛАДИЋ ЈЕ ПРЕДАО ПИСМО ТРЕВИЛУ И ИСПРИЧАО ШТА МУ СЕ ДОГОДИЛО НА ПУТУ...
ТАКО ЗНАЧИ... ЖЕЛИШ ДА ПОСТАНЕШ МУСКЕТАР?

КАПЕТАН СЕ ВРАТИО СВОЈИМ МУСКЕТАРИМА...
МОЖЕТЕ ИЋИ!

И КАЖЕШ ДА ЈЕ ТАЈ ЧОВЕК С КОЈИМ СИ СЕ БОРИО РАЗГОВАРАО С НЕКОМ ЖЕНОМ И ЗВАО ЈЕ МИЛЕДИ!
ДА!

ТО ЈЕ ОН! СИГУРАН САМ!
КО? РЕЦИТЕ МИ!

ОСТАВИМО ТО! ШТО СЕ ТИЧЕ ТВОЈЕ ЖЕЉЕ, МОРАЋЕШ ПРВО ДА ПРОЂЕШ КРОЗ ОБАВЕЗНУ ОБУКУ! СИГУРАН САМ ДА ЋЕШ БИТИ ДОБАР МУСКЕТАР!
ТРУДИЋУ СЕ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ Д'АРТАЊАН ЈЕ УГЛЕДАО НЕКОГ...
ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
С ЊИМ САМ СЕ МАЧЕВАО У МЕНУ!

ОПРОСТИ-ТЕ!
ШТА ОВО ЗНАЧИ?

ТИ МЕНЕ ДА ОБОРИШ! ИЗАЗИВАМ ТЕ НА ДВОБОЈ! ДАНАС У ДВАНАЕСТ ЧЕКАЋУ ТЕ У БРЕСТОВОЈ ШУМИ!
ДОЋИ ЋУ!

ГЛЕДАЈ КУДА ИДЕШ!
ОПРОСТИТЕ!

АКО НИСИ КУКАВИЦА ДОЂИ ДАНАС У БРЕСТОВУ ШУМУ ДА ОДМЕРИМО СНАГЕ!
УУУФ! КАКО СУ ОВДЕ ЉУДИ ПРЕОСЕТЉИВИ!

БАШ НЕМАМ СРЕЋЕ! ОНАЈ ТИП ЈЕ НЕСТАО, А ОНА ДВОЈИЦА СУ МЕ ИЗАЗВАЛА НА ДВОБОЈ!

УСКОРО ЈЕ Д'АРТАЊАН МОРАО ДА СЕ ПОЈАВИ У БРЕСТОВОЈ ШУМИ...
ОВО МИ БАШ НИЈЕ БИЛО ПОТРЕБНО!

ПОРТОСЕ, ШТА РАДИШ ОВДЕ?
ИЗАЗВАО САМ НА ДВОБОЈ НЕКОГ ФИЋФИРИЋА!

ПА И ЈА САМ!
ОН ЈЕ ДАНАС РАЗГОВАРАО С НАШИМ КАПЕТАНОМ!

ПРВО ЋЕ СЕ БОРИТИ СА МНОМ! ЗА ТЕБЕ И НЕЋЕ БИТИ ПОСЛА ЈЕР ЋУ ЈА СВРШИТИ С ЊИМ!
МАЈКО МОЈА! ЗАР ЋУ ОВАКО МЛАД УМРЕТИ!

ХАЈДЕ, БРАНИ СЕ!
КАКО САМО СТРАШНО ИЗГЛЕДА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ПОЈАВИЛИ СУ СЕ КАРДИНАЛОВИ ЉУДИ...
СТАНИТЕ! ПРВИ МИНИСТАР ЈЕ ЗАБРАНИО ДВОБОЈЕ!

ШТА ЋЕМО САД?
ДА ЈЕ БАР АРАМИС С НАМА!

БОРИМО СЕ, ПОРТОСЕ!
НАПРЕД, МОМЦИ!

Д'АРТАЊАН ЈЕ ОДЛУЧИО ДА СЕ И ОН УМЕША...
ПОМОЋИ ЋУ ВАМ, МУСКЕТАРИ!

ГУБИ СЕ!
НЕ МЕШАЈ СЕ У ОВО!

ЗАВЕЖИ И БРАНИ СЕ!
АААХ!

МЛАДИ ГАСКОЊАЦ СЕ СЈАЈНО БОРИО...
ПРОКЛЕТСТВО! СВРШИЋЕМО ВЕЋ ЈЕДНОМ СЊИМ!

КАРДИНАЛОВИ ЉУДИ СУ СЕ РАЗБЕЖАЛИ...

ИЗГЛЕДА ДА СМО ПОТЦЕНИЛИ ОВОГ МОМКА!
ГДЕ СИ НАУЧИО ДА ТАКО МАЧУЈЕШ? ЖАО МИ ЈЕ ШТО ТЕ АРАМИС НИЈЕ ВИДЕО!

ВИДЕО САМ ГА! МЛАДИЋ МЕ ЈЕ ОДУШЕВИО!
БИО СИ ТУ?

СТИГАО САМ ДА ВИДИМ САМО КРАЈ! И МОГУ ВАМ РЕЋИ ДА НЕ БИСТЕ ИЗВУКЛИ ЖИВУ ГЛАВУ ДА СТЕ СЕ КОЈИМ СЛУЧАЈЕМ БОРИЛИ С ЊИМ!

МОЖДА СИ У ПРАВУ!
КАКО СЕ ЗОВЕШ?
Д'АРТАЊАН! ЖЕЛЕО БИХ ДА ПОСТАНЕМ МУСКЕТАР!

ОД ОВОГ ТРЕНУТКА МОЖЕШ ДА РАЧУНАШ НА МОЈЕ ПРИЈАТЕЉСТВО!

АРАМИС, ПОРТОС, АТОС И... Д'АРТАЊАН!
ЖИВЕЛИ!

СВИ ЗА ЈЕДНОГ, ЈЕДАН ЗА СВЕ!

ТАКО ЈЕ Д'АРТАЊАН ЗАПОЧЕО СВОЈ ЖИВОТ МЕЂУ МУСКЕТАРИМА...
ОН ЋЕ БИТИ ТВОЈ СЛУГА! ЗОВЕ СЕ ПЛАНШЕ!
ЗАИСТА МИ ЈЕ ДРАГО!

МОЈ СЕ ЗОВЕ БАВСЕН... ОВО ЈЕ МОСКЕТОН, ПОРТОСОВ СЛУГА, А ГРИМО ЈЕ АТОСОВ!

ЈОШ ИСТОГ ДАНА КРАЉ ЈЕ ПОЗВАО КАПЕТАНА ТРЕВИЛА...
ЧУО САМ ВЕЋ О ТОМ ГАСКОЊЦУ! ПРИМИТЕ ГА У СВОЈЕ РЕДОВЕ... САМО, НЕ ЖЕЛИМ ДА РИШЕЉЕ САЗНА ЗА ТО!

У ИСТО ВРЕМЕ НА ДРУГОМ КРАЈУ ДВОРА...
ЛОШЕ СЕ ОСЕЋАТЕ?
НЕ, КОНСТАНЦА!

САМО САМ ЗАБРИНУТА! МОЈ СУПРУГ ЈЕ ПОД ВЕЛИКИМ УТИЦАЈЕМ РИШЕЉЕА, КОЈИ ЋЕ СВОЈОМ ПОЛИТИКОМ УВУЋИ ФРАНЦУСКУ У РАТ ПРОТИВ ЕНГЛЕСКЕ!

А НИ ФРАНЦУСКА НИ ЕНГЛЕСКА ТО НЕ ЖЕЛЕ!

КРАЉИЦА И НЕ СЛУТИ ДА ИХ НЕКО КРИШОМ СЛУША...

УЂИ! ШТА ИМА НОВО?

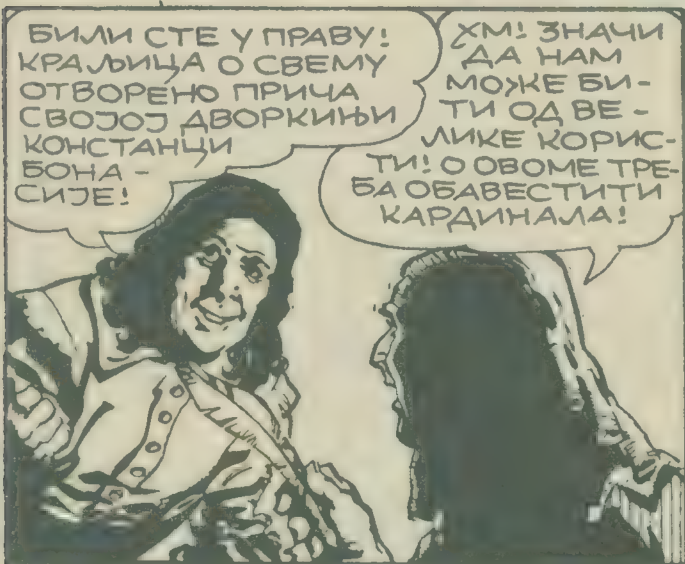
БИЛИ СТЕ У ПРАВУ! КРАЉИЦА О СВЕМУ ОТВОРЕНО ПРИЧА СВОЈОЈ ДВОРКИЊИ КОНСТАНЦИ БОНАСИЈЕ!
ХМ! ЗНАЧИ ДА НАМ МОЖЕ БИТИ ОД ВЕЛИКЕ КОРИСТИ! О ОВОМЕ ТРЕБА ОБАВЕСТИТИ КАРДИНАЛА!

...МАДА МИСЛИМ ДА ЈЕ БОЉЕ ДА УЗМЕМО СТВАР У СВОЈЕ РУКЕ!

ДВА ДАНА КАСНИЈЕ...
ОТВОРИТЕ! МОЛИМ ВАС!

ПРИЧАЛИ СУ МИ О ВАШОЈ ХРАБРОСТИ, Д'АРТАЊАНЕ, ПА САМ ДОШАО ДА ЗАТРАЖИМ ПОМОЋ ОД ВАС!
КО СТЕ ВИ?

МУЖ КОНСТАНЦЕ БОНАСИЈЕ, КРАЉИЧИНЕ ДВОРКИЊЕ! ИЗГЛЕДА ДА СУ СУ ЈЕ ОТЕЛИ!

АЛИ, ЗАШТО?
ЈЕР СУ ЈОЈ ПОЗНАТЕ СВЕ ИНТРИГЕ НА ДВОРУ!

СИГУРНО ЖЕЛЕ ДА ИМ КОНСТАНЦА ОТКРИЈЕ КРАЉИЧИНЕ ПЛАНОВЕ!

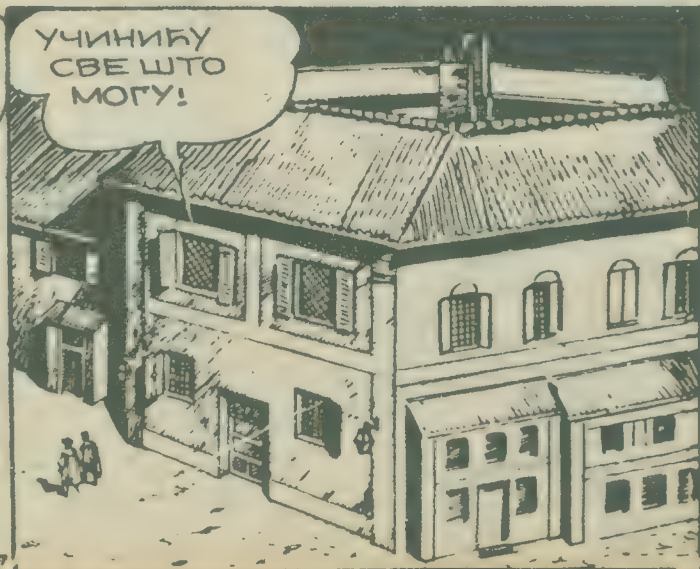
УЧИНИЋУ СВЕ ШТО МОГУ!

ПОЗВАЋУ И СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ У ПОМОЋ!
ХВАЛА ВАМ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ШТА ТИ МИСЛИШ О ТОМЕ, Д'АРТАЊАНЕ?
ИЗГЛЕДА ДА КРАЉЕВИ НЕПРИЈАТЕЉИ, САВЕЗНИЦИ КАРДИНАЛОВИ, ЖЕЛЕ ДА САЗНАЈУ КАКВУ ПОЛИТИКУ ВОДИ КРАЉИЦА ПРЕМА ЕНГЛЕСКОЈ!

ИСТОГА ДАНА РИШЕЉЕОВИ ВОЈНИЦИ УХАПСИЛИ СУ И БОНАСИЈЕА, Д'АРТАЊАН ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ПРЕТРАЖИ ЊЕГОВУ КУЋУ...
УЛАЗИ, ПЛАНШЕ! ШТА ЧЕКАШ?
ШТА АКО НА НАС МОТРЕ КАРДИНАЛОВИ ЉУДИ?

КАКВИ ТО ГЛАСОВИ ДОПИРУ ИЗ КУЋЕ?
ЈА... ЈА БИХ ДА СЕ ВРАТИМО!

А КАД ЈЕ Д'АРТАЊАН ОТВОРИО ВРАТА...
ХЕЈ! ШТА ЋЕШ ТИ ОВДЕ?

ПОМОЗИТЕ МИ МУСКЕТАРУ! ЈА САМ КОНСТАНЦА БОНАСИЈЕ!

ГУБИТЕ СЕ, НИТКОВИ!

БЕЖИМО! ОВАКО ВЕШТОГ МАЧЕВАОЦА...
...ЈОШ НИСМО ВИДЕЛИ!

НИШТА МИ НИЈЕ ЈАСНО! МИСЛИО САМ ДА СУ ВАС ОТЕЛИ!
УСПЕЛА САМ ДА ПОБЕГНЕМ И ДА НИЈЕ БИЛО ВАС, ОПЕТ БИ МЕ УХВАТИЛИ!

ЈАВИЛИ СУ МИ ДА СУ УХАПСИЛИ ВАШЕГ МУЖА!
АЛИ, ЗАШТО? ШТА ХОЋЕ ОД ЊЕГА?

ПОКУШАЋУ ДА ГА СПАСЕМ! ВАС ЋУ ОДВЕСТИ КОД ЈЕДНОГ СВОГ ПРИЈАТЕЉА ГДЕ ЋЕТЕ БИТИ СИГУРНИ!

Д'АРТАЊАН ЈЕ ОСТАВИО КОНСТАНЦУ КОД ПОРТОСА. МАЛО КАСНИЈЕ САСТАО СЕ СА АТОСОМ...
СВЕ ЈЕ ТО ДЕЛО КАРДИНАЛОВИХ ПРИСТАЛИЦА, АЛИ ШТА ОН, УСТВАРИ, ХОЋЕ?
ЗАР ТИ ТО ЈОШ НИЈЕ ЈАСНО?

РИШЕЉЕ ЖЕЛИ ДА ОКРИВИ КРАЉИЦУ ЗА ВЕЛЕИЗДАЈУ И ЗАВЕДЕ ПОЛИТИКУ КАКВА ЊЕМУ ОДГОВАРА!

ТЕ ВЕЧЕРИ МОСКЕТОН, ПОРТОСОВ СЛУГА, ПОСЕТИО ЈЕ Д'АРТАЊАНА...
ДОБРО ВЕЧЕ!
ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

ПОРТОС ЈЕ САЗНАО НЕШТО ВЕОМА ВАЖНО!
ШТА ТО?

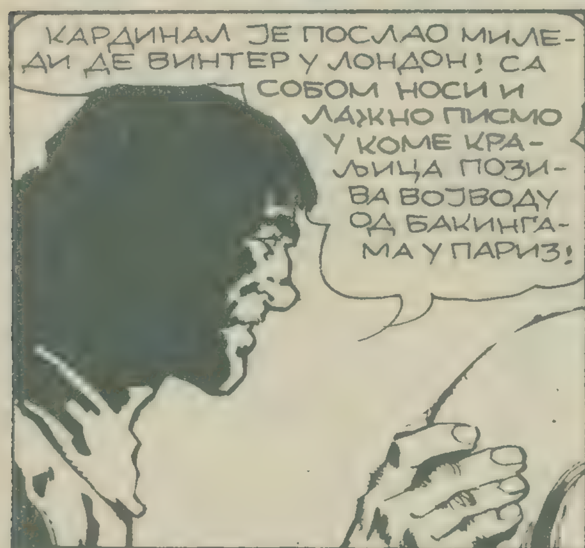
КАРДИНАЛ ЈЕ ПОСЛАО МИЛЕДИ ДЕ ВИНТЕР У ЛОНДОН! СА СОБОМ НОСИ И ЛАЖНО ПИСМО У КОМЕ КРАЉИЦА ПОЗИВА ВОЈВОДУ ОД БАКИНГАМА У ПАРИЗ!

ЧИМ ЈЕ ЧУО РЕЧ „МИЛЕДИ" Д'АРТАЊАН СЕ СЕТИО ДОГАЂАЈА У МЕНУ...
КРЕНИТЕ ОДМАХ, МИЛЕДИ! МОРАТЕ УБЕДИТИ ВОЈВОДУ ОД БАКИНГАМА ДА ДОЂЕ У ФРАНЦУСКУ!

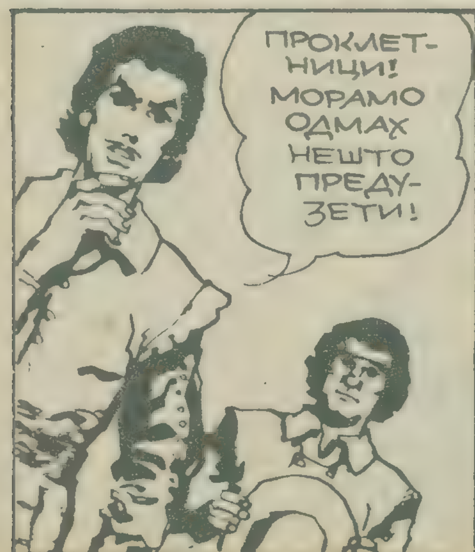
ПРОКЛЕТНИЦИ! МОРАМО ОДМАХ НЕШТО ПРЕДУЗЕТИ!

ПЛАНШЕ! ДОНЕСИ МИ МОЈ МАЧ!
БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ ВОЈВОДА ОД БАКИНГАМА ВЕЋ СТИГАО У ПАРИЗ!

ОКО ПОНОЋИ...
НЕ СМЕМО ДОЗВОЛИТИ ДА КРАЉИЦА ПАДНЕ У ЗАМКУ КОЈУ СУ ЈОЈ ЊЕНИ НЕПРИЈАТЕЉИ ПРИПРЕМИЛИ!
ХМ... ОВАЈ... ЗАШТО БАШ МИ, Д'АРТАЊАНЕ!

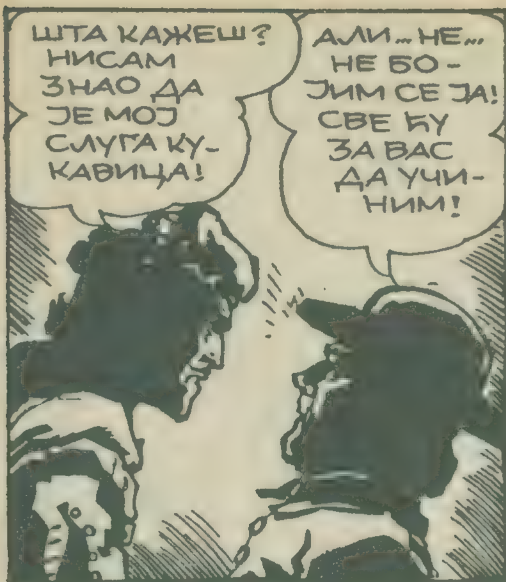
ШТА КАЖЕШ? НИСАМ ЗНАО ДА ЈЕ МОЈ СЛУГА КУКАВИЦА!
АЛИ... НЕ... НЕ БОЈИМ СЕ ЈА! СВЕ ЋУ ЗА ВАС ДА УЧИНИМ!

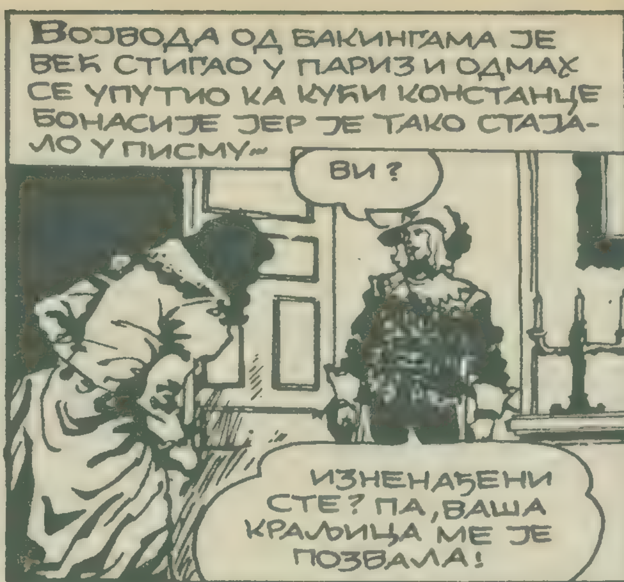
ВОЈВОДА ОД БАКИНГАМА ЈЕ ВЕЋ СТИГАО У ПАРИЗ И ОДМАХ СЕ УПУТИО КА КУЋИ КОНСТАНЦЕ БОНАСИЈЕ ЈЕР ЈЕ ТАКО СТАЈАЛО У ПИСМУ...
ВИ?
ИЗНЕНАЂЕНИ СТЕ? ПА, ВАША КРАЉИЦА МЕ ЈЕ ПОЗВАЛА!

ОНА МИ НИШТА НИЈЕ РЕКЛА О ТОМЕ!

КОНСТАНЦА ЈЕ ИСПРИЧАЛА ВОЈВОДИ ШТА ЈОЈ СЕ СВЕ ДОГОДИЛО...
НАШЛА САМ УТОЧИШТЕ КОД ЈЕДНОГ ОД КРАЉЕВИХ МУСКЕТАРА! ДОШЛА САМ КРИШОМ КУЋИ ДА БИХ ПОКУПИЛА НЕКЕ СИТНИЦЕ!
МОРАТЕ МЕ ОДВЕСТИ КРАЉИЦИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ШТА?
ИЗГЛЕДА ДА СУ ОПЕТ УХВАТИЛИ КОНСТАНЦУ!

ЗА ЊИМ, ПЛАНШЕ!
НЕ БРИНИТЕ! НЕ МОЖЕ НАМ УМАЋИ!

У ИМЕ КРАЉА, ПУСТИТЕ ТУ ЖЕНУ!
ШТА? АЛИ... ЈА...
НЕ, СТАНИТЕ!

КОНСТАНЦА ИМ ЈЕ ПРЕДСТАВИЛА ВОЈВОДУ...
ХРАБРИ СТЕ И ДРАГО МИ ЈЕ ШТО СМО СЕ УПОЗНАЛИ!
И МЕНИ!

УСКОРО СЕ ВОЈВОДА САСТАО СА КРАЉИЦОМ...
И ПОРЕД ИНТРИГА МОЈИХ НЕПРИЈАТЕЉА, УЧИНИЋУ СВЕ ДА САЧУВАМ ПРИЈАТЕЉСТВО НАШИХ ДВЕЈУ ЗЕМАЉА!

КАО ПОТВРДУ ОВИХ СВОЈИХ РЕЧИ, ЖЕЛИМ ДА ВАМ ПОКЛОНИМ НЕШТО! САЧЕКАЈТЕ МЕ ТРЕНУТАК!

КРАЉИЦА ЈЕ ОТВОРИЛА КОВЧЕЖИЋ С НАКИТОМ...
УЗМИТЕ ОВЕ ДВЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ!

НЕКО ЈЕ СВЕ ОВО ВИДЕО...
ХА, ХА! ИДЕМ ОДМАХ ДА ОБАВЕСТИМ КАРДИНАЛА!

КРАЉИЦА ЈЕ ПОКЛОНИЛА ДВЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ ОД ОНИХ ДВАНАЕСТ КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА ОД КРАЉА!

СЈАЈНО! ВИТРЕ, КРЕНУЋЕШ ОДМАХ ЗА ЕНГЛЕСКУ И ПРЕДАТИ ПОРУКУ МИЛЕДИ ДЕ ВИНТЕРС!

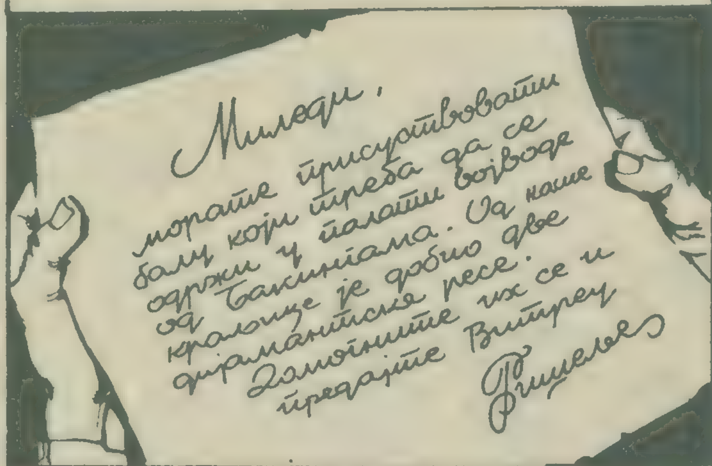
ПРВИ МИНИСТАР ЈЕ БРЗО НАПИСАО ПИСМО ЗА МИЛЕДИ...
Миледи,
морате присуствовати балу који треба да се одржи у палати војводе од Бакингама. Од наше краљице је добио две дијамантске ресе. Домогните их се и предајте Витреу.
Ришеље

А КАДА ТИ ДРАГУЉИ ДОЂУ У МОЈЕ РУКЕ БИЋЕ ТО ДОКАЗ КРАЉИЧИНЕ ВЕЛЕИЗДАЈЕ!

СУТРАДАН, РИШЕЉЕ ЈЕ НАРЕДИО ДА ДОВЕДУ БОНАСИЈЕА...
ИМАЈТЕ МИЛОСТИ! НИШТА НИСАМ УЧИНИО! ЗАШТО СТЕ МЕ ЗАТВОРИЛИ?
ЈЕР СТЕ ЗАЈЕДНО СА СВОЈОМ ЖЕНОМ ПРИКРИВАЛИ КРАЉИЧИНЕ ИНТРИГЕ!

ОСЛОБОДИЋУ ВАС ЈЕР СЕ НАДАМ ДА СЕ ТО ВИШЕ НЕЋЕ ДОГОДИТИ!

МАЛО КАСНИЈЕ КАРДИНАЛ СЕ САСТАО С КРАЉЕМ...
ТРЕБАЛО БИ ДА ОДРЖИТЕ ЈЕДАН БАЛ НА ДВОРУ! ОДАВНО НИСТЕ, А ПЛЕМСТВО ТО ОЧЕКУЈЕ ОД ВАС!
ХМ... У ПРАВУ СТЕ!

ЈОШ НЕШТО... НИСАМ ВИДЕО КРАЉИЦУ ДА НОСИ ОНЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ КОЈЕ СТЕ ЈОЈ ПОКЛОНИЛИ...
ДА... РЕЋИ ЋУ ЈОЈ ДА СЕ ПОЈАВИ С ЊИМА НА БАЛУ!

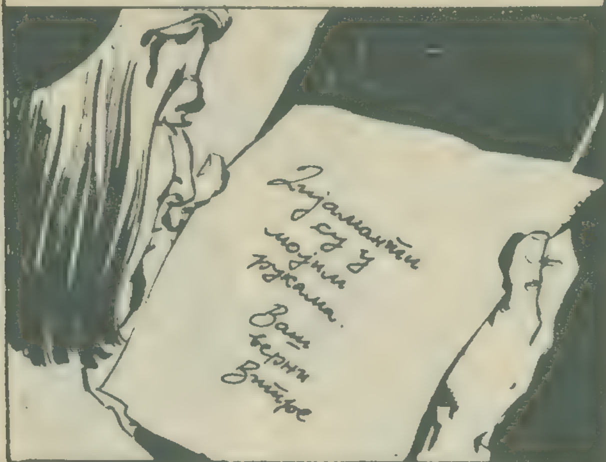
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ РИШЕЉЕ ЈЕ ДОБИО ПИСМО ИЗ ЛОНДОНА...
Дијаманти су у мојим рукама. Ваш верни Витре

ЗА МИЛЕДИ ДЕ ВИНТЕР НИШТА НИЈЕ НЕМОГУЋЕ! СЈАЈНА ЈЕ!

КРАЉ ЈЕ ОБАВЕСТИО КРАЉИЦУ О БАЛУ И ЗАМОЛИО ДА ТОГА ДАНА ПОНЕСЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ...
ПРОПАЛА САМ! ВИДЕЋЕ ДА МИ НЕДОСТАЈУ ДВЕ!

...А КАДА ЈЕ КРАЉИЦА ОСТАЛА САМА...
КОНСТАНЦА! СТРАШНО! ЧУЛА САМ САМ ШТА СЕ ДОГОДИЛО ТЕБИ И ТВОМ МУЖУ!
ПРВИ МИНИСТАР НАС ЈЕ ИПАК ОСЛОБОДИО!

КРАЉИЦА ЈЕ ОНДА РЕКЛА КОНСТАНЦИ ШТА ЈЕ КРАЉ ТРАЖИО ОД ЊЕ...
...А ЈА САМ ДВЕ ПОКЛОНИЛА ВОЈВОДИ!
КАДА СЕ ОДРЖАВА БАЛ?

НЕ ЗНАМ! САЗНАЛА САМ ДА СУ МИЛЕДИ И ВИТРЕ У ЛОНДОНУ...

ЗАТРАЖИЋУ ПОМОЋ ОД Д'АРТАЊАНА И ЊЕГОВИХ ПРИЈАТЕЉА МУСКЕТАРА!

РЕЋИ ЋУ КАРДИНАЛУ ДА ШТО ПРЕ СВРШИ С ТОМ ЧЕТВОРИЦОМ МУСКЕТАРА!

КОНСТАНЦА ЈЕ УБРЗО ОБАВЕСТИЛА Д'АРТАЊАНА О СВЕМУ...
МОРАТЕ СЕ ДОМОЋИ ТИХ РЕСА ПРЕ НЕГО ШТО ИХ ВИТРЕ ПРЕДА КАРДИНАЛУ!

У ВАШИМ РУКАМА ЈЕ СУДБИНА НАШЕ КРАЉИЦЕ И ФРАНЦУСКЕ!
УЧИНИЋУ СВЕ ШТО МОГУ!

Д'АРТАЊАН СЕ УСКОРО НАШАО НА ПУТУ ЗА ЕНГЛЕСКУ. ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ СУ ГА ИСПРАТИЛИ ДО ОБАЛЕ ЛАМАНША...

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ У ПАЛАТИ ВОЈВОДЕ ОД БАКИНГАМА...
НЕКИ Д'АРТАЊАН ИЗ ПАРИЗА ЖЕЛИ ДА ГА ПРИМИТЕ!
Д'АРТА-ЊАН!?

УЂИТЕ, ПРИЈАТЕЉУ! ШТА СЕ ДОГОДИ-ЛО?
НЕШТО СТРАШНО!

ВОЈВОДА ЈЕ САЗНАО ШТА ЈЕ ЗАДЕСИЛО ФРАНЦУСКУ КРАЉИЦУ...
ТО БИ ЗНАЧИЛО КРАЈ НАШЕГ ПРИЈАТЕЉСТВА, И РАТ!

МОЖДА ЈОШ НИЈЕ КАСНО ДА ИЗБЕГНЕМО НАЈГОРЕ!
ДА! ПРЕДАЋУ ВАМ ДИЈАМАНТЕ!

А КАДА ЈЕ ВОЈВОДА ОТВОРИО КОВЧЕЖИЋ...
НЕМОГУ-ЋЕ! НЕСТАЛИ СУ!
ТО ЈЕ ДЕЛО МИЛЕДИ ДЕ ВИН-ТЕР!

БАШ САМ БИО БУДАЛА КАД САМ ЈЕ ПОЗВАО НА БАЛ!

ОНА ИХ ЈЕ СИГУРНО ПРЕДАЛА ВИТРЕУ! КАД БИСМО МОГЛИ ДА ГА СПРЕЧИМО ДА СЕ ВРАТИ У ФРАН-ЦУСКУ!
КАСНО ЈЕ!

ИМАМ ИДЕЈУ! ПОЗВАЋУ СВОГ ДРАГУЉАРА ДА МИ НАПРАВИ ДВЕ ПОТПУНО ИСТЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ!
САМО ДА СТИГ-НЕМО НА ВРЕМЕ!

ЈОШ ИСТОГ ДАНА...
ИЗВОЛИТЕ, ВОЈВОДО! НАДАМ СЕ ДА СУ ИСТЕ!
СЈАЈНО! Д'АРТАЊАНЕ, МОЖЕШ ДА СЕ ВРАТИШ У ПАРИЗ!

ДОШАО ЈЕ ДАН КАДА СЕ НА ФРАНЦУСКОМ ДВОРУ ОДРЖАВАО БАЛ...
ОВО ЈЕ ДАН МОГ ПОТПУНОГ ТРИЈУМ-ФА! ДИЈАМАНТИ СУ У МОЈИМ РУ-КАМА!

ВИСОЧАНСТВО, МОЛИО БИХ ВАС ДА ПРЕБРОЈИТЕ ДИЈАМАНТСКЕ РЕСЕ!
ШТА ВИ У СТВАРИ ЖЕЛИТЕ, КАРДИНАЛЕ?
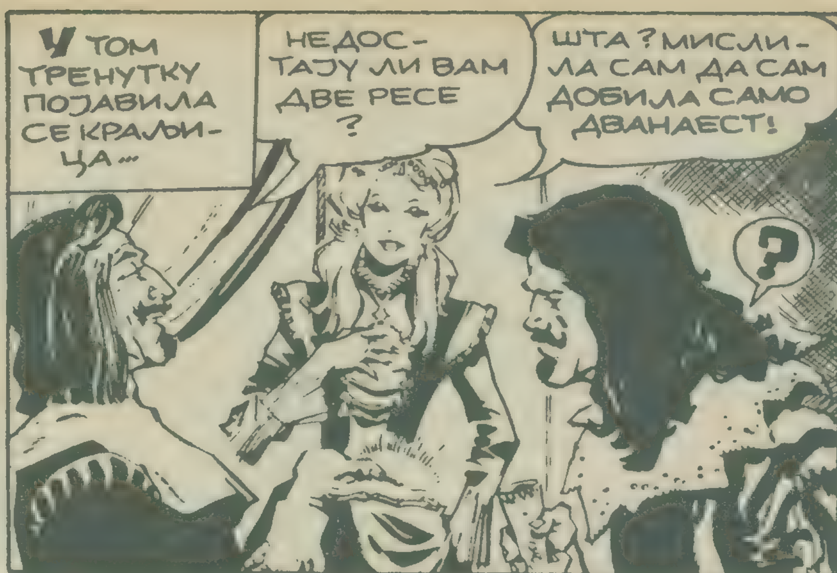
У ТОМ ТРЕНУТКУ ПОЈАВИЛА СЕ КРАЉИЦА...
НЕДОСТАЈУ ЛИ ВАМ ДВЕ РЕСЕ?
ШТА? МИСЛИЛА САМ ДА САМ ДОБИЛА САМО ДВАНАЕСТ!
?

РИШЕЉЕУ СЕ ЧИНИЛО ДА ГУБИ ТЛЕ ПОД НОГАМА...
ЗАИСТА НЕ РАЗУМЕМ! КРАЉИЦА ВАМ ЈЕ ПОКАЗАЛА ДИЈАМАНТЕ КАО ШТО СТЕ ЖЕЛЕЛИ!
ОПРОСТИТЕ, ВИСОЧАНСТВО! ЈА БИХ СЕ САДА ПОВУКАО!

Д'АРТАЊАН ЈЕ ПОСЕТИО КАПЕТАНА ТРЕВИЛА...
УЧИНИЛИ СТЕ ВЕЛИКУ УСЛУГУ НЕ САМО КРАЉИЦИ ВЕЋ И ФРАНЦУСКОЈ!
ПОНОСИМ СЕ ТИМЕ, КАПЕТАНЕ!
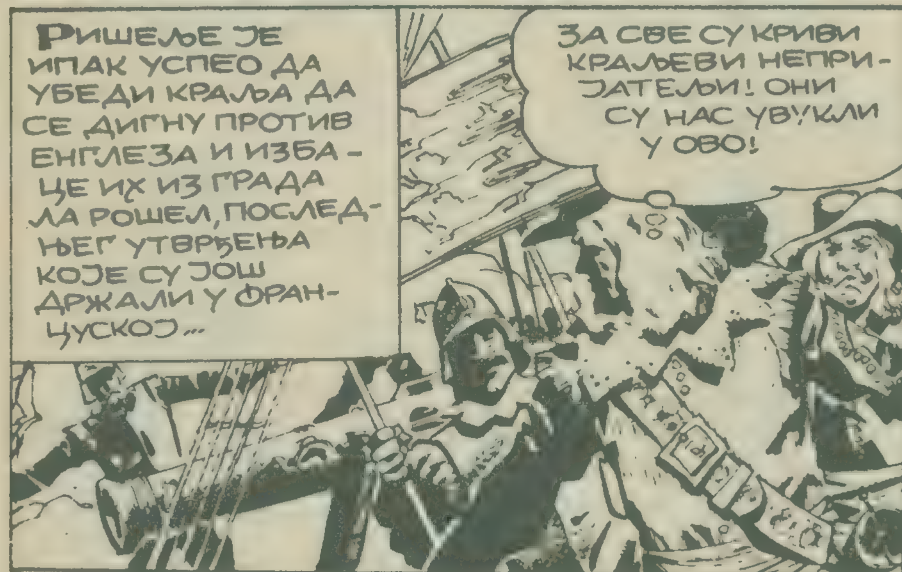
РИШЕЉЕ ЈЕ ИПАК УСПЕО ДА УБЕДИ КРАЉА ДА СЕ ДИГНУ ПРОТИВ ЕНГЛЕЗА И ИЗБАЦЕ ИХ ИЗ ГРАДА ЛА РОШЕЛ, ПОСЛЕДЊЕГ УТВРЂЕЊА КОЈЕ СУ ЈОШ ДРЖАЛИ У ФРАНЦУСКОЈ...
ЗА СВЕ СУ КРИВИ КРАЉЕВИ НЕПРИЈАТЕЉИ! ОНИ СУ НАС УВУКЛИ У ОВО!

НА ПОПРИШТУ СУ СЕ НАШЛИ КРАЉЕВИ МУСКЕТАРИ...
НАПРЕД!

ЖИВЕЛА ФРАНЦУСКА!
ЖИВЕО КРАЉ!
ЈУРИШ!

ТЕ НОЋИ НЕДАЛЕКО ОД ПРВЕ БОРБЕНЕ ЛИНИЈЕ...
Д'АРТАЊАНЕ, НА ОВОМ МАЈУРУ СЕ НАЛАЗИ РИШЕЉЕ!
НЕМОГУЋЕ!

ШТА ОН ТРАЖИ ОВДЕ?
ТО ЋЕМО УСКОРО САЗНАТИ! ОН ЈЕ У ОНОЈ КУЋИ!

Д'АРТАЊАН СЕ УШУЊАО У КУЋУ...
ПОЋИ ЋЕШ ОДМАХ ЗА ЛОНДОН И ЗАТРАЖИТИ ОД БАКИНГАМА...

... ПРВО, ДА СЕ ПОВУЧЕ ИЗ ЛА РОШЕЛА, ДРУГО, ДА ОСЛОБОДИ МИЛЕДИ ДЕ ВИНТЕР КОЈУ ЈЕ УХАПСИО НА ПОВРАТКУ ЗА ПАРИЗ!

РЕЋИ ЋЕШ ДА ГА ТО НЕ МОЛИМ САМО ЈА ВЕЋ И КРАЉИЦА!

ИЗАСЛАНИК ЈЕ КРЕНУО...

РИШЕЉЕ НЕ МИРУЈЕ!

ВЕРУЈЕМ ДА ВОЈВОДА НЕЋЕ ПРИСТАТИ НА ЊЕГОВЕ УСЛОВЕ!

¡!
ГЛЕ, ГЛЕ, КОГА ЈА ТО ВИДИМ!

РАДОЗНАЛИ СТЕ, А? ПА, РЕЋИ ЋУ ВАМ! МИЛЕДИ ЈЕ УХАПШЕНА, А КРАЉИЦА И ЊЕНА ДВОРКИЊА СУ ДОБРО!
МИСЛИТЕ НА КОНСТАНЦУ БОНАСИЈЕ!

ДА! КРАЉИЦА ЈУ ЈЕ СМЕСТИЛА У ЈЕДАН МАНАСТИР ДА БИ ЈЕ ЗАШТИТИЛА ОД МЕНЕ! ЗБОГОМ!

РИШЕЉЕ СЕ ВРАТИО У ПАРИЗ, А НА БОЈИШТУ У ЛА РОШЕЛУ...
ВОЈНИЦИ! ОВО ЈЕ ОДЛУЧУЈУЋА БИТКА!

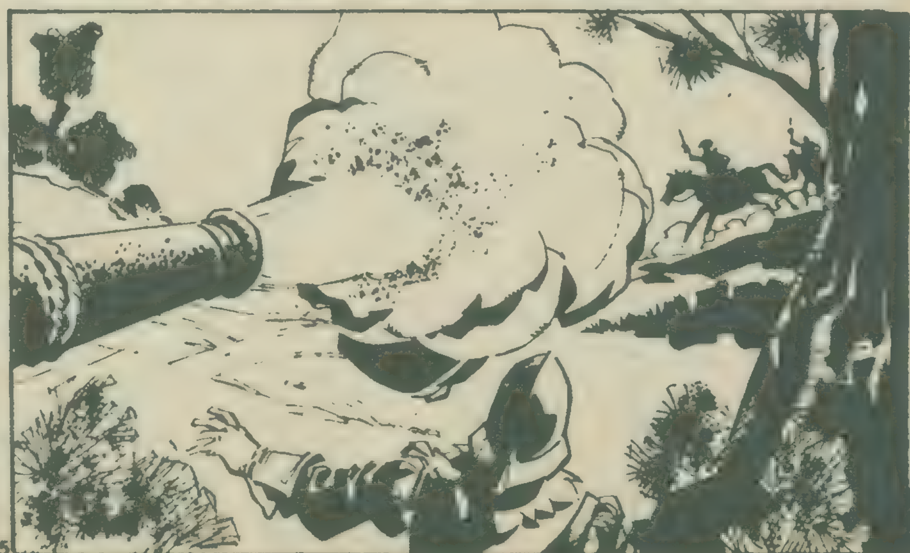

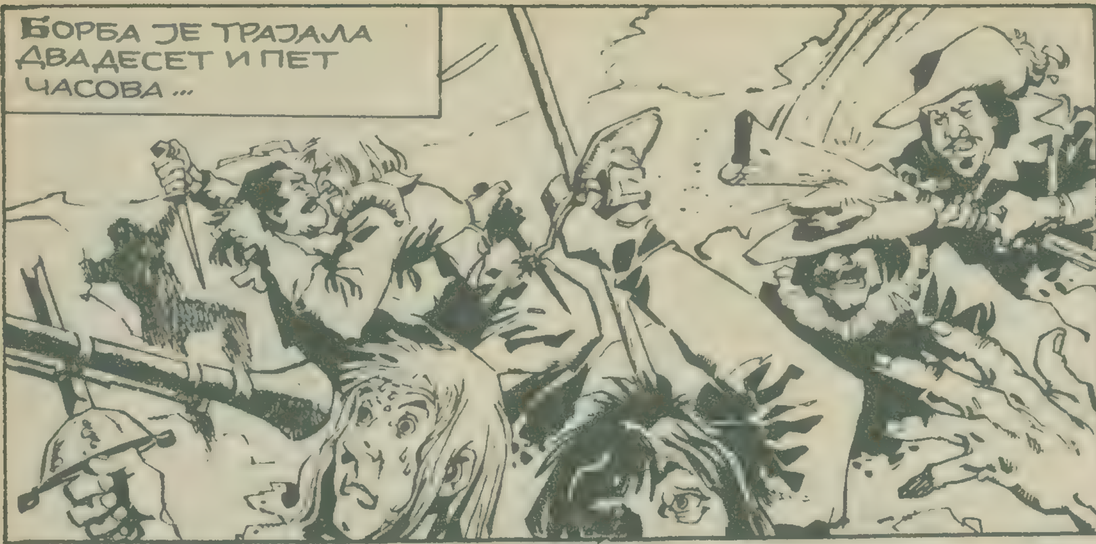
БОРБА ЈЕ ТРАЈАЛА ДВАДЕСЕТ И ПЕТ ЧАСОВА...

АААХ!

ЕНГЛЕЗИ СУ УСКОРО МОРАЛИ ДА КАПИТУЛИРАЈУ...
УРАААА!

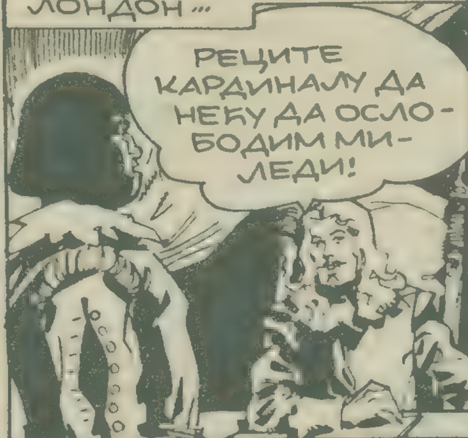
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ РИШЕЉЕОВ ИЗАСЛАНИК СТИГАО ЈЕ У ЛОНДОН...
РЕЦИТЕ КАРДИНАЛУ ДА НЕЋУ ДА ОСЛОБОДИМ МИЛЕДИ!

НЕПРАВЕДНИ СТЕ, ВОЈВОДО!
ШТА КАЖЕТЕ? ПА ТА ЖЕНА ЈЕ ЗЛОЧИНАЦ...

СКУПО ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ЗА ОВО, ВОЈВОДО!

ОДЛАЗИТЕ ИЛИ ЋУ ПОЗВАТИ СТРАЖУ ДА ВАС ИЗБАЦЕ!
НИКОГ ВИ НЕЋЕТЕ ПОЗВАТИ!

И ИЗАСЛАНИК ЈЕ ИЗВУКАО НОЖ...
АААХ!

САМ СИ ТО ТРАЖИО, ВОЈВОДО!

КО ЈЕ ТО ДОШАО?
НЕ УЗБУЂУЈТЕ СЕ! ТЕШКО СТЕ РАЊЕНИ!
ПИСМО ЗА ВАС ИЗ ПАРИЗА, ВОЈВОДО!

ОД ФРАНЦУСКЕ КРАЉИЦЕ!
ПРОЧИТАЈТЕ МИ ГА!

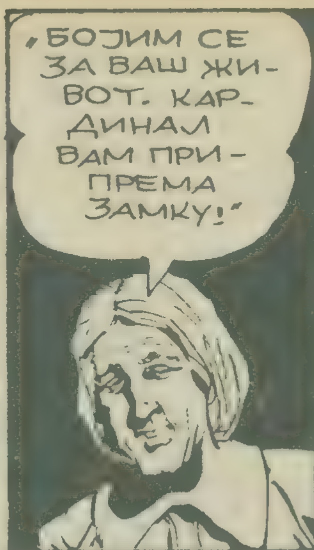
„БОЈИМ СЕ ЗА ВАШ ЖИВОТ. КАРДИНАЛ ВАМ ПРИПРЕМА ЗАМКУ!“

ЧУЈЕТЕ ЛИ МЕ? ШТА? ВОЈВОДА ЈЕ УМРО!

МИЛЕДИ ЈЕ УСПЕЛА ДА ПОБЕГНЕ ИЗ ЗАТВОРА И ВРАТИ СЕ У ПАРИЗ...
ДОШАО ЈЕ ТРЕНУТАК ДА СЕ ОСЛОБОДИМ СВОЈИХ НЕПРИЈАТЕЉА!

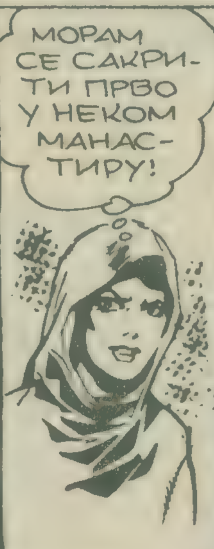
МОРАМ СЕ САКРИТИ ПРВО У НЕКОМ МАНАСТИРУ!

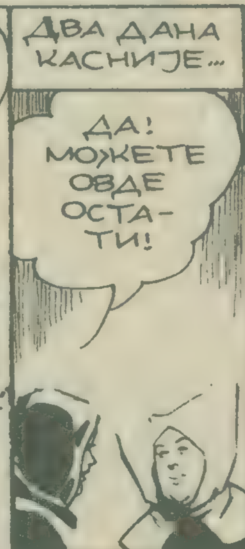
ДВА ДАНА КАСНИЈЕ...
ДА! МОЖЕТЕ ОВДЕ ОСТАТИ!

КОНСТАНЦА НИЈЕ НИКАДА ДО ОВОГ ТРЕНУТКА ВИДЕЛА МИЛЕДИ...
ОВДЕ СТЕ ОБЕ НА СИГУРНОМ!
И ВАС ЗНАЧИ ПРОГОНЕ!

СЛОБОДНО ГОВОРИТЕ, КОНСТАНЦА! И ОНА ЈЕ У ИСТОМ ПОЛОЖАЈУ КАО И ВИ!
ЈА САМ КОНСТАНЦА БОНАСИЈЕ, ДВОРКИЊА НАШЕ КРАЉИЦЕ!
ДРАГО МИ ЈЕ ШТО САМ ВАС УПОЗНАЛА!

НЕЋУ СЕ СМИРИТИ ДОК ЈЕ НЕ УБИЈЕМ! ТО ЋУ УЧИНИТИ СА СВИМ КРАЉИЧИНИМ ПРИСТАЛИЦАМА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ МИЛЕДИ ЈЕ ЧУЛА ТОПОТ КОЊА...
ПРОКЛЕТСТВО! КРАЉЕВИ МУСКЕТАРИ!
17

КРАЉИЦА ЈЕ РЕКЛА ДА ЈЕ КОНСТАНЦА ОВДЕ!
НАДАМ СЕ ДА РИШЕЉЕ НИЈЕ СТИГАО ПРЕ НАС!

РЕКАО БИХ ДА САМ ВИДЕО НЕКУ ЖЕНУ НА ПРОЗО-РУ!
И ЈА! ЛИЧИ МИ НА...
...МИЛЕДИ ДЕ ВИНТЕР!

РИШЕЉЕОВИ ЉУДИ! МО-РАМО ДА БЕЖИМО!
НЕМО-ГУЋЕ!

МИЛЕДИ ЈЕ КРИШОМ СИПАЛА У ЈЕДНУ ШОЉУ...
ПОПИЈТЕ ОВО ВИНО! ОНО ЋЕ ВАМ ДАТИ СНАГУ!

ПОБЕЋИ ЋЕ-МО НА СПО-РЕДНИ УЛАЗ! ПОЖУ-РИТЕ!

ОДВЕДИТЕ НАС БРЗО ДО КОНСТАНЦЕ БОНАСИ-ЈЕ!

ГОРЕ ЈЕ СА ЈОШ ЈЕДНОМ ЈАДНИЦОМ КОЈУ ПРОГОНИ КАРДИНАЛ!
МА, КАКВА ЈАДНИЦА! ТО ЈЕ МИ-ЛЕДИ!

А КАДА СЕ Д'АРТАЊАН ПО-ПЕО У КОНСТАНЦИНУ СОБУ...
НЕ!

СТИГЛИ СМО КАСНО! МРТВА ЈЕ!

ЕНО УБИЦЕ! ПОБЕГЛА НАМ ЈЕ!

ПЛАТИЋЕ ОНА ЗА СВЕ ЗЛОЧИНЕ КОЈЕ ЈЕ ПОЧИНИ-ЛА...

...КУНЕМ СЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ МУСКЕТАРИ СУ НАПУСТИЛИ МАНАСТИР И СТИГЛИ У ЈЕДНО СЕЛО!
ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ТВОЈА ПОМОЋ, ПАС-ТИРУ!
РЕ-ЦИТЕ!

ЈЕ ЛИ ПРОШЛА ОВУДА ЈЕДНА МЛАДА ЖЕНА?

ХМ! ДА! ОДСЕЛА ЈЕ У КРЧМИ!
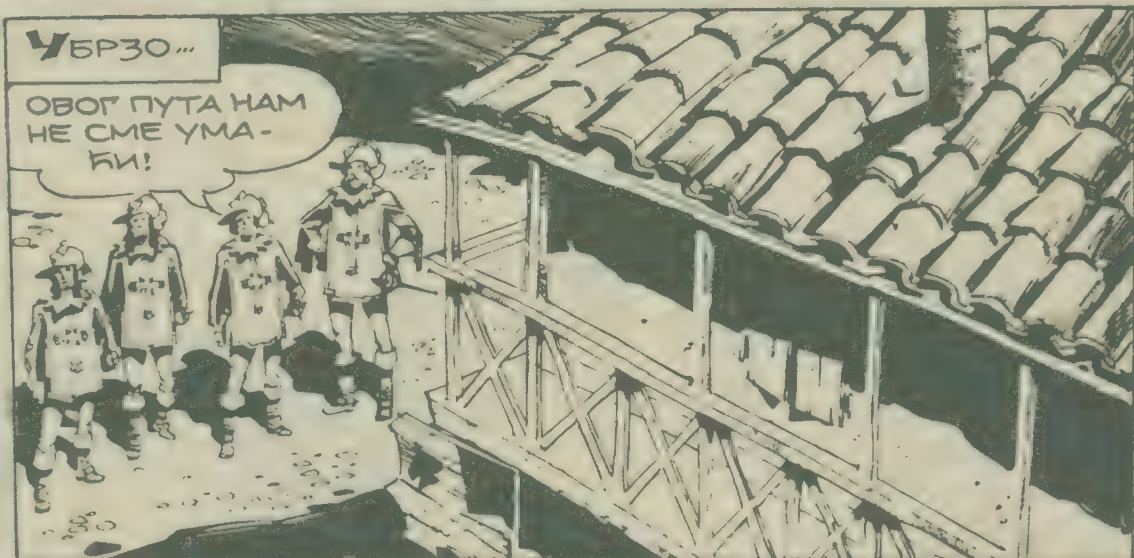
УБРЗО...
ОВОГ ПУТА НАМ НЕ СМЕ УМА-ЋИ!

СТАНИТЕ! ЖЕЛИМ НЕШТО ДА ВАМ КА-ЖЕМ!

СВИ СУ ЗАНЕМЕЛИ КАД СУ ЧУЛИ ШТА ИМ ЈЕ АТОС РЕКАО...
ТА МИЛЕДИ... БИЛА ЈЕ МОЈА ЖЕНА!

ТЕК КАДА СМО СЕ ВЕНЧАЛИ, ОТКРИО САМ ИСТИНУ О ЊОЈ! ИМАЛА ЈЕ КРИНОВ ЦВЕТ УТИСНУТ НА РАМЕНУ! ТИМ ЗНА-КОМ СУ СЕ ОБЕЛЕ-ЖАВАЛИ ЗЛОЧИН-ЦИ!

АТОСОВИ ПРИЈАТЕЉИ СУ ПОГНУЛИ ГЛАВЕ. БИЛО ИМ ЈЕ ЖАО ПРИЈАТЕЉА...

И ТАДА...
ШТА ЧЕКАТЕ? ИСПУНИМО СВОЈУ ДУЖНОСТ!

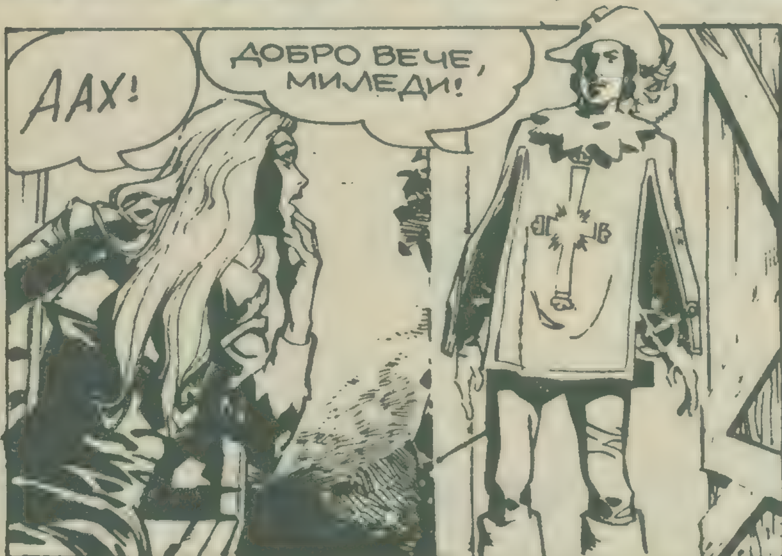
ААХ!
ДОБРО ВЕЧЕ, МИЛЕДИ!

ОПТУЖУЈЕМО ВАС ЗА ГНУСНО УБИСТВО КОНС-ТАНЦЕ БО-НАСИ-ЈЕ!
И ЗА СПЛЕТ-КЕ КОЈЕ СУ МНОГЕ УНЕ-СРЕЋИЛЕ!
НАЈЗАД ЋЕ ВАС СТИЋИ ЗАСЛУЖЕ-НА КАЗ-НА!

МИЛЕДИ СЕ БАЦИЛА НА КОЛЕНА И ПОЧЕЛА ДА МОЛИ Д'АРТАЊА-НА...
ИМАЈТЕ МИЛОС-ТИ!
А ВИ ДОСТОЈАН-СТВА! ДИГНИ-ТЕ СЕ!

МАЛО КАСНИ-ЈЕ...
ПРЕДА-ЋЕМО ЈЕ ЏЕЛАТУ! ТО ЈЕ НА-ША ДУЖ-НОСТ!
ДА... СВАКАКО, АРАМИ-СЕ!

ОПРОСТИТЕ ШТО ПЛАЧЕМ! ОНА ЈЕ ИПАК БИЛА МОЈА ЖЕНА!

НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ...
Д'АРТАЊАНЕ... КРАЉ ВАМ ЈЕ ДОДЕЛИО ЧИН КАПЕТАНА У ЗНАК ЗАХВАЛ-НОСТИ ЗА СВЕ ШТО СТЕ УЧИ-НИЛИ ЗА ФРАНЦУСКУ!

А РИШЕЉЕ ЖЕ-ЛИ ДА ГА ОДМАХ ПОСЕТИТЕ! ОН СЕ ДОСТА ИЗ-МЕНИО!

НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ОН МОЖЕ МНОГО ДА СЕ ИЗМЕ-НИ!
ТО ЈЕ И МОЈЕ МИШЉЕ-ЊЕ!
ИДЕ-МО И МИ С ТО-БОМ!

А КАДА СУ СТИГЛИ ПРЕД КАРДИНАЛОВУ ПАЛАТУ...
ВАС ПРВИ МИНИСТАР НИЈЕ ПОЗВАО!

НЕ ДОПАДА МИ СЕ ОВО!
НИ МЕНИ!
СВЕ ЈЕ ТО ЗАМКА!

Д'АРТАЊАН СЕ ОКРЕНУО ДА ПОГЛЕДА СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ...

МОЖДА ИХ ПОСЛЕДЊИ ПУТ САДА ВИДИ...

ПРИСЕТИО СЕ ДАНА КАДА ЈЕ СТИГАО У ПАРИЗ...

...И КАДА СЕ БОРИО ПРОТИВ РИШЕЉЕОВИХ ЉУДИ И ПОСТАО МУСКЕТАР.
ЗА ФРАНЦУСКУ И КРАЉА!

ЗАШТО ЛИ ГА ЈЕ РИШЕЉЕ ПОЗВАО...

УЂИТЕ, Д'АРТАЊАНЕ!

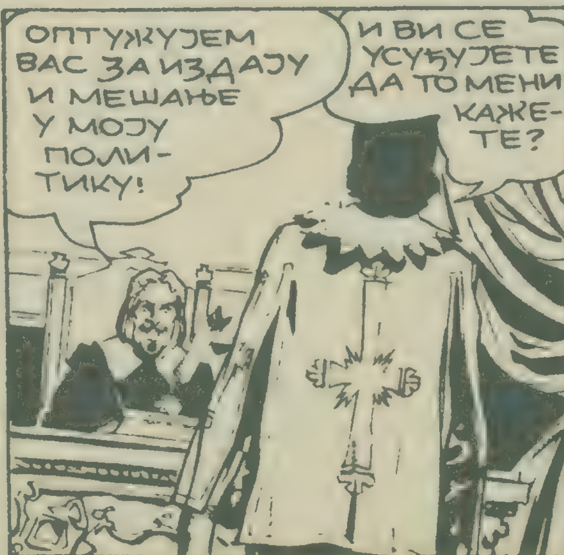
ОПТУЖУЈЕМ ВАС ЗА ИЗДАЈУ И МЕШАЊЕ У МОЈУ ПОЛИТИКУ!
И ВИ СЕ УСУЂУЈЕТЕ ДА ТО МЕНИ КАЖЕТЕ?

БОРИО САМ СЕ САМО ЗА ДОБРО НАШЕ ЗЕМЉЕ!

А ВИ СТЕ БИЛИ ОКРУ-ЖЕНИ ЗЛОЧИНЦИМА! МЕЂУ ЊИМА ЈЕ БИЛА И МИЛЕДИ ДЕ ВИН-ТЕР, УБИЦА КОНСТАНЦЕ БОНАСИЈЕ!

ШТА? МИЛЕДИ УБИЦА! АКО ЈЕ ТАКО, ТРАЖИЋУ ДА СЕ КАЗ-НИ!
КАЗНА ЈУ ЈЕ ВЕЋ СТИГЛА!

РИШЕЉЕ СЕ САДА РАЗБЕС-НЕО...
ВИ СТЕ СЕ УСУ-ДИЛИ ДА ИЗИГРА-ВАТЕ СУДИ-ЈЕ?

МИ СМО ЈОЈ БАР ПРАВЕДНО СУДИЛИ, ЗА РАЗЛИКУ ОД ВАС КОЈИ СТЕ НЕВИНЕ БАЦАЛИ У ТАМНИ-ЦУ И УБИЈАЛИ!

КАРДИНАЛ СЕ ЗАМИСЛИО...
ВЕРУЈЕМ ДА СУ С ВАМА ДОШЛИ ВАШИ ПРИЈАТЕЉИ И ДА СУ СПРЕМНИ ДА СЕ БОРЕ АКО ВАС НЕ ПУСТИМ!
ДА! ТУ СУ!

РИШЕЉЕ ЈЕ ЗАЗВОНИО...
ПОЗОВИТЕ МОГ АЂУТАН-ТА!
ОДМАХ!

ЗНАТЕ ЛИ ДА МИ ЈЕ СТРАШНО ЖАО ШТО МЕЂУ СВОЈИМ ЉУДИМА НЕМАМ ЧОВЕКА КАО ШТО СТЕ ВИ?

САДА ЋЕ МИ СИГУР-НО ИЗРЕ-ЋИ СМРТ-НУ ПРЕ-СУДУ!

УЂИ, ВИТРЕ!

ИЗДАЋЕШ ПОТВРДУ Д'АРТАЊАНУ У КОЈОЈ МУ ДОДЕЉУЈЕМ ЧИН КАПЕТАНА! ЧУЈЕШ ЛИ МЕ, ВИТРЕ?

А... АЛИ... МИСЛИО САМ ДА ЈЕ ОН ВАШ НАЈВЕЋИ НЕПРИЈАТЕЉ!

ОН ЈЕ ХРАБАР И ПЛЕМЕНИТ И УЧИНИО ЈЕ ЗА ФРАНЦУСКУ ВИШЕ ОД БИЛО КОГА ОВДЕ! ИСПУНИТЕ МОЈЕ НАРЕЂЕЊЕ!
ДА... ДА...

ХВАЛА ВАМ, АЛИ МИСЛИМ ДА СУ И МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ ЗАСЛУЖИЛИ ДА ДОБИЈУ ТАЈ ЧИН!
ПОШТО ВАС ЈЕ КРАЉ ВЕЋ ИМЕНОВАО ЗА КАПЕТАНА, НА ПОТВРДИ НЕЋЕ СТАЈАТИ ВАШЕ ИМЕ ПА ЈЕ МОЖЕТЕ ПОКЛОНИТИ НЕКОМ ОД ВАШИХ МУСКЕТАРА!

А, САДА МОЖЕТЕ ДА ИДЕТЕ! ЗБОГОМ!

ЗБОГОМ!

ГУБИМ СТРПЉЕЊЕ! ИДЕМ ПО Д'АРТАЊАНА!
ПОЋИ ЋУ И ЈА!
И ЈА!

ЕНО ГА!
МОМЦИ...

КО ОД ВАС ЖЕЛИ ДА ИМА ЧИН КАПЕТАНА!
ХВАЛА, НИЈЕ МИ ПОТРЕБАН!
НИ МЕНИ!
НИ МЕНИ!

ЈА САМ ЗБУЊЕН! ЗАР МЕ ОСТАВЉАТЕ САМОГ?

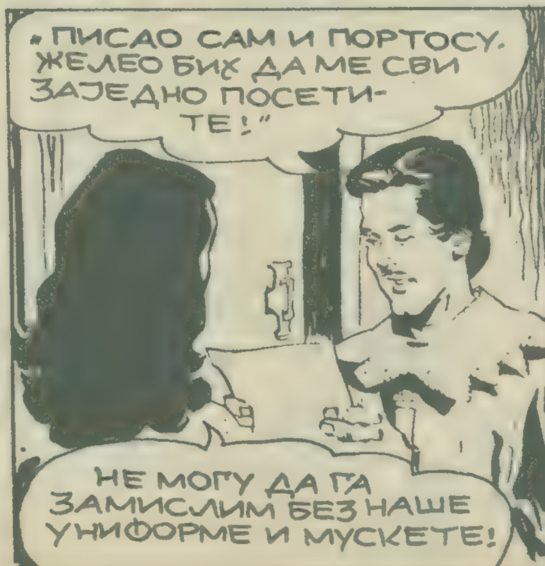

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ЧЕЛИЧНИ ГУСАР

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ПОПАЈ НИЈЕ КОД КУЋЕ... ОТИШ'О ЈЕ НА ПЕЦАЊЕ!
ПА ТО ОНДА ЗНАЧИ ДА ВИШЕ НЕ ХАЈЕ ЗА МЕНЕ!

ЈАДНА ЈА!
НИЈЕ МЕ ЧАК МОЛИО НИ ДА МУ ИСКОПАМ ГЛИСТЕ!
ОК!

УПОМОЋ!
ПОЗИВ ДОЛАЗИ ИЗ ГРАДА!

УПОМОЋ!
ПА ТО ОЛИВА ЗОВЕ!

ПОТРЕБАН САМ ИЗАБРАНИЦИ СРЦА СВОГ!
УПОМОЋ!

ЈА... ПУФ... ДОЛАЗИМ, ОЛИВА!
УПОМОЋ!

СТИЖЕМ, ДРАГА!
УПОМОЋ!
ОЛИВА

ПУФ!
?
САМО САМ НЕШТО ПРОВЕРАВАЛА!
BUD SAGENDORF
1274/19

ВЕЛИКИ ИСПРАЋАЈ ПОНИЖЕНОГ

— ЖИВЕО ШОАЗЕЛ, ЖИВЕО ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР! — КЛИЦАЛЕ СУ МАСЕ ВОЈВОДИ КОЈИ ЈЕ, ПО НАЛОГУ ЛУЈА XV, У СВОЈИМ КОЧИЈАМА ЗАУВЕК НАПУШТАО ПАРИЗ.

Човек ниског раста, риђе косе и неправилних црта лица ступио је у раскошну одају у којој се краљ, с рукама на леђима, нервозно шеткао око стола.

— Ваше Величанство је послало по мене?

Луј XV, краљ Француске, зауставио се иза великог стола, ослонио се рукама на њега, погледао посетиоца и суздржавајући навалу беса проговорио:

— Имам утисак, војводо, да нисам најбоље обавештен о стању у односима са Шпанијом и Енглеском.

— Сматрам да сам урадио оно што ми налаже дужност коју ми је Ваше Величанство поверило, али и част грађанина ове земље — одговори мирно војвода Шоазел.

Краљ побледе од љутине и подиже глас:

— Војводо Шоазел, мене и мој народ не занимају ваше реваншистичке тежње! Мислим да сам вам једном већ скренуо пажњу. Једина ствар коју у овом тренутку не желим је — рат! Да ли сам био довољно јасан?

— Да, Сире — одговори Шоазел, не спуштајући поглед.

— Можете ићи, војводо — изговори краљ тишим гласом, окрете леђа посетиоцу и настави да се шетка.

Риђокоси човек напусти одају.

ЗБОГ ЧЕГА СЕ ГУБИ РАТ?

Откако је у децембру 1758. године Етјен де Станвил, по милости Луја XV, постао војвода од Шоазела, читава Француска политика била је у његовим рукама. Прво је постављен за државног секретара иностраних послова, уместо опата Берниа, а 1760. постао је министар рата и морнарице. Шест година касније напушта ове положаје и поново преузима иностране послове.

— Постао је газда! — рекла је једном о њему маркиза Помпадур. Јер, он је заиста знао шта ради.

Шоазел је био невероватно интелигентан и поседовао је изванредну способност да за кратко време реши све проблеме, сагледа све тешкоће и да их представи невероватном лакоћом. Зато га је маркиза Помпадур својевремено и препоручила Лују XV.

Краљ, заправо, није добро ни познавао новог министра и за тих дванаест година није имао много поверења у њега као човека, али је ценио његове способности и квалитете.

Војвода од Шоазела дошао је на власт пред крај рата између француско-аустријског и енглеско-пруског савеза. Одмах је схватио да је рат изгубљен, због недисциплине у војсци и неспособних старешина. На изглед хладнокрвно је поднео потписивање мира у Паризу, али је, у суштини, био дубоко погођен и пун горчине због исхода рата. Француска је свим седмогодишњим ратом (1756—63), изгубила потпуно утицај у колонијама у Индији и Канади, омогућивши тако Енглеској да постане водећа колонијална сила у свету.

КРАЉА ИЗДАЈЕ СТРПЉЕЊЕ

Пошто је од краља добио дозволу да изврши реформу свих родова војске, основао је Краљевску војну школу, поново увео чврсту дисциплину у армији, извршио реформу војне администрације и променио систем регрутовања. Подигао је нове ливнице топова и повећао број војних полигона. Тада је Француска, која је до свих реформи водила безбрижан и расипнички живот, полако почела да јача.

У спољној политици Шоазел је следио, званично, идеје Луја XV и маркизе Помпадур: настојао је да учврсти савез са Аустријом Марије Терезије, а од 1761. полако се приближава Шпанији. Седам година касније присаједињује Корзику Француској, тако да помоћу ње успева да заштити јужни део земље, да истовремено сузбије превласт Енглеске у Средоземљу. Велике губитке, међутим, Француска је претрпела у источној Европи, где је поражена у рату за пољско наслеђе.

И у унутрашњој политици било је проблема.

На француском двору почиње да јача клан госпође ди Бари, миљенице Луја XV, иначе жене сиромашног порекла. Више због тога што није осећао никакве симпатије према њој, него из страха да би могла да му нашкоди војвода није презао од заједљивих изјава на рачун њеног порекла.

— Драга моја госпођо — рекао јој је једном — **можда вам и нешто много приставпа, али ме занима како сви они могу да подносе присуство кћерке једне обичне праље!**

Ово је за госпођу ди Бари, која и иначе није трпела Шоазела, био довољан разлог да постане његов велики противник.

Француску су у то време притискали велики финансијски проблеми, који су почели да се нижу још од пореза у седмогодишњем рату. Нови француски генерални контролор финансија постао је опат Терен, који је решио да у државне трошкове унесе мало реда. Имао је подршку Луја XV али не и подршку Париског парламента који је имао право да одбије и не призна све краљеве едикте.

Ни тада Шоазела никако није напуштала мисао да се освети Енглеској. Он користи један инцидент који је Енглеска направила на штету Шпаније и ставља Шпанији на знање да је спреман да подржи сваки њен потез. Луј XV, којем сада није било до ратовања, изгубио је стрпљење.

У писму, са печатом краља Луја XV, које је следећег дана предато у руке Етјену де Станвилу стајало је:

„Наређујем војводи Шоазелу, да да оставку на положај државног секретара, да послове преда у руке војводе Врилиера и да се повуче у замак Шантелу до мојих даљих наређења.“

ЈА САМ ИЗГНАНИК

Неколико дана касније, док је седео за последњим ручком у Паризу, војвода Шоазел обратио се својој супрузи:

— Госпођо моја, ја сам сада изгнаник...

— Пријатељу мој — узвратила му је она — можда ви и јесте прогнан човек, али нам ручак, у сваком случају, не би требало да буде мање укусан.

Војвода се горко насмешио и невољно почео да једе. Напољу су га чекале кочије.

Касно по подне тога дана Шоазелове кочије су полако напуштале Париз, праћене масом Парижана која је клицала:

— Живео Шоазел! Живео државни секретар!

Људи на улицама носили су његове слике и одушевљено га поздрављали.

Очигледно, војвода је био омиљен у народу и ова нагла смена изгледала је као мали државни удар. Парижани су га волели и ценили, и сада су, поздрављајући га, у ствари, отпочињали борбу против апсолутизма владара.

Шоазел се, међутим, никада више није вратио на власт. Својим одласком затворио је још једно поглавље француске историје.

М. Ј.

ИСТОРИЈСКА РЕЧЕНИЦА

ЗАТО, НАПРЕД У СЛАВУ!

Велике победе српске војске у првом светском рату на Церу и Колубари снажно су одјекнуле широм света. Аустро-Угарска Монархија се зато спремала да „срамоту“ опере новим нападом. У време када је Бугарска 1915. године већ напала искрвављену Србију, Макензен је постао командант свих аустријских трупа устремљених на Србију, које су у првом реду имале задатак да пређу Саву и Дунав код Београда.

Огромној ратној машини супроставило се свега 20 батаљона са 75 топова

ИСТИНИТЕ ЛОВАЧКЕ ПРИЧЕ

ПОСЛЕДЊИ ТРОФЕЈ

Кеми је чуо позив у помоћ и, слутећи зло, појурио кроз шуму не гледајући где стаје. Ускоро је угледао страшни призор.

У рано октобарско јутро 1962. године фармер Џон Нордмо и његов пријатељ Ејвинд Кеми пошли су да лове у густим, једва проходним шумама на северу Норвешке. Два пријатеља често су ишла заједно, а били су добри ловци: никада се нису враћали празних шака.

После неколико часова вожње, зауставили су свој џип испод једног обронка обраслог старом шумом и упутили се сваки на своју страну у потрази за дивљачи. Кеми је кренуо ивицом шуме, а Нордмо је почео да се пење уз обронак. Само што је зашао у први честар, зачуо је иза својих леђа шуштање. Помислио је да је зец или веверица и хитро се окренуо, али призор који је угледао следио му је крв у жилама! Мада није био плашљив, он осети како му ледена језа прође кроз кичму и тренутак слабости олабави му све мишиће. Али, није било ни секунде времена за губљење и Нордмо брзо повуче ороз своје пушке. Ништа! **Огроман дивљи медвед већ се устреми на њега и више није било времена да откочи пушку, што је малочас у страху био заборавио. Није чак успео ни да је окрене и кундаком удари звер, само је пушчаном цеви звекнуо медведа посред њушке што је јаче могао.** То је за тренутак зауставило звер, али и разљутило и она искези страшну чељуст уз дивљу рику. Нордмо испружи руке и шчепа медведа за дебели врат обрастао смеђим крзном али медвед окрену главу и уједе га за ногу. Дивљи бол ошину га, како му се тада учинило, све до мозга, али није смео нимало да олабави руке које су последњом снагом напетих мишића држале врат медведа. Јер, то би био крај...

ДА ЛИ ДА ПУЦАМ?

Он заурла у помоћ што је јаче могао и напрегну сву снагу да се одупре. Медвед изгуби равнотежу и они се заједно стрмоглавише низбрдо. Нордмо није осећао ни ударце камења, ни гребање, ни убоде. Само је чуо дивљу и потмулу рику разбеснелог медведа против кога се борио голим рукама! Ипак, ни у једном часу није помишљао да одустане од неравноправне борбе, он се, у ствари, рвао скоро нагонски, смртно уплашен али решен да по сваку цену спасе живот.

Кеми је чуо његов позив и, слутећи зло, појурио у шуму што га ноге носе. Одједном се саплео и пао, ударивши коленом у један оштар камен. Осетио је како му топла крв облива ногу и у истом тренутку зачуо други, слабији Нордмов крик. Скочио је и у трку затегао пушку.

Неколико тренутака касније угледао је пријатеља обливеног крвљу, како посустаје под снажним телом огромног сурог медведа отворених чељусти. „Ако пуцам, могу погодити Нордма", муњевито прође Кемију кроз главу. Он притрча ближе, клекну на здраво колено и брзо се одлучи. Нишанио је поред Нордмове леве слепоочнице. Ако не пуцам Нордмо је готов, реши — и повуче обарач.

Медвед се пропео и поново дивљачки насрну на Нордма. Онда одјекну још један пуцањ и животиња полако поче да губи снагу. Сруши се на земљу, пригњечивши својим тешким телом Нордмову леву ногу.

Кеми притрча да помогне пријатељу, али није било нимало лако померити тешку медвеђу телесину. Нордмо више није имао снаге ни да се помери. Медвед га је изујeдао свуда по телу, а лева нога му је била сломљена на неколико места. Изгубио је свест.

УЧИНИЋЕМО СВЕ ШТО МОЖЕМО

Кемија обли хладан зној. Помислио је да ће му пријатељ издахнути на рукама. Срећом, Нордмо је брзо дошао себи, али требало је стићи до џипа, а он није могао да хода. Кеми није смео ни да помишља на своје колено, трудио се да најпажљивије што може извуче пријатеља из шуме, па онда до возила...

Потрајало је то неколико часова. Нордмова нога је све више отицала, а таблете које је гутао престале су да делују. Када су стигли до џипа, он се опет онесвестио.

Сада је предстојало најгоре: прећи оних тридесетак километара до првог насељеног места, по џомбастом путу, у неудобном возилу. Сваки ударац тврде гуме о камен болео је Нордма несносно, а Кеми се трудио да своје колено сасвим занемари, мада је оно упорно жигало.

Око подне су стигли у градић Карашак одакле су Нордма колима хитне помоћи пренели у најближу болницу. Његово стање било је критично и лекари су одмах приступили операцији. Кеми је остао у чекаоници, не знајући како ће издржати неизвесност и што је време више пролазило, био је све нервознији. По стоти пут је призивао у сећање израз лекара који је примио Нордма, његово климање главом и речи: **„Озбиљно је рањен, учинићемо све што можемо".**

Операција је трајала пуних пет сати. Најзад се на вратима чекаонице појавила дежурна сестра и рекла Кемију:

— Ваш пријатељ је оперисан и још спава, али лекар сматра да ће све бити добро!

Кеми је одахнуо.

Нордмово опорављање потрајало је скоро пола године, али ногу није изгубио. У својој кући он данас чува крзно оног медведа као најдражи трофеј: Када је отпуштен из болнице, Кеми му је поклонио то крзно с речима:

— То је твој трофеј, више него мој!

— Мој последњи трофеј. Кеми! — рекао је Нордмо пријатељу.

М. К.

и 2 коњичка ескадрона. Макензенове трупе су се сручиле на прилазе Београду и — биле одбијене. Браниоци Београда нису одступали, али их је бивало све мање.

И поред ступања у последњу битку за одбрану града, мајор **Драгутин Гавриловић** је рекао измореним остацима бранилаца:

— Војници!.. Јунаци!.. Врховна команда избрисала је наш пук из свог бројног стања, наш пук је жртвован за част Београда и отаџбине. Ви немате више да брините за животе ваше који више не постоје... Зато, напред у славу! Живео Београд!

ЗАВРШЕН ЗАБАВНИКОВ НАГРАДНИ КВИЗ

све у цвећу

У ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ број 1265 од 26. марта ове године објавили смо наградни квиз у коме смо вам поставили шест питања да бисмо проверили колико познајете цвеће.

До одређеног датума, 10. априла ове године, у редакцију нашег листа стигло је 330 купона са одговорима. Жири, који су сачињавали Вера Радуловић и Стана Радоњић, представници НАРОДНЕ КЊИГЕ из Београда, и један члан наше редакције, прегледао је све приспеле купоне, одвојио тачне од нетачних и међу тачнима извукао имена добитника.

За оне читаоце који нису тачно одговорили, или овога пута нису учествовали у решавању овог квиза, дајемо тачне одговоре.

1) Постојбина кокос палме (Cocos weddeliana) је Бразил; 2) Папучица (Calceolaris hybr.) је хибрид настао укрштањем; 3) Акација обична (Acacia decurrens) је из своје постојбине Аустралије пренета у Европу 1820. године; 4) Фрезија (Freesia refracta) цвета у пролеће; 5) Лотос (Nelumbo un cifera) спада у водене биљке високе преко два метра и 6) Лепа ката (Callistephus chinensis) се залива редовно.

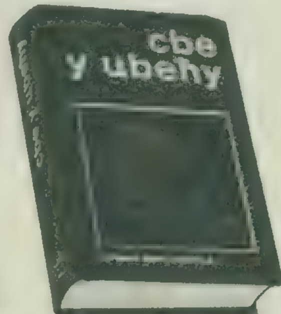

I НАГРАДУ: УМЕТНОСТ КИНЕ у вредности од 600 динара добио је МЛАДЕН ЕРЈАВЕЦ, Косовелова 10, 65280 Идрија, Словенија.

II НАГРАДУ: Ф. Г. ЛОРКА, целокупна дела од I до V, у вредности од 400 динара добила је СТЕФАНИЈА МЛАДЕНОВИЋ, Цвијићева 73/14, 11000 Београд.

III НАГРАДУ: НИКОЛАЈ В. ГОГОЉ, од I до V, у вредности од 240 динара добила је ЈЕСЕНКА МУЈКИЋ, Граховска 1/II, 71000 Сарајево.

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ: 10 КЊИГА ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ, свака књига у вредности од по 80 динара, добили су:

1) СНЕЖАНА ЛЕКИЋ, Трг братства јединства, Кула I, 24300 Бачка Топола; 2) ДАВОРИН КРАЉ, Плечникова улица бр. 11, 62000 Марибор; 3) СОФИЈА МИЛЕНКОВИЋ, село Плоча, 37238 Плеш; 4 МИЛАН ДЕДИЈЕР, Карла Лукача 5, 11000 Београд; 5) СОЊА РУТАР, Задлаз — Жабче 5, 65220 Толмин; 6) АНЂЕЛИЈА СИМИЋ, Кнеза Милоша 81, 11000 Београд; 7) ДУШАН МРКОВИЋ, М. Тита 27/III, 74450 Бос. Брод; 8) ДУШАНКА УЉАРЕВИЋ, Мељине 17, 81346 Зеленика; 9) НЕВЕНКА ПЛЕСЕР, Загребачка 138, 41260 Сесвете; 10) ВЕРА РАДОЈЕВИЋ, Др Рибара 1/IX — 173, 21000 Нови Сад.

Напомена: све књиге су поклон ИП „Народна књига".

ШАЦА УБАВИЋ

БУБАЊ

ШТА КАЖЕШ ЗА БУБАЊ, УЈО! СЛУШАЈ КАКАВ ЗВУК ИМА!

!

АААЈ! ПОЛУДЕЋУ!

ЕВО, ТЕБИ ЋЕ ТВОЈ УЈА ДАТИ ПАРЕ ДА КУПИШ СЛАДОЛЕД!

УРАА!

ХЕ, ХЕ! А САД ДА СЕ БАЦИМ НА БУБАЊ!

УНИШТИЋУ ГА СА ЗАДОВОЉСТВОМ!

МИШКУ ЋУ РЕЋИ ДА СЕ ТО СЛУЧАЈНО ДОГОДИЛО!

АААЈ! ЖИЛАВ НЕКИ БУБАЊ!

ИСЕЦКАЋУ ГА У КОМАДИЋЕ!

... И ОНДА СЕ ЈА СПОТАКНЕМ... И, ЗАИСТА МИ ЈЕ ЖАО!

САД МОГУ ДА ГА БАЦИМ!

СТАНИ!

ВИДЕЋЕШ КАКАВ НАМ ЈЕ ДОЧЕК ШАЦА ПРИРЕДИО!

ХЕЈ!

АААААА!

МИ СМО ВАШИ СУСЕДИ, А ОВО ЈЕ БУБАЊ МОГ СУПРУГА МУЗИЧАРА! ДЕЧАК ЈЕ ТРАЖИО ДА ГА ПОКАЖЕ СВОМ УЈАКУ...

СКУПО ЋЕ ВАС ОВО КОШТАТИ! МАЛИ, ДОЛАЗИ ОВАМО!

ШАЦО, ОВО ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ПУТ ДА СМО ТИ УШЛЕ У КУЋУ!

ЗАЉУБЉЕН У АУТОМОБИЛЕ

За самог себе Сеад Алихоџић каже да је ожењен аутомобилима: они су сва његова љубав, нада, смисао постојања. Без њих не би могао да живи. И без Сарајева, родног града у који се враћа увек: с победничком лентом око врата или смркнута лица због неуспеха проузрокованог кваром на мотору. Сарајево је део њега као што је и он део Сарајева.

Какве су му жеље, планови за следеће године? Поред тога што ће учествовати на домаћим брзинским и рели-такмичењима појавиће се и у 14 трка за европски шампионат формуле 2 и формуле супер V (фау). За воланом „марча“, аутомобила чувене истоимене енглеске фирме, Сеад ће покушати да освоји довољно поена да би се нашао у горњем делу табеле. А то не значи само да ће се возач у аутомобилу на којем ће бити нацртана југословенска тробојка и који ће носити ознаке ТАС ОПТИМА, наћи међу најелитнијим аутомобилистима Европе, већ ће то бити и његова шанса да за две-три године седне за волан формуле 1.

Нашим читаоцима Сеад Алихоџић објашњава како се од популарне „бубе“ може добити бржи и снажнији „фолксваген“. Међутим, његово је мишљење да се овакви трошкови не исплате, изузев уколико не желите да учествујете на рели-такмичењима!

САВЕТУЈЕ ВАМ СЕАД АЛИХОЏИЋ

КАКО ИСФРИЗИРАТИ "БУБУ"

ОНО ШТО ЈЕ СЕАД АЛИХОЏИЋ УЧИНИО СА СВОЈИМ »ФОЛКСВАГЕНОМ 1303 S« ДА БИ ДОБИО ТРКАЧКИ АУТОМОБИЛ МОЖЕ ДА УРАДИ СВАКИ ВЛАСНИК »БУБЕ«. АЛИ, ЗАТО ЈЕ ПОТРЕБНО МНОГО: »РАЗУМЕТИ« СЕ У МОТОРЕ, НАОРУЖАТИ СТРПЉЕЊЕМ И — НАБАВИТИ ВРЛО СКУПЕ ДЕЛОВЕ.

Сав успех и пробој на сам врх листе југословенских аутомобилских асова, Сеад Алихоџић дугује вештини којом је возио „алфа ромео 1300 ГТА јуниор“ и фолксвагенову „бубу“ 1303 S. Само по себи се разуме да то нису били баш сасвим обични „алфа ромео“, „буба“: и један и други аутомобил су морали да претрпе знатне измене, стручно речено — требало их је „исфризирати“.

Оно што је фабрика ТАС учинила са својим „фолксвагеном“ да би добила тркачки аутомобил много веће снаге и брзине, можете урадити и ви ако сте власник популарне „бубе“. Зато је потребно „разумети“ се у моторе, наоружати се стрпљењем и — набавити делове.

То не значи да ћете одмах постати такмац Сеаду Алихоџићу, али значи да ће ваша „буба“ 1200, 1300, или 1303 S постати за 6, 10, 11, 16, 18 па чак и читавих 95 коњских снага јача. Повећање снаге мотора утиче и на потрошњу горива: исфризирани „фолксваген 1303 S“ који Сеад вози на рели-такмичењима троши 20—25 литара на 100 километара.

Најједноставније промене које се могу извршити на једном „фолксвагену 1200“ а да он у снази добије 6 КС више (има их иначе 34) састоје се у следећем: прво треба ставити радилицу која се уграђује у мотор од 1300 кубика, а затим прерадити главу мотора и монтирати већу уљну пумпу. Све то кошта око 5600 нових динара.

Ако желите да мотор ваше „бубе“ постане јачи за 11 КС, онда морате да уградите високо-компресиону главу, уместо солекс ставита два вебер-карбуратора са двоструким грлом, монтирате специјално обрађени разводник паљења и радилицу мотора од 1300 кубика. Ова операција је нешто скупља и кошта око 7350 нових динара.

Да би мотор „фолксвагена 1200“ добио снагу од 50 КС непоходно је заменити главу (ту се подразумева и уграђивање оштрије брегасте осовине), разводник паљења и радилицу, а хладњак за уље монтирати испод предњег лима, убацити другу уљну пумпу и, наравно, ставити два вебер-карбуратора са двоструким грлом. Све ове измене на мотору „фолксвагена 1200“ коштале би око 9.000 нових динара.

ЛАКО ЈЕ ПОСТАТИ ВИХОР

Како исфризирати „фолксваген 1300“ који иначе има мотор снаге 44 КС при 4100 обртаја у минуту, па да постане јачи за 10 КС? За доброг механичара то је једноставан посао: треба уградити две високо-компресионе главе са оштријом брегастом осовином, два вебер-карбуратора са двоструким грлом и прометни разводник паљења. То невелико дотеривање коштало би око 7600 нових динара.

Међутим, да би „буба 1300“ добила мотор укупне јачине 62 КС неопходно је монтирати две високо-компресионе главе, специјалну радилицу (са нешто дужим ходом клипа), посебно обрађени разводник паљења, клипове и цилиндре мотора од 1600 кубика и ставити два вебер-карбуратора са двоструким грлом. За овако фризирање потребно је око 13.000 нових динара.

Да би ваша „буба 1303 S“ постала прави вихор, односно повећала снагу мотора за читавих 95 КС, морају се извршити бројне и веома сложене промене. Пре свега потребно је да се замени глава мотора и угради оштрије ушиљена брегаста осовина. Осим тога, мора да се стави нова, специјална радилица, лакше клипњаче, други цилиндри и клипови, два вебер-карбуратора са двоструким грлом, разводник паљења.

Све ове промене захтевају још много других: овако преуређен мотор, на пример, захтева и додатни хладњак за уље са прикључним цевима, двоструку пумпу за уље, појачану и наопако окренуту турбину за хлађење, шири ауспух с једним лонцем који неће „гушити“ мотор, тврђе амортизере и шире наплатке. Добош-кочнице треба заменити диск-кочницама и променити конусно-тањирасти зупчаник у диференцијалу. Овако, слободно се може рећи, комплетно фризирање коштало би преко 50.000 нових динара, значи готово исто онолико колико сада стаје један „фолксваген 1200“.

О. Вукадиновић

БОЛЕСНИ ПРАЉУДИ

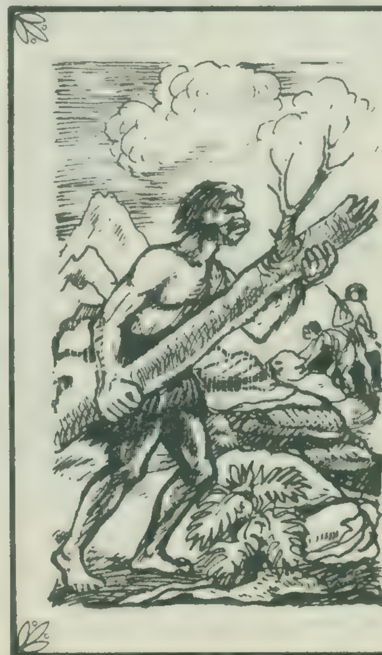

Проучавањем костију крапинског човека нађеног у пећини Хушњаково изнад Крапине откривено је да је он претрпео разне озледе борећи се са дивљим зверима. На костима подлактице као и на кључним костима нађени су преломи који су зарасли па се претпоставља да су те повреде задобијене падом са дрвећа или стена. Исто тако, нађени су осакаћени удови које су вероватно изгризле животиње.

Од болести крапинског прачовека најчешће су нападали реуматизам и зубобоља. Трагови реуматизма пронађени су на многим коштаним зглобовима што уопште није чудно, јер је прачовек становао у влажним пећинама. И трагови зубобоље пронађени су на предњој страни зуба и на глеђи.

Судећи према овим налазима, палеонтолози су доказали да су разне болести људског организма старе колико и човечанство.

ЧОПОР НАРАНЏАС

Рели „фолксваген 1303 S" има наплатке од лаких метала димензија 6.1/23.0-15 типа „кампањола". Зависно од временских услова и врсте коловоза користи различите гуме. Тако се за вожњу по макадаму монтирају „пирели" гуме димензија 185 x 15, док се за брзинске испите на рели такмичењу узимају слик-гуме марке „гудиер". За вожњу по сувом асфалтном путу стављају се слик-гуме потпуно глатке површине које је неопходно загрејати пре старта како би што боље „држале" друм, а за влажан коловоз користе се гуме са шарама „гудиер", димензије 185 x 15. Притисак у слик-гумама је истоветан напред и назад и износи 2 атмосфере. Цена гуме, чији је „век трајања" само једно рели-такмичење, је 2500 динара.

На први поглед јарко наранџасти аутомобил с жут но црним „носем“ и двоструким халогеним фаровима не привлачи посебну пажњу: свако ће препознати обичну „бубу“. Међутим, ова „буба“ тачније речено „фолксваген 1303 S“, није нимало свакидашња: то је заправо аутомобил који је ТАС (Творница аутомобила Сарајево) посебно припремила за рели такмичења. У те припреме спада и нека врста „черупања“ аутомобила. Наиме, из њега је избачено све што представља сувишну тежину, наравно у оквиру дозвољеног а то се пре свега односи на задње седиште, корито за пртљаг и унутрашње облоге — тапацирунг. Уместо обичног, у ову „бубу“, нешто мало нижу од стандардне, уграђен је мотор који покреће и болиде формуле супер V (фау). Укупна цена аутомобила, у коју је урачунато и 20 точкова, резервни мотор, хладњак и други делови, износи 45.000 марака или 315.000 нових динара!

Табла са инструментима овог „фолксвагена“ је специјално прерађена, као што је то, уосталом, случај код свих аутомобила који учествују на рели-такмичењима. Посебно место, свакако најистакнутије, заузима обртомер. Испод њега налази се такозвани километар-целер, односно брзиномер с бројачем километара, волтметар, инструменти за мерење притиска и температуре уља у мотору и мерач горива. Ту су и прекидачи за светла, грејач задњег стакла, брисачи као и инструменти којима се служи сувозач: спид-пилот (показује просечне брзине кретања), трип-мастер (мери десетине метара) и покретна лампица за читање ауто-карте. Волан ове „бубе“ има мали пречник што је карактеристично за спортске аутомобиле, пресвучен је кожом а радијус заокрета износи 3,2. Пренос је назубљеном летвом. Мењач је ручно израђен у фабрици „Норштатхаус“ у Хановеру и има четири степена преноса и ход уназад. Диференцијал овог „фолксвагена 1303 S“, који за разлику од других аутомобила чини целину с мењачем, блокира посебан затварач да би се спречило проклизавање неоптерећеног точка.

...СТИХ КОЊА

„БУБА“ КОЈУ НИКО НЕМА

РАЗЛИКА У СНАЗИ МОТОРА ИЗМЕЂУ ОБИЧНЕ И МАКСИМАЛНО ИСФРИЗИРАНЕ »БУБЕ« ИЗНОСИ ГОТОВО 100 КС! ДА БИ СЕ ТО ПОСТИГЛО НЕОПХОДНО ЈЕ ИЗВРШИТИ БРОЈНЕ ПРОМЕНЕ КОЈЕ КОШТАЈУ КОЛИКО И НОВИ »ФОЛКСВАГЕН 1200«!

Рели „фолксваген 1303 S“ има мотор типа боксер са 4 цилиндра, ваздушно хлађење, радну запремину од 1586 кубика и 143 КС (ДИН) при 6000 обртаја у минуту. Разлика у снази између овог специјално „фризираног“ мотора и обичног је готово 100 коњских снага! Да би се постигло оволико повећање снаге, на обичном мотору „фолксваген 1303 S“ морале су бити извршене бројне промене. Тако је, на пример, уграђивањем „оштрије“ брегасте осовине постигнут већи број обртаја. Два вебер-карбуратора са двоструким грлом добијају гориво из резервоара у који стаје 80 литара и напајају мотор који има транзисторско паљење. Да би се постигло што боље хлађење, ваздушна турбина је наопако окренута а уљни хладњак је смештен испод предњег лима. По већ опробаном рецепту преправљених мотора намењених рели-такмичењима и овај има такозвани суви картер, односно уље је смештено у резервоар који је постављен тамо где се у обичном „фолксвагену“ налази задње седиште. Резервоар са 8 литара опремљен је термостатом који регулише температуру уља. Уколико је уље довољно хладно, пумпа га директно убацује у мотор, иначе се специјалним цевима спроводи до хладњака испод предњег лима и тек онда шаље у мотор. Ова рели „буба“ користи искључиво домаће уље Оптима супер-икс.

Возач ове „бубе“ је двадесет седмогодишњи студент економије из Сарајева Сеад Алихоџић, младић који се за релативно кратко време нашао на југословенском аутомобилском престолу захваљујући пре свега успесима на брзинским тркама постигнутим „алфа ромеом 1300 ГТА јуниор“ и рели-такмичењима „фолксвагеном 1303 S“. Права искуства у вожњи Сеад Алихоџић је стекао са само 16 година у старом „фићи“ свог брата. Отада је учествовао на безброј такмичења, побеђивао и губио, стицао искуство, самопоуздање. Резултат свега тога су и победе на рели-такмичењима у класи мотора изнад 1300 кубика на којима је Сеад учествовао са својом „бубом“.

Снимци: Љ. Петровић

Текст: О. Вукадиновић

ЕЛТОН ЏОН (ELTON JOHN)

Тренутно најтраженији певач на светским поп-позорницама је свакако Елтон Џон. Овај тридесетогодишњак бацио је у засенак све водеће звезде поп-музике, па чак и свог чувеног земљака и најскупљег певача Тома Џонса, јер, хонорари су му већи од Џонсових.

Елтон Џон, чије је право име Реџиналд Двајт, рођен је 25. марта 1945. године у Пинару, у Енглеској. Још од ране младости почео је да другује са музиком. Свирао је на гитари, а велика жеља да набави клавир није му могла бити испуњена јер је потицао из сиромашне породице. Ипак, и поред прекора и настојања родитеља да се мане музике и почне да ради неки уноснији посао, Реџиналд је остајао при своме, живећи у нади да ће једног дана ипак успети. У 16. години почиње да свира по мање познатим саставима, али без неких већих признања.

Најзад успева да сакупи нешто новца и оствари своју давнашњу жељу: купује клавир. Почиње да компонује, а када на једном конкурсу певача аматера осваја прво место, стиче и самопоуздање. Поред музике, којој се у потпуности предао, Реџиналд је имао још једну љубав: фудбал, којим се неколико година активно бавио. У нижеразредној екипи „Уотфорд" (Watford) био је чак и капитен. Касније, када су почеле музичке турнеје, за фудбал му је остало веома мало времена. И данас Елтон, кад год има слободно време, одлази на стадион да би бодрио своје љубимце.

Композиције које изводи сам је написао а на концертима га прати његова стална група. До сада је освојио велик број златних и сребрних плоча. Публици је познат по чудном начину облачења (шарена одела извезена шљокицама) и наочарима најнеобичнијих облика и боја. Својим највећим успехом Елтон сматра концерт у Лос Анђелесу, одржан прошле јесени за време турнеје по Америци, када је певао за 150 000 посетилаца. Пре њега једино су Ролингстоунси успели да до последњег места испуне овај велики стадион.

Почетком јесени полази на велику турнеју по Европи. Постоји могућност да у оквиру те турнеје посети и нашу земљу што би био прави празник за све љубитеље музике. Имали смо прилике да га видимо и у филму „Томи" приказаном на овогодишњем Фесту и касније у нашим биоскопима.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ:

Девојка са острва (Island girl)

Речи и музика: Елтон Џон и Верни Топен

Изводи: Елтон Џон

I see your teeth flash
Jamaican honey so sweet
Down where Lexington cross forty seventh street
She's a big girl
She's standing six foot three
Turning tricks for the dudes in the big city
Island girl
What you wantin' wid de white man's world
Island girl
Black boy want you in his island world.
He want to take you from de racket boss,
He want to save you but de cause is lost
Island girl, island girl, island girl
Tell me what you wantin' wid de white man's world
She's black as coal
But she burn like a fire
And she wrap herself around you
Like a well worn tire
You feel her nail scratch your back
Just like a rake
He one more gone, he one more gone who make de mistake
Island girl
What you wantin' wid de white man's world
Island girl
Black boy want you in his island world
Island girl
Black boy want you in his island world
He want to take you from de racket boss,
He want to save you but de cause is lost
Island girl, island girl, island girl
Tell me what you wantin' wid de white man's world.
Island girl
What you wantin's wid de white man' world
Island girl
Black boy want you in his island world.
He want to take you from de racket boss,
He want to save you but de cause is lost
Island girl, island girl, island girl
Tellme what you wantin' wid de white man's world.

ПОП-ЗАНИМЉИВОСТИ

За време гостовања познатог француског шансоњера Жилбера Векоа заказаног за почетак јуна, продуцентска кућа Југотон издаће двоструки албум на коме ће се налазити његов готово цео опус од 1953. до 1975. године.

Позната тамнопута америчка певачица Диана Рос завршила је недавно своју успешну турнеју по Европи. Турнеја је одржана готово истовремено кад и премијера њеног филма „Махагони". Најзапаженији концерт имала је у Лондону где се публици представила са оркестром који има 30 чланова. Публику је нарочито фасцинирао декор позорнице који, према неким информацијама стаје преко 500 хиљада долара. Иначе, за време концерта Диана се све време налази на позорници забављајући публику игром и песмом.

Недавно је изашао албум првенац југословенске групе СЕПТЕМБАР. Како смо обавештени Тихомир-Поп Асановић и другови ускоро снимају и други ЛП а затим крећу на дужу турнеју дуж наше обале.

Недавно је у нашој земљи боравио Рони Бел (Ronnie Bell) представник фирме Јунајтед артист, који је предложио да овога лета у нашој земљи гостује Ширли Бејси. Око гостовања Пол Енке још се воде преговори.

Певач Џо Маричић-Маки добио је недавно сребрну плочу за сингл „Срце ти је камен". Песму је компоновао Ђорђе Новковић.

Група ВИЈЕЛО ДУГМЕ, очигледно преморена маратонском југословенском турнејом и снимањем два сингла у Америци, одлучила је да у току лета одржи на нашој обали само неколико концерата. Остало време чланови ће провести одмарајући се и припремајући се за јесењу турнеју.

Продуцент ЕМИ компаније Џик ван Флит, који је још пре наступа на Евровизијском фестивалу у Хагу био заинтересован за сарадњу са нашом групом АМБАСАДОРИ, нимало се није узбудио њиховим неуспехом. Он је изјавио да неуспех једне песме не значи ништа. По Дик ван Флиту АМБАСАДОРИ су одличан састав и зато од њих тек треба очекивати успех.

ДОМАЋА ТОП-ЛИСТА

1) САТЕЛИТ — Сман — РТВ ЉУБЉАНА
2) ЕЈ, ДА МИ ЈЕ НАЋИ — Неда Украден — РТВ ЉУБЉАНА
3) ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ, ЛАКУ НОЋ, ДРАГА — Лео Мартин — ПГП РТБ
4) НАНА — Indexi — ДИСКОТОН
5) РАЊЕНО ЈЕ СРЦЕ МОЈЕ — Мишо Ковач — SUZY
6) НЕ МОГУ СКРИТИ СВОЈУ БОЛ — Амбасадори — ДИСКОТОН
7) ВАГАБУНД — Здравко Чолић — ЈУГОТОН
8) ДАЈ МИ ДАЈ — Посебно паковање — ПГП РТБ
9) ЦИЦИБАН — Код — ЈУГОТОН
10) ВЈЕТРИ ШУМЕ, РИЈЕЧИ НОСЕ — Душко Лонин — SUZY

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1) ISLAND GIRL — Elton John — ЈУГОТОН
2) BOHEMIAN RHAPSODY — Qeen — ЈУГОТОН
3) IN FOR A PENY — Slade — ПГП РТБ
4) THE TRAIL OF THE LONE SOME PINE — Laurel and Hardy — РТВ ЉУБЉАНА
5) FLY, ROBIN, FLY — Silver Convention — ПГП РТБ
6) SAVE YUOR KISSER FOR ME — Brotherhood of man — СТУДИО Б
7) NO REGRETS — Walker Brothers — ПГП РТБ
8) MONEY HONEY — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
9) RAIN — Status Quo — ПГП РТБ
10) ART FOR ARTS SAKE — 10 CC — ПГП РТБ

ФОТО-ВРЕМЕПЛОВ

ДЕЈВИД БОУВИ

Личност о чијем се изгледу, понашању и музици последњих неколико година највише писало, упознаћете још боље кроз фото-времеплов.

1966. После многих безуспешних покушаја да успе као поп-личност Дејвид одлучује да још једном покуша.

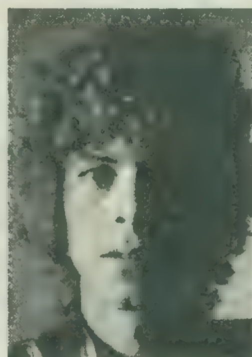

1969. Време првих успеха и „свемирски" изглед Дејвида Боувија.

1971. Успеси се настављају а лице је опет — ново.

1972. Познат по честом мењању изгледа, Дејвид у ово време изгледа потпуно феминизирано.

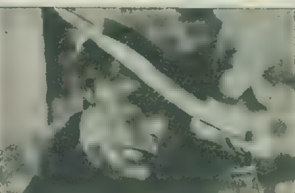

1973. Коса је краћа, зачешљана позади.

1974. Већ афирмисан, Дејвид постиже још један успех песмом „Хоћу да ти будем одан".

1975. Портрет уметника не баш карактеристичан за Боувија.

1975. Време је оставило траг на том лицу које се стално мења.

1976. Изглед звезде са Бродвеја из тридесетих година.

ИВАН ГЛИШИЋ

Шабачки песник Иван Глишић, почео је да се бави музиком још у детињству. Похађао је музичку школу, одсек за виолину и виолу. Поезијом се огласио у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО. Освојио је награду за поезију ДЕЖУРНОГ СТУДИЈА Радио-Београда, као и ЗЛАТНУ ЛИРУ загребачког часописа ПОП-ЕКСПРЕС. После познанства са Рајмондом Рунићем, бас-гитаристом некадашњих ДЕЛФИНА, РОБОТА И ТОЧКОВА ВАТРЕ, почиње да пише текстове за поп-музику. Тако је настала песма „Тренутак среће" (у извођењу Далибора Бруна). На такмичењу музичке омладине у Бугарској заједно с Јосипом Лисац и групом TIME добија награду за песму „Замак од лишћа". Сви заједно освајају и другу награду публике ВИКЕНДОВОГ фестивала и то песмом „Вече у Луна парку". У међувремену Рунић и Глишић на једној

аудицији откривају младог певача Дарка Домијана. С њим снимају „Улицу јоргована", „Лаку ноћ, Катарина", „Лептирицу" и албум „Пастир крај ватре". За све те стихове Глишић осваја титулу нашег најуспешнијег текстописца у 1974. и 1975. години.

Иван Глишић има за собом и збирку поезије „Свадбарење". За свој највећи успех у области музике сматра химну омладинске емисије ВЕЧЕ УЗ РАДИО. Глишићеву химну изводе удружено чланови група: ЗАЈЕДНО, С.О.С. и СМАК.

Тренутно Глишић ради на три албума: За Дарка Домијана и групу ПЕТА РИЈЕКА, за групу С.О.С. и за акустичаре РОНДО. У припреми је и неколико сингл-плоча, од којих он сам издваја плочу младе Биљане Петровић и ЦРНИХ БИСЕРА.

НОВЕ ПЛОЧЕ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

ДИСКОТОН

TAVARES

Вокални квинтет TAVARES, који је тек последњих годину дана почео да ниже успехе, представља нам се својом другом великом плочом »Har Core Poetry«. Мада још недовољно позната, група има велики изглед да постане популарна и код наших слушалаца јер поједине музичке нумере са ове плоче, као на пример „Она је отишла", „Не заборави шта сам ти рекао" и „Сувише касно", свуда су у свету радо слушане.

HELEN REDDY

Хелен Реди је својим албумом „Ја сам жена" (I Am Woman), још једном доказала да је врсна интерпретаторка. Мада је ова плоча нешто старија, треба одати признање онима који су одлучили да је пресниме и представе љубитељима лагане музике која се радо слуша у часовима одмора.

MOTOWN GOLD

Одавно се на домаћем тржишту није појавила тако добра плоча као што је албум MOTOWN који с правом носи назив „18 највећих хитова". Најбољи певачи ове продуцентске куће: Диана Рос, Сјуприм си, Марвин Геј, Темптејшн, Стиви Вондер, Џими Рафин и други представљају нам се својим најуспелијим нумерама.

ШЕШИР ЗА ЛЕТО

Ако желите да имате овај симпатични шешир за лето набавите око пола метра платна ширине 90 сантиметара. Крој дат на цртежу 1 је за обим главе (видите на цртежу 11 како се обим мери) од 56 до 58 сантиметара. Уколико је обим ваше главе мањи или већи, смањите или повећајте сразмерно томе и сваки део шешира.

Уколико нисте највештији у кројењу, направите модел од новина, делове залепите селотејпом, па га тако пробајте. Тако ћете најбоље видети за колико треба да делове повећате или смањите.

Као што видите на цртежу број 1 треба да искројите део А — дно шешира, један комад, део Б — три комада, део Ц — обод шешира, четири комада и део Д — џеп — један комад. На цртежу 2 видите како треба да спојите делове Б. Затим на ужи део пришијте дно шешира А, а уз сам руб ширег дела џеп. Делове Ц пришијте као што видите на цртежу 3, затим профирцајте конац по унутрашњем делу обима и нацитујте толико да унутрашњи круг буде истог обима као и шири круг са капе на цртежу 2. Обод и капу спојите и шешир је — готов (цртеж 5). Шешир можете украсити и цвећем које ћете сами направити од остатка материјала. Исеците три прстена од материјала који имате (црт. 6), а њихова величина зависиће од тога колики цвет желите. Кругове профирцајте по унутрашњој ивици и затегните док се отвор не затвори (црт. 7), па их све повежите један на други и у средини зашијте дугме (црт. 8). Исеците облик листа, преврните и прошијте по средини (црт. 9). Готов шешир видите на цртежу 10. У џепу на шеширу можете држати наочари за сунце, новац, улазнице за плажу и слично.

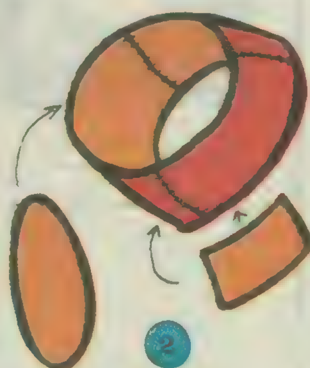

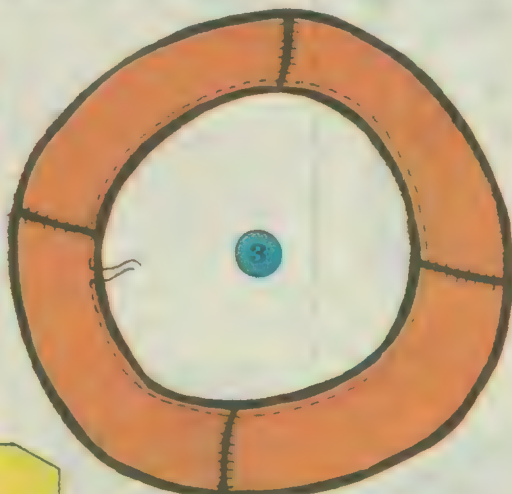

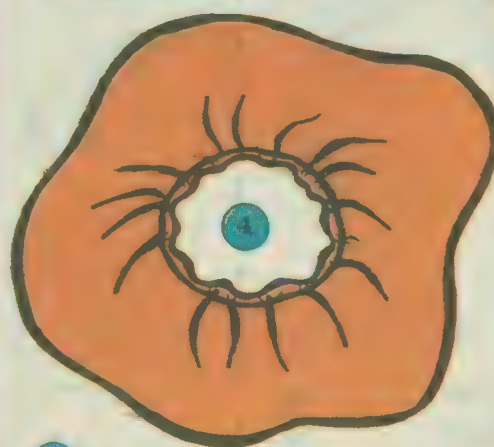

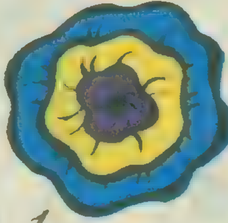

ТИГРОВИ У НОСУ!

— Ако размишљате о томе како сте сами и непожељни, сетите се да носите милионе ситних створења која сем вас не желе никог другог — пише Мери Марплс са Новог Зеланда.

Непријатни пејзаж препун је кратера а у базенима са топлом водом из подземних извора покретима својих бичева пливају — штаполика створења! У тамним шумским областима црволика осмоножна бића пењу се на стабла оголелог дрвећа, док се на другом крају, у мрачним пећинама, хорде малих створења удружују пред борбу с непријатељем...

Цео призор је као злослутна планета из маште неког писца научно-фантастичних романа, јер опис је довољан да се кожа најежи. Занимљиво је да се о томе и ради, о људској кожи!

ОПАСНО ПРИМИРЈЕ

У човечјој кожи, са свим њеним скривеним кутовима и пукотинама, око два билиона микроба и клица може да нађе свој дом! Ова „планета“ има сталну температуру али је пејзаж разнолик. Извори слане воде су, у ствари наше знојне жлезде, чудна стабла — власи косе, а пећине — ноздрве и уши, — пише микробиолог Мери Марплс из Окленда, на Новом Зеланду, у једној дугој студији о кожи.

Мери Марплс каже да се наши „гости“, микроби и разне клице, скупљају у „пустињи надлактице, хладним шумама наше косе и тропским шумама пазуха“. Она тврди да је пазух најгушће насељен део тела, око 2.500.000 бактерија може да се нађе само на једном квадратном сантиметру. Најређе насељене су „неплодне пустиње“ око лопатица. **Бактерија тамо има само неколико стотина по квадратном сантиметру.**

Бактерије и клице обично се повезују са прљавштином и болестима. То, међутим, није праведно, каже Мери. Многе од њих нам више користе него што шкоде. Већина је, дакле, нешкодљива.

Људи су склопили „примирје“ са многим потенцијално спасаним клицама, под условом да остану тамо где им је место. Постоји на пример, врста клица у цревима која помаже уклањање отпадних материја. Уколико се, међутим, нека од ових клица пресели у неки други орган, изазива снажно запаљење. А ако дође до бешике, ствара циститис.

ДОБРИЧИНА МИКРОБ

Клице које су носиоци болести брзо се размножавају и једино их може уништити друга врста микроба. Многи од ових „добричина“ унесени су вакцинацијом. Они су нека врста „војника“ чији је посао да убијају штеточине. У овоме углавном успевају, али са једним изузетком. **То је staphylococcus 80 који поседује неко непознато одбрамбено средство. Ова бактерија пркоси пеницилину и успешно се носи са другим антибиотицима. Живи углавном у носу и опасна је по живот.** Често изазива инфекције у болницама а некад напада и бебе.

Збуњујуће је што није увек опасна по људе: човек може да буде њен носилац, а да не оболи. Изгледа да чешће напада људе слабог здравља, и то изненада. **Staphylococcus 80 је најопаснија бактерија из истоимене породице. Уколико би се ова породица упоређивала, на пример, са породицом мачака, staphylococcus 80 би представљала тигра.**

Остале бактерије из ове групе такође живе у носу и изазивају гуке и чиреве.

Вероватно најчуднији од становника у људској кожи је животињица demodexfolliculorum, која има дуго, танко тело и осам ногу. Највише времена проводи у групи у „шумским пределима“ — трепавицама, коси, носу и бради.

Уста су најнасељенији део „људске планете“: на њима се воде најчешће битке између „добрих“ и „злих“ клица. Овај део тела би клице-носиоци болести желеле да заувек запоседну али их најчешће микроби „војници“ избацују.

Четкица за зубе скида само видљиве остатке хране али не може и онај невидљиви слој око зуба који се ствара после сваког оброка. Испод овог слоја неометано живи бактерија која разара зуб.

Ако размишљате о томе како сте сами и непожељни, поручује на крају Мери Марплас, сетите се да постоје милиони ситних створења која сем вас не желе никог другог.

ЛЕТЕЋА ДИЗАЛИЦА

ЧУДНОВАТЕ ИСТИНЕ

ЛОВИО ЈЕ БИЗОНЕ

Римски император Гајус Цезар (12—41. год. н. е.) познатији под надимком Калигула, имао је коња кога је необично волео. Пошто је био прилично настран човек, сматрао је сасвим нормалним да свог коња наименује за римског конзула — како би му сви одавали дужну почаст!

Да ли знате да Буфало Бил (Вилијам Фредерик Коди), чувени ловац и стрелац са Дивљег запада, никад у свом животу није убио ниједног буфала? Буфало, наиме, живи у Африци и Индији, а у Северној Америци, где је Коди иначе ловио, налазе се само бизони — који су у то време погрешно сматрани буфалима.

Светлија и тамнија места на Месецу, када је пун, подсећају на лице човека. Али то је случај само ако се Месец посматра са северне Земљине хемисфере. Гледан из Аргентине, међутим, лик „Месечевог човека" је обрнут и не оставља исти утисак.

Два британска војника су 1966. године препловила Атлантски океан у чамцу на весла. Требало им је 92 дана да постигну тај подвиг, 30 дана више него што су путовала два Норвежанина који су још 1869. године превеслали пут од Њујорка, у САД, до Хавра, у Француској.

Крајем прошлог века у Француској је живела ексцентрична дама по имену Де ла Брес. Када је 1867. године умрла, оставила је своје богатство општини, под условом да сваке зиме од тог новца облачи Снешке Бешке које би деца направила на париским улицама.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

МОЈ ДРАГИ ЗЕТ

УДАЛА СЕ ПРОТИВ МОЈЕ ВОЉЕ ЗА НЕКАКВОГ МАРСОВЦА А ЈА САМ ЈОЈ ЈАСНО РЕКАО ДА ВИШЕ ЗА ЊУ НЕЋУ ДА ЗНАМ.

КЕРОЛ КАР

Како бисте се ви осећали да вам се кћерка удаје не само за некога ко јој не одговара по лепоти и интелигенцији, већ за онога ко уопште није човек?

— Тата, да га знаш допао би ти се — рекла ми је Лоринда само неколико тренутака пошто сам је опменуо да ми се више никад не обраћа. И шта сам могао да кажем него истину. Ја увек говорим само истину. Рекао сам јој:

— Да га видим, сигурно би ми се смучило. Зато упознавање с њим не долази у обзир!

Камено срце

Лоринда је иста мајка: кажеш јој искрено шта мислиш и осећаш а њено лице одмах добије трагичан израз и сузе теку потоцима. Тако се ње сећам сада, шест месеци пошто су удала и отишла да живи ко зна с каквим чудовиштем у Крег Ситију, на Марсу. Отада покушавам да убедим себе да моје мишљење ту уопште није важно: ако је Лоринди добар, ето јој га. Ја седим код куће, читам новине као сваки пензионер и трудим се да Лориндину удају не помињем. Али Сиди, моја жена, не да ми мира: каже да нисам никакав отац, да имам камено срце и томе слично.

— Хекторе, зар не можеш две речи да напишеш? — јадикује сваког дана.

Ја ћутим. Правим се да је не примећујем. Питам се само како она може да се понаша као да је све у најбољем реду. Једном сам је ухватио како раздрагано пева по кући.

— Због чега ли си само тако срећна? — заједљиво јој кажем. — Ваљда зато што ћеш имати унучиће са дванаест прстију!

Као да јој ништа нисам рекао, она наставља да певуши. Па сад, је ли камено моје срце или њено?

Стило је писмо

Сиди је крива што нам се кћерка удала за Марсовца, сигуран сам у то, али нећу да јој пребацујем: ионако мисли да сам сувише цандрљив. Сећам се да је Лоринда једном разговарала с њом и Сиди јој је по обичају дала интелигентан савет од којег се мени дигла коса на глави.

— Зашто се не би удала на некој другој планети? Овде девојка мора бити сувише лепа да би нашла мужа, а тамо ћеш моћи да бираш.

— Знала сам да могу да рачунам на тебе, мамице, — радосно је узвикнула Лоринда.

Неколико месеци касније, удала се ко зна за кога. Можда за неку биљку што хода?

И тако тече немогућ живот у нашој кући. Ја сам ослабио, једем као птичица, ноћу изигравам сову и никако ми није јасно како Сиди може онако добро и да спава и да једе.

Једног дана стиже писмо. Ја га узмем пажљиво између два прста за сам крај и предам га жени.

— Од твојих рођака с Марса. Даћу ти га само под једним условом: да га однесеш у своју собу и прочиташ га не отворивши уста. Не желим ништа да знам о њима.

Док је она читала писмо, ја одједном нисам имао шта да радим. Обучен сам, али ми се не шета; новине сам све прочитао, а на телевизији ме ништа не интересује. Онда ме обузимају бриге: можда је болесна? Ко зна шта тамо једе? Приморавам себе да не мислим на то. Док Сиди чита писмо, ја ћу мало да одремам. Легнем у своју наслоњачу и одмах заспим, али ни ту немам мира. Сањам како сам деда неком кентурчету и не знам како да се понашам. Не желим му никакво зло, али не волим да га гледам. Да бих га приволео да ми иде са очију, дајем му чоколаду...

Позив са Марса

Пробудим се сав у зноју. Сиди још чита писмо. Шта гњави толико?

— Сиди, умеш ли ти уопште да читаш? — вичем. — Ако не умеш, ја ћу ти га прочитати.

Сиди поскакујући од среће, даје ми писмо и један звучан пољубац у образ. Мисли да ми је стало до писма. А ја га онда читам наглас, једноличним тоном, да бих јој показао да не дајем ни пет пара за Лориндине жврљарије. Но, Сиди је задовољна.

„Драги тата, извињавам се што одавно нисам писала, али мислила сам да је тако боље док се не одљутиш". (А лепо сам јој рекао да ми се не обраћа до краја живота. Упорна, на мајку!)

— Знам да вам није било згодно да дођете на венчање, али зар ни писмо да не напишеш? Могао си ми честитати бар с три речи.

Много сам вас се ужелела. Могли бисте да дођете да нас посетите. Мор и ја имамо лепу и пространу кућу, па бисте ти и мама имали своју собу..."

— Па, хоћемо ли да се пакујемо?

— Ја никуд не идем! — одговорио сам одсечно и ауторитативно ударио шаком по столу.

Чудо једно како седишта на дугим интерпланетарним линијама нису удобна. Платиш онолико за карту, а не можеш лепо да се наместиш.

Док летимо ка Марсу, покушавам да замислим први сусрет са зетом. Пружам му руку у знак пријатељства, а он... замишљам

га са безизразним розикастим лицем... хладно ме гледа, док му на поветарцу лелујају силне антене на глави. Ах, да, на Марсу нема ветра. Антене, значи стоје мирно.

Кућа је нормална...

После месец дана путовања, најзад смо на Марсу. Сви смо веома бледи и уморни. Од брода до царине идемо кроз траву а свуда око нас је равница. Али, ја знам да то није трава, већ сто посто имитација.

Службеник царине прегледа нам пасоше. На крају нам даје марсовску визу са прилепљеном цедуљом: „Не бацајте отпатке, чувајте лепоте Марса!"

Лако смо нашли Лориндину кућу. Наша посета требало је да буде изненађење, па нас нико није чекао на космодрому. Али, Лоринда нас је ваљда угледала кроз про-

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Од свих рушевина на свету, човекову је најтеже гледати.

(Готје)

бор, па је истрчала пре него што смо стигли да закуцамо.

— Мама! — вриснула је и бацила се мајци око врата. Наравно, сузе, грљење, љубљење..

Онда се окренула к мени. Ја сам у основи добар човек. Прелазим преко света и пружам кћерки руку.

— Је ли он код куће или цвета негде у башти? — питам.

— Мор је изашао, тата, — прави се Лоринда луда. Вратиће се за један сат.

Оригинална Сиди

Кућа је углавном нормална. Има зидове, под, кров, врата и веома сам задовољан што је тако. У трпезарији имају чак наслоњаче сличне мојој и ја се одмах, уморан, стропоштам у једну од њих. Лоринда и Сиди већ брбљају, упадајући по обичају једна другој у реч. Тако је увек било — никад ниједна не успе да заврши реченицу.

Кад је овај њихов симултани разговор био на врхунцу, тихо сам се искрао и пошао у разгледање куће. Све собе су биле намештене углавном као на Земљи. Вило је на столу у кухињи неке мени непознате хране и питао сам се да ли је то Морова храна или је обоје једу.

У спаваћој соби била је нека апстрактна слика. Можда портрет мога зета.... или неког његовог претка

Ту се моје разгледање завршило, јер су се зачула улазна врата. Мор је дошао.

Како да вам га опишем? Најкраће речено, глава му личи на главицу карфиола. Крупне плаве очи, зелено лице, лобања бела, без иједне длачице. Уши су му просто божанствене. Сећете ли се слончета Дамба? Е, исте такве, само мало мање. Цео изгледа мекан, као да нема ниједну кошчицу.

Моја драга Сиди је увек оригинална. Један поглед на зета и она пада у несвест. Док је ја пљескам по образима, Лоринда и Мор траже у купатилу миришљаву со.

Најзад Сиди отвара очи.

— Шта се десило? — пита ме.

— Све је у реду, само мала несвестица.

Сиди се одмах присећа.

— Поздрави се с њим, Хекторе, нема смисла.

„Она пада у несвет, ја треба да спасавам ситуацију", помислим бесно.

Мој зет забринуто прилази. Хтео би вероватно да се поздравимо. Нису Сидине речи утицале да се променим. Далеко од тога. Само сам у том тренутку схватио да је у оваквој ситуацији девојци потребан отац, а какав је то човек који не може да жртвује своја лична осећања за једину кћерку? У овом свету који постаје све мањи ми треба да смо велики. Зато заборављам свађу и пружам руку свом драгом зету карфиолу...

ХУМОР без речи

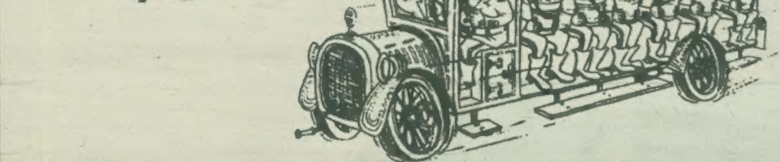

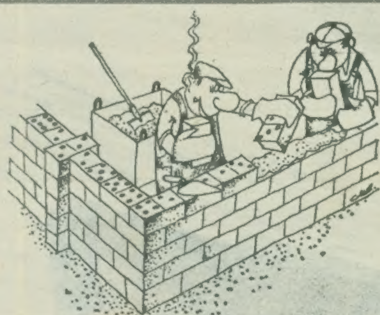

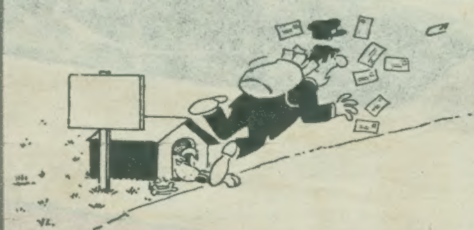

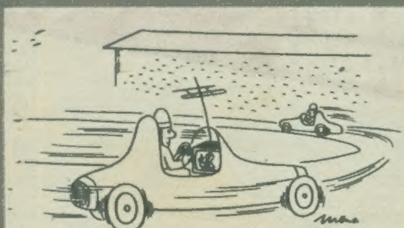

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Физичка култура, 6) путељак, 11) Авар, 12) свеска, 14) држање непријатеља у обручу, 16) прибор за писање, 18) башта, 19) планина крај Београда, 21) надимак просјака Арнеја у „Одисеји", 22) јужно воће, 28) део купатила, 29) радити за разбојем, 31) врста чамца, 32) изрезани део, 33) веза, 36) финско купатило, 40) наш песник (Васко), 41) доњи део посуде, 43) веран, 44) име Карењине, 45) износ, сума, 47) узвик при скоку, 48) умокац, 49) једночлани математички израз, 50) име глумца Шанеја, 51) вулканско гротло, 53) строј, направа, 55) већа мера за тежину, 56) изотоп озона, 57) нерв, 58) дијагноза.

УСПРАВНО:

1) Хемијски знак за сумпор, 2) екипа у кошарци, 3) и један и други, 4) радио-локатор, 5) аутор романа „Побуна вешаних", 6) занатлија, 7) власник (турц.), 8) погодбени везник, 9) родни крај, 10) новина, 13) изврнут, 15) ас, 17) школски прибор, 20) микенски краљ (мит.), 26) главни град Грчке, 28) тропско дрво, 30) позади, 31) врста коњског корака, 33) бивши светски првак у шаху, 34) амбис, провалија, 35) привезати око паса, припасати, 37) географски појам, котлина, 38) једрина, бујност, 39) јужно воће, 41) замак, 42) диван, лежај, 45) замена, измена, 46) горки лекови, 52) товљење, 54) део одеће.

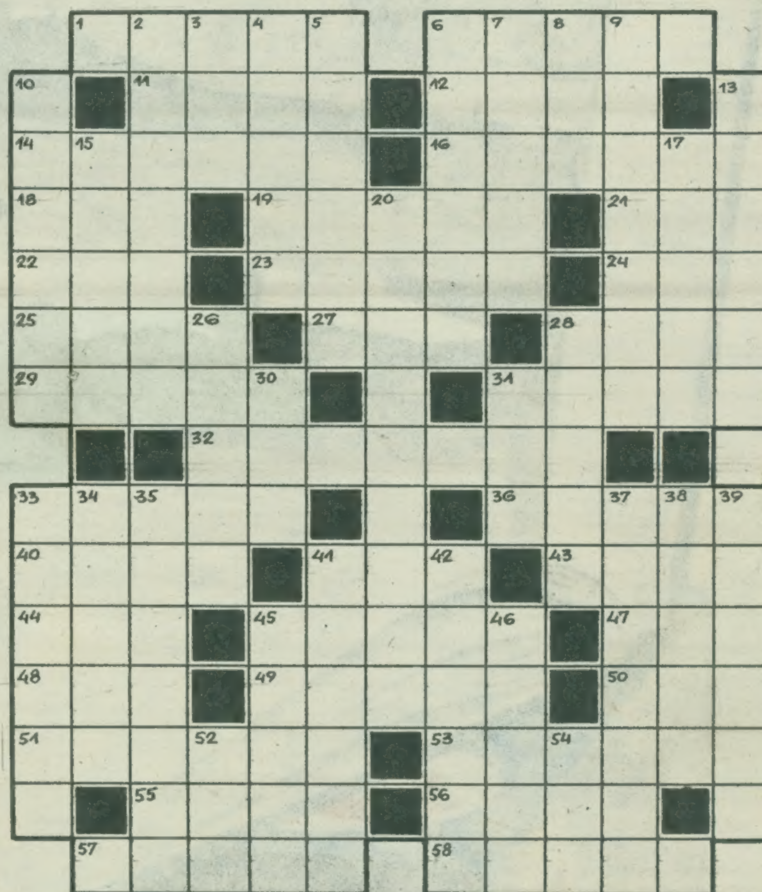

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) гркљан, 7) поскок, 13) венути, 14) обрада, 15) [illegible], 16) трг, 18) брат, з, к, 19) крило, о, а, 21) „Др", 23) „трабант", 24) Ер, 25) стар, 27) трава, 28) бок, 29) ниско, 31) рљ, 32) шала, 33) такт, 35) елан, 37) смеч, 39) аш, 41) снага, 44) мир, 45) Анка, 47) атом, 48) ао, 49) трговац, 51) ЛЕ, р, к, 53) телад, н, р, 55) Акра, 58) Мал, 59) Леви, 61) гранит, 62) [illegible], 63) [illegible], 66) [illegible].

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Крунко Виторовић, телефон 324-191/525. Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ

НОВА СВЕТСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА МЛАДЕ

ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ је нова серија књига која опште и вечите теме историје и науке, културе и уметности приближава младим читаоцима. То су приче о нашој цивилизацији, испричане на узбудљив и маштовит начин, с много научних података, у којима су спојени занимљивост и учење, поука и забава.

Омиљени Дизнијеви јунаци само су водичи кроз прошле векове и будуће просторе. Они воде младог човека величанственим путевима којима је корачао човек — истраживач, научник, уметник, стваралац, пустолов и визионар. Прво коло чине три тома, а сваки том обухвата по две области које нарочито интересују младе читаоце.

Први том: ВЕЛИКЕ АВАНТУРЕ И ПЕТ КОНТИНЕНАТА
Други том: ВЕЛИКИ МИТОВИ И ЛЕГЕНДЕ и ОД ПЕЋИНЕ ДО ОБЛАКОДЕРА
Трећи том: БЕСКРАЈНО ЦАРСТВО МАШТЕ И ПРИЧЕ ЈЕДНОГ МАШТОВЊАКА

Овај нови комплет Дизнијевог свезнања наставак је раније серије комплета „ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА" и доживео је изванредан успех у Америци, многим земљама Европе, а сада и у нас.

Комплет од три књиге штампан је ћирилицом и латиницом, тврдо повезан, с пластифицираним корицама и украсном поклон-кутијом.

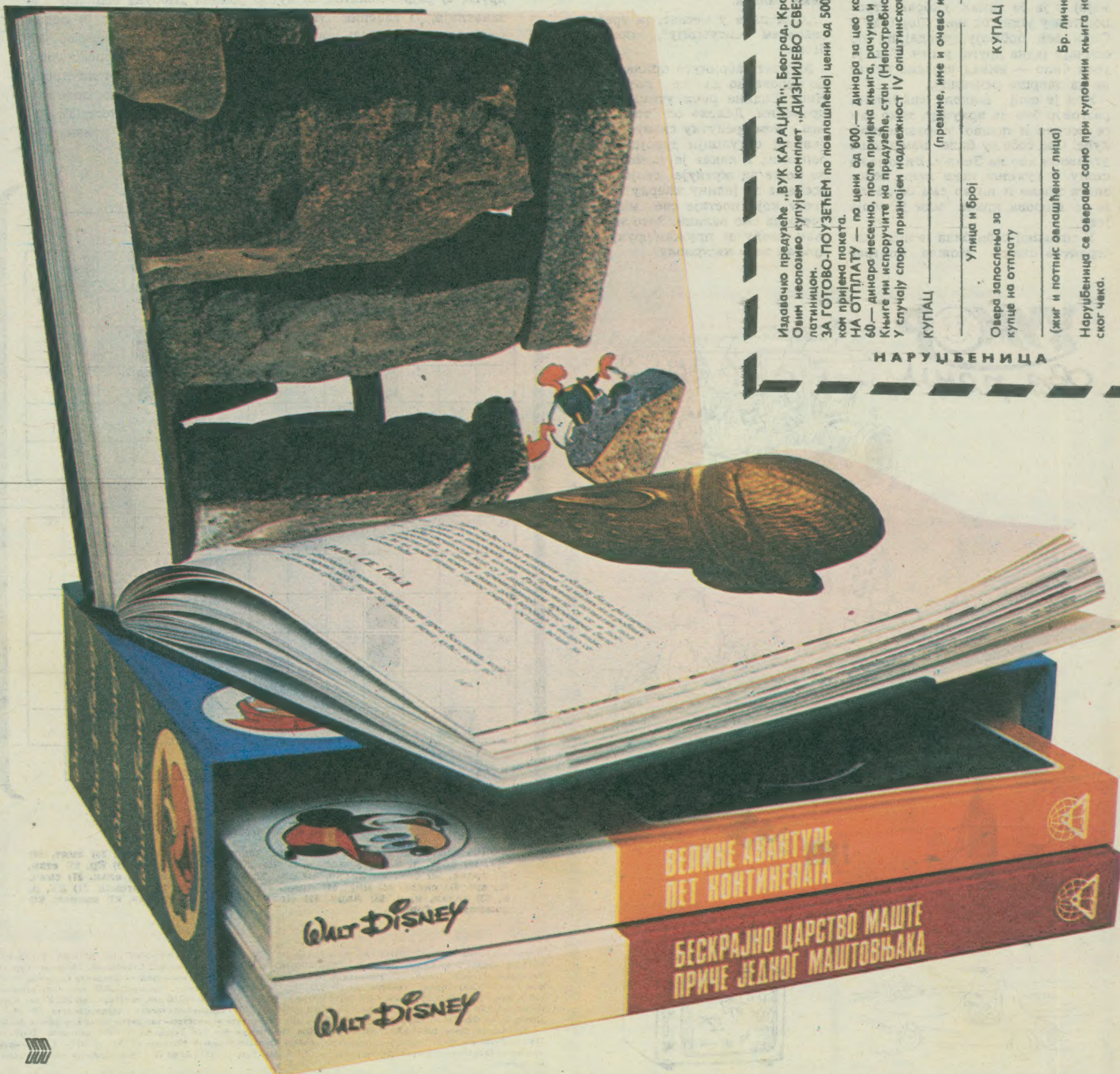

НАРУЏБЕНИЦА

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9
Овим неопозиво купујем комплет „ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ" (три књиге) по цени од 600.— динара, ћирилицом или латиницом.
ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 500.— динара за цео комплет. Уплату ћу извршити поштару приликом пријема пакета.
НА ОТПЛАТУ — по цени од 600.— динара за цео комплет, који ћу износ уплатити у 10 редовних месечних рата по 60.— динара месечно, после пријема књига, рачуна и уплатница, почев од —————— 197 ——— године.
Књиге ми испоручите на предузеће, стан (Непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

КУПАЦ ——————————————— ——————————
(презиме, име и очево име) Место и поштански број

——————————— ———————————
Улица и број Назив и адреса радне организације

Овера запослења за купце на отплату

КУПАЦ

——————————— ———————————
(својеручни потпис)

(жиг и потпис овлашћеног лица)

Бр. личне карте ——————— Издате од СУП-а ———————

Наруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак од пензијског чека.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ДАР ЗА ПРЕВАРУ

Можеш ли да ми објасниш шта је то данајски поклон?

Влада Велимировић,
Врњачка Бања

Данајски поклон је подмукао, лукав дар, поклон из непријатељске руке као тобожња услуга или доброчинство, иза које се крију зле намере.

Израз је алузија на легенду о „тројанском коњу" што су га Грци (Данајци) оставили пред зидинама опседнуте и дотле неосвојиве Троје као „дар" богова Тројанцима. Тројанци су „божји дар", у коме су били грчки војници, увукли у град. Ноћу су скривени грчки војници отворили градске капије и Троја је на „превару" освојена. Отуда и потиче изрека „Чувај се Данајаца и кад дарове доносе".

ПАЗИ, СНИМА СЕ!

Гледао сам филм „Ајкула" па бих хтио да знам гдје је сниман.

Јосип Микеш, Србобран

Сцене са ајкулом и кавезом снимане су уживо на пучини код Порт Линколна, у Аустралији, а снимање са роботима одвијало се на острву Мартаз Винјард (САД). Међутим, чим се прочуло да се снима филм радознаици су похрлили на острво те је режисер Спилберг био принуђен да промени место снимања и пређе на ветровиту и мање приступачну страну острва. Ту је снимање и завршено.

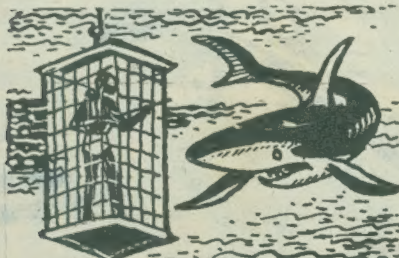

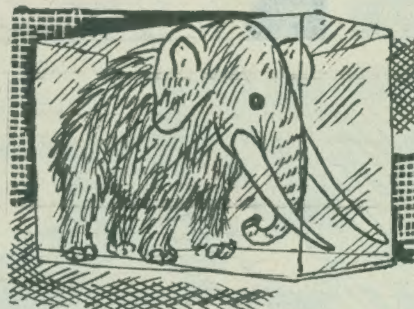

ЛЕДЕНИ СЛОН

Помози ми да сазнам каква је то животиња био мамут.

Јелена Ћећовић, ученица, Плав

Мамут (Elephas primegenius) је врста изумрлог слона леденог доба. На основу ископина (у Сибиру су у вечном леду нађени читави лешеви) научници су дошли до сазнања да је мамут био много већи од данашњег слона и да је имао веће и савијеније кљове. Од зиме га је штитила дебела наслага сала и густо крзно. Претпоставља се да је живео у Европи, Азији и Северној Америци.

Код нас, у речним наносима Саве и Драве, пронађени су остаци мамутових костију, посебно кутњака и кљова.

ДА ОСТАНЕ ЧИТАВ

Интересује ме како су Египћани правили мумије.

Зоран Ченсери, Зрењанин

Мумија је леш који се поступком балсамовања или једноставним сушењем сачувао од распадања. Балсамовање је велику примену имало у време старих Египћана. Трајало је и по пар месеци. Прво би се из мртвог тела извадила утроба а затим се тело испрало палмовим вином, натапало сољу, битуменом и етеричним уљима. Тело би се онда испунило сољу, битуменом и етеричним уљима. Испунило би се затим мирисним материјама (кајсијом, кедровом пиловином итд.), уређано на дуже време у нитрон и коначно чврсто увијало у траке и по воје натопљене смоластим или алкохолним супстанцама.

Мање имућни мртваци балсамовали би се често само премазивањем асфалтом, урањањем у нитрон, испуњавањем сланим муљем, сушењем... Египћани су често балсамовали и лешеве „светих животиња": мачке, крокодиле итд.

ПЕСАК КОЈИ ХОДА

Желела бих да знам шта је то живи песак.

Гордана Степановић, Београд

Живи песак, обичније **дине,** су наноси песка који на копну настају деловањем ветра, а на морском жалу деловањем таласа и морских струја. На обалама и у пустињама где ветар дува дуже време у истом смеру песак се помиче у смеру ветра па се на тај начин помичу и дине. Код нас живог песка има између Молва и Ђурђевца у Подравини и код Делиблата у Банату. Помицање песка спречава се вегетацијом и подизањем зидова који смањују снагу ветра.

ЗАВИСНО ОД ОПАСНОСТИ

Реци ми шта је то мимикрија.

Соња Малов, Тетово

Мимикрија је прилагођавање извесних животиња или биљака околини на тај начин што подражавају боју или облик места на коме живе, или се умртвљују у циљу заштите од непријатеља.

Неки становници мора, на пример, често су прозирни, пустињске животиње обично имају боју песка, бела јаребица је зими бела а лети смеђе боје. Камелеон, на

пример, мења боју премештајући се са стабла на лист. Биљна мимикрија, за разлику од животињске, обухвата организам као целину, већ само поједине органе.

ЈУНАЦИ МАШТЕ

Интересује ме да ли су заиста постојали Винету, Олд Шетерхенд и Тарзан.

Александар Марковић,
Титово Ужице

Винету, Олд Шетерхенд, Тарзан и још многе друге личности су плод маште и имагинације њихових аутора. Крај 19. века је период велике жеђи за непознатим, за авантурама тако да је у том периоду и настао велики број романа са пустоловном тематиком.

Карл Мај је своје јунаке Винетуа, Олд Шетерхенда и остале сместио у прерије Северне Америке а да тамо уопште није био. Тарзанов „отац" Едгар Рајс Бароуз свог јунака је одвео у џунгле Африке, у непознате, егзотичне пределе који су могли и те како да распале машту.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

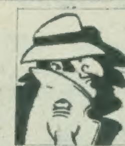

ОГРЛИЦА ЈЕ НЕСТАЛА

Као што се на цртежу лепо види огрлица нема копчу што значи да се скида преко главе, а то би жена свакако морала да осети.

WALT DISNEY
МИКИ

ОВЕ НЕДЕЉЕ СУ У СВИМ РАДЊАМА ВЕЛИКЕ РАСПРОДАЈЕ!
РАСПРОДАЈА

ПА ИМА Л' НЕШТО ДА ТИ СЕ СВИЂА?

ЈОК! СВЕ ШТО МИ СЕ СВИЂАЛО ЈА САМ КУПИЛА ЈОШ ЈУЧЕ!

ПРОЛАЗ!
БУТИК
Copyright © 1976 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ГДЕ ТО ГОРИ, ШИЉО?
НИГДЕ НЕ ГОРИ...

...НЕГО ЈЕ ОВДЕ РАСПРОДАЈА КИШОБРАНА!
КИШОБРАНИ УПОЛА ЦЕНЕ
Distributed by King Features Syndicate.

МНОГО ЋЕ МИ ЗГОДНО ДОЋИ КАД НОЋУ ПАДА КИША!
КИШОБРАНИ УПОЛА ЦЕНЕ

НОЋУ? ЗАР САМО НОЋУ?
АХА!

КРОВ МИ ПРОКИШЊАВА БАШ ИЗНАД КРЕВЕТА!
КИШОБРАНИ УПОЛА ЦЕНЕ